CİLT 2

İnceleme
Araştırma

ERENLER DİYARI

PİR SEYİT RIZA

4. Kuşak Torunu
Pir Seyit
Memet TEZEL

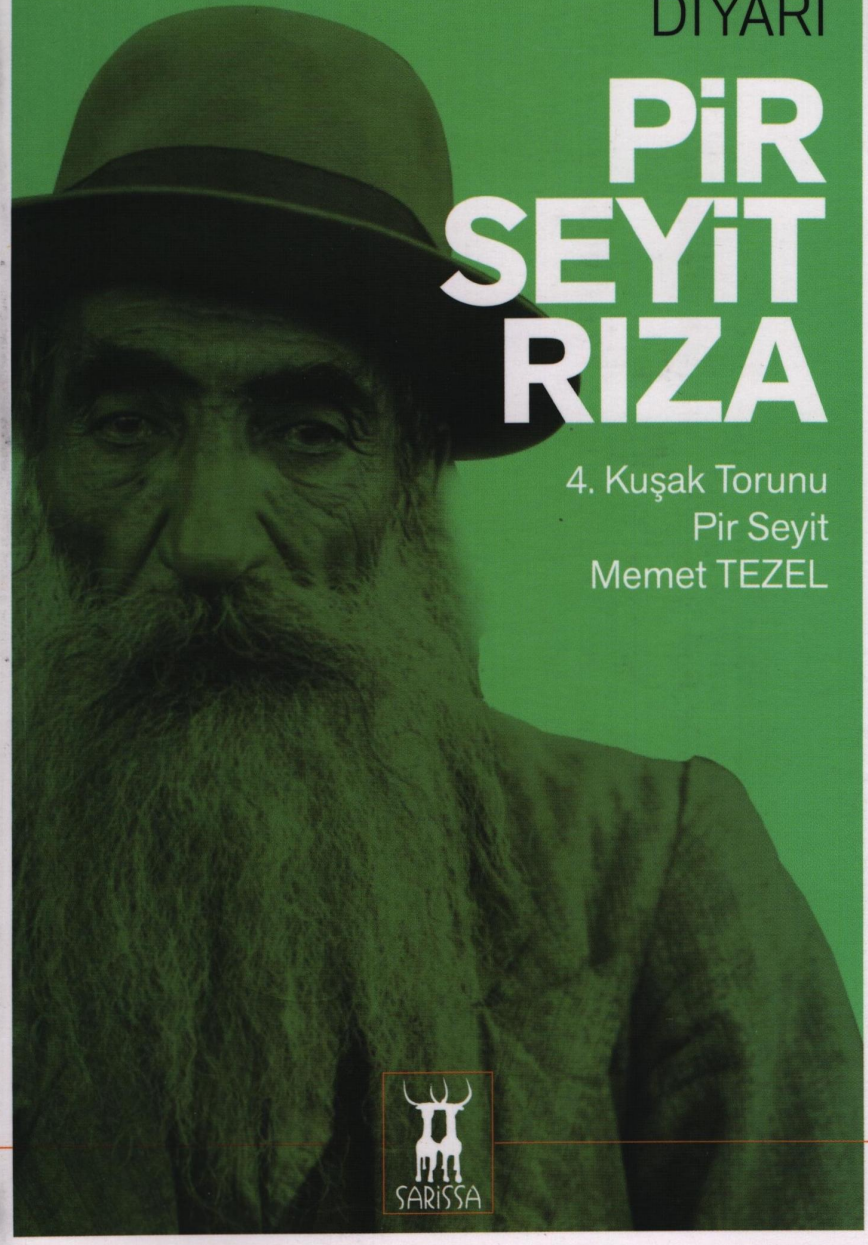

SARİSSA

SARİSSA YAYINLARI

•

MİTOLOJİ - 4-

•

Seyit Memet Tezel

Yazar iletişim: 0555 497 60 18

•

Editör

Can Ali Akkuş

•

Kapak Tasarımı

Sarissa Dizayn

•

ISBN:978-605-69021-54 (2. Cilt)

•

Birinci Baskı: 2020

•

Sarissa Yayınevi

Meclis Mah. Teraziler Cad. Sarıbelde Sitesi

N.1. Blok Daire No: 434785 Sarıgazi - Sancaktepe / İstanbul

Tel: 0536 635 16 56

e- posta: taki.akkus@gmail.com

eposta: sarissayayinlari@hotmail.com

Sertifika No: 42721

•

•

Baskı

Ege Reklam Basım Sanatları San. Tic. Ltd. Şti.

Esatpaşa Mah. Ziyapaşa Cad. No: 4 Ataşehir/İstanbul

Tel: 0216 470 44 70 / Fax: 0216 472 84 05

Sertifika No: 45604

Pir Seyit Rıza'nın dördüncü kuşaktan torunu; Pir seyit Memet Tezel 1958 yılı Tokat Zile Ciğerbağ köyünde doğdu. Babası 1920-1921 Koçgiri katliamı sonrası Tokat/Zile/Ciğerbağ köyüne; Atası Pir Seyit Rıza'nın en küçük oğlu; (Aşirete yönelik bir kıyım olacağını anlayan Seyit Rıza, soyunun devamı için oğlu Seyit Bavo İbrahim'i Dersim'den uzaklaştırıp Tokat'a göndermiş,) Bavo İbrahim'in 1925 yılında Ciğerbağ köyüne sürgün geldikten sonra ikinci evliliğini yapmış. Seyit Bavo İbrahim'in ikinci evliliğinde bir oğlu ve bir kızı olur. Oğlunun adı Duran Tezel, Seyit Memet Tezel' de Duran Tezel'in en küçük oğlu...

Seyit Memet Tezel köyü Ciğerbağ'a yakın olan Karışık köyün'de 1968 yılında İlkokulu bitirir. İlkokuldan sonra köyünde tarım ve hayvancılıkla uğraşır. Askerliğini yaptıktan sonra 1980'de İstanbul'a gelerek bir fabrikada işe başlar. Çalıştığı fabrika'dan 1987'de ayrılarak bir süre esnaflık yapar. 1995 yılında esnaflığı da bırakır. 1996' yılında Belediye'deki bir iş kolunda bir süre çalıştıktan sonra 2005 yılında emekli olur.

Emeklilikten sonra Alevi yol ve erkânı bağlamında, ailesinden ve büyüklerinden öğrendiklerini; hatta bir dönem Atatürk'ün Seyisi ve Atası Seyit Rıza'yı çok iyi tanıyan İsmail Sezgin ve Süleyman Alkoç'tan ailesi hakkında gerekli bilgileri öğrenir. Böylece ailesinin ne derece önemli bir soydan geldiğini ve dedesi Seyit Bavo İbrahim'in yanındaki belgelerle her şeyin farkına varır. Seyit Memet Tezel elindeki belge ve dokümanlarla bu üç cilt eser meydana geldi.

Seyit Memet Tezel Anacan Tezel evliliğinden; Alican ve Yusuf Tezel adında iki oğlu ve Seyit Baba İbrahim Tezel olarak bir torunu dedesidir.

Pir Seyit Memet Tezel'in torunu
Pir Baba Bıra İbrahim Tezel

Kitabın çıkmasında katkılarını eksik etmeyen Kirvem Muzaffer Türkmen'e, Cemil Karagüler'e, Yusuf Teber'e Düzgün Elazığ'a, Kadir Eyimur'a, Aşur Düzgün'e, Melek Kurtuluş'a ve Yaşam boyu bir yastığa baş koyduğum yol arkadaşım eşim Ana Can Tezel'e çok teşekkür ederim.

Pir Seyit Memet Tezel

İçindekiler

Sunu 7
9. İmam Muhammed Taki 13
10. İmam Naki 19
11. İmam Hasan Ul Asker 24
12. İmam Mehdi 28
Ehl-i Beyt'in Hadisleri Bütün Müslümanlar İçin Hüccettir 41
Nübüvvet İlimlerinin Hazinesi Ali 44
Nübüvvet İlminin Varisleri (I) 46
Mehdi İnancı ve Kur'an 47
Fatıma ve Onbir İmam, Mehdi'yi Haber Vermişlerdir 49
Mehdi Hakklndaki Hadisler Sahih Midir? 53
Nübüvvet İlminin Varisleri (II) 54
Zuhur Zamanını Nasıl Bilinir? 55
1923 Cumhuriyetinde Sürgünler Tarihi 58
Anadolu Erenleri (Dersim'in Kimliği) 70
Alevi Piri Olarak Görülen Dersim Pir Seyit İbrahim'in Kardeşi Dersim Yöresinde Diyarbakır'lı Musa Anter'in Yapmış Olduğu Araştırma 83
Dersimde İdari Yapılanma Çalışmaları 85
Pir Seyit Rıza Ve Ailesi 87
Alevi Yolu Pir Seyit Rıza ve Babası Pir Seyit İbrahim Anlatıyor 89
Dersim'in Zor Dönemleri 92
Dünyada Âdem ve Ahiretin Yaradılışı 93
Alevi İslam Yolu Kerbela'dan Günümüze Kadar Dersim'de Yapılan Katliamlar 99

1926- 1927 Sızdırılmış Rapor 102
Seyit Rıza'nın Mekânın Viran Olması
(Seyit İbrahim'in Oğlu'nun Doğumu 1852 105
Dersim Ovacık Ağdat Köyünde Seyit Rıza Ailesi
İksor Aşiretine Mensup Seyitler 107
İftiralar 109
Koçgiri Kesiti..... 112
Batı Dersim Seyit Rıza Ovacık Ağdat Köyünde
Evinin Önünde Toplu Halde Katliam Bekleyen
Panik İçindeki İnsanlar..... 119
Alevi- Sefavi Devleti Iran Horasan Doğu Güneydoğu'da
Alevi Kızılbaş Aleviliğin İlk İsmi Hazreti Ali'nin
Kabinesine Denilir..... 123
Seyit Rıza'nın Dersim'deki Tüm Yakınlarının
Akrabalarının Ve Çocklarını Tüm Resmi
Kayıtlarının Alınması 125
Vali Ali Cemal'in Raporu 127
Hazreti Âdem ve Havva Nesili Dünyada Ehli- Beyit
Varlığının var Oluşu İlk Alevi Nesili Hazreti Âdemin
Oğlu Şit Peygamber; İlk Alevilik Onun Nesili İle Var
Olmuştur..... 135
İşte Dedem Pir Seyit Rıza'nın Soy Ağacı 137
Hazreti Hüseyin ve Yası Matem..... 147
Pir Seyit Rıza Kimdir?..... 151
Dersim'in Kimliği 167
Seyit Memet Tezel'den şiirler..... 181

SUNU

Evet sevgili okurlar kitabımızın ikinci cildiyle birlikteyiz. Birinci cildimiz İmam Rıza ile son bulmuştu.

İnsanlığın parlak geleceği İslam din'in gerçek kimliği içinde anlaşılması ve parçalatmadan yaşatabilmesindedir.

Çünkü; Din, özelde değer yargılar içinde en önemli yeri tutan bir olgudur. İnsanoğlu ümitlerini gerçekleştirerek ideallerini sağlam temeller üzerinde, yarınki nesillere götürecek en emin ve tek bir unsurdur.

Evren ve yaratışta din ise birçok olguyu içinde barındırır. Özelde inanç, gerçekte din samimi, yapıcı, uzlaştırıcı hüviyeti içinde yaşatmak ve uygulamak bizim elimizdedir. Önemli olan biraz fedakârlık, biraz anlayış, biraz taassuptan ve kör karanlıktan uzak, biraz peşin hüküm vermelere sırt çeviriş ve biraz bilgi, her şeyi halletmeye yeter sanırım. Hatta insanlığı katı duvarlarla birbirinden ayırarak düşman gruplar haline getirmeyi başaran MEZHEP'ler faciasını da ortadan kaldırarak sorunu çözecektir.

İslam tarihinde, geniş bir yer tutan ve gereğinde fazla gündemde kalan tartışmaların bir noktada sona ermesi, en büyük dileğimiz olmalı. Biz burada Ehlibeyte yapılan haksızlıkların artık son bulması ve Hazreti Muhammed döneminde uygulanan Adalet ve Emanet kurallarının bu dönemin şartlarına uygun yürütülmesi taraftarıyız.

İslam mükemmel bir dindir. Mezhep ve tarikatlarla yürütülmesine ihtiyacı yoktur. Eğer bir yerde hata ve kusur varsa, o kusurun din hizmetlerinde kendini uzman sananlarda aranmalıdır.

Bu kitapların serisini okuyanlar, en azında İslami kuralları kimin yok ettiğini, Ehlibeyt te yapılan haksızlıkları kimlerin başlattığını anlıyacaklar kanısındayım.

Bilgi cehaletin karşıtıdır. Pozitivizim, kör inançları eritme hareketidir. Araştıran, inceleyen ve okuyan insanların yanılgıyı payı azdır. Biz hepimiz müminiz. Ama müslümanlığın ne olduğunu bilmediğimiz için kavgalarımız, gürültülerimiz bitmiyor. Müslümanlığın çektiği sıkıntıları araştırıp incelemiyoruz. İncelemeye de açmıyoruz.

İslamiyeti kimlerin itibarsızlaştırmak istediğini. kimlerin kimin çıkarına çalıştığı hakkında açık bir bilgimiz yok, ama bu kitaplarla bilgi edineceğiniz kesin.

Müslümanlar arasında nedense, kişilerin önemi büyük bir yer tutmaktadır. Ama doğru bilgi ve hakkaniyet sınırları içinde; İslamın ilk halifeleri ve onları izleyen mevki ve makam sahibi kişiler etkin rol oynamışlardır. İşte karışıklık da burada başlamıştır.

Aslında İslam dünyasında olup bitenleri tartmadan bir değerlendirme yapmak mümkün değildir. Bu anlamda kültürel bir tabanda yola çıkılırsa, kültür verileri arasında bir uzlaşma yolu bulunabilir.

İslamın özü alevi müslümanlığı, dünyanın en etkili, en rahat tartışılabilen değerleri sınayan bir anlayışa sahiptir.

Bütün dinlere, tüm insanlara *"bir nazarla bakan, ama ben islamiyetin özüyüm, benim kitabım Kur'an dır"* diyen bir inanç sistemi olan Alevilik ve kızılbaşlık, neden böylesine bir inancı benimsemiştir.

Bu soruya yanıt verebilmek için söz konusu olan bu kitabın yani Kur'an'ın ve diğir kitapların ne olup olmadığını bilmek sanırım işin en başlangıç noktası olacaktır. Ve karşımıza şöyle bir soru da çıkacaktır.

"Nasıl oluyorda aynı Kur'anı okuyan insanların bazıları en ilkel şekilde insan boğazlayan ve Hizbullah terör örgütü ve Deaş örgüt üyeleri canavara dönüşüyor da, yine aynı Kur'anı okuyan başka insanlar; Mevlana oluyor, Yunus oluyor, Hacıbektaşı Veli oluyor, Taptuk

oluyor, Hacıbayram oluyor, Güvenç Abdal oluyor, Nesimi oluyor, Mansur oluyor? Nasıl oluyorda Tevratta, Zeburda, incilde ve Kur'an da İnsan yaradının hazinesi oluyor. Nasıl oluyorda "sana bir tokat atana, diğer yanağını da çevir, senden gömleğini isteyene abanı da ver. Senden bir metre öteye gitmeni isteyene, sen iki metre git demişken, aynı İncil'i okuyan insanlar Engiziyon Mahkemeleri kurup Allah adına yüzbinlerce insanı ateşlerde yaktılar. Keramet kimde? İnsanlarda mı kitaplarda mı?

Özelikle Kur'anı Kerim öylesine kapalı ifadelerle yazılmış bir kitaptır ki, dinler tarihinin en alt bilincine hitap edebiliyor.

Hazreti Muhammed zamanında dinler tarihinin en düşük bilincine sahip olan bir toplum olarak bu bilince hitap edecek kitap ona eş değer frekansları taşıyacaktı. Ö dönemin insanlarını kör karanlıkta, onların anlayacağı dille yazılması gerekiyordu. Ve yazıldı da. Cehalet dönemindeki insanları çok azı ne yapıyordu? İşte onlar da o satırların arasına gizlenmiş evrensel bilgileri, gönüllerindeki sonsuz sevgi ve hoşgörünün gücü ile sorgulayarak bulup çıkarıyordu. Birer ışık varlık gibi aşarken sonsuzluğun ve bilinmezliğin sırlarına eriyorlar; böylece Yunus oluyor, Mevlana oluyor veya Hacıbektaşı Veli oluyorlardı. Veya onlar hazır gelenlerdi ve gizlenmiş de olsa bu sırları görebiliyorlardı.

Bu erenlerin gördükleri, yazdıkları ve söyledikleri öylesine sıra dışı idi ki; onların gerçekten ne dediğini anlamak sıradan insanlar için ancak yeni yeni mümkün olmaktadır. Ve bunların geleneksel din anlayışı ile hiçbir ilişkisi yoktur. Nasıl olsun ki; Mevlana bir pervane olmuş, her yönü kutsamış, kıble nedir bilmemiş.

Yunus "**aşk**" ını tüm dinlerin önüne koymuş, Hacıbektaş ise geleneksel tüm dinlerin Allah'ını bile bir tarafa bırakıp **"Ne ararsan kendinde ara"** demiştir.

İyi ama kimdir bu Alevi Bektaşiler? Nereden gelmişlerdir? Neden iki ayrı isimle anılırlar? Hatta Kızılbaşlığı da sayarsak kutsal üçlemeyi tamamlamış oluruz.

Gelin bu sorulara bugüne kadar verilen cevaplardan daha farklı bir açıdan sorgulayalım.

Sizler bugüne kadar Orta Asya'dan gelip Müslümanlık ile tanışan ve inanç sistemini kendi kültürleri ile yoğrup bir Türk Müslümanlığını ortaya çıkaran Aleviler misiniz?

Peki, ama acaba bu yaklaşımda hiç eksiklik yok mu?

Anadolu'daki alevilere dönük suçlamalardan biri nedir bilir misiniz?

"Siz önce Hiristiyan olun sonra Müslüman olursunuz" İnanılmaz bir suçlama!! "Sen önce Hiristiyan ol da!" Yani? Yani kendini din evrimi içinde ara, daha eksik kalan bir Hiristiyanlık var! Yani şöyle derler şöyle;

"Sen Museviliği yaşadın, oradan geldin, ama Müslüman olmadan önce, hele bir de Hiristiyanlığı öğren, ondan sonra Müslüman olursun!!!

Yaşı uygun olanların bu söylemleri çok duymuşlardır. Bu sözü bana ilk söylediklerinde sinirlenmiştim, duyduklarım bana ters gelmişti. Düşünerek inanılmaz bir kendiliğinden gelen bir bilgiye ulaştım. Alevi Bektaşi toplumu Müslüman olmadan önce eğer gerçekten Müslüman oldularsa tabi; Musevi idiler!?!?

Anadolu Sünnileri (Evet Anadolu Aleviliğinde olduğu gibi. Sünniliğinde de bir ***Anadolu yorumu vardır*** ve bu onu diğer tüm Müslüman ülkelerden farklı kılan önemli bir nedendir!)

Alevi ve Bektaşilere; ***"Siz önce Hiristiyan olun"*** derken acaba söylediklerinin farkında mıydılar??! Neden bir insan Müslüman olmadan önce Hiristiyanlığı da yaşamalıydı ki??! Bir geneleksel Müslüman için dünya mantığı ile bunu söylemek nasıl mümkündür?

Yoksa evrensel bilinçaltları farkında olmadan, herşeyi deneyimlemek isteyen ruhun reenkarnasyon yasasını mı hatırlatıyor onlara???!

Evet sevgili okurlar şimdi konumuza dönelim yeniden iyi okumalar dileğiyle...

9. İMAM MUHAMMED TAKİ

Abu Cafer İmam Muhammet

Takıyy-ül Cevad

Dokuzuncu imamdır. Medine'de hicretin yüzdoksan beşinci yılı Ramazanın onbeşinci günü doğmuştur (11. IV. 811) Babasının vefatında yedi yaşlarındaydı. Doğumu hakkında başka rivayetlerde vardır. Aynı yılın Recebinin onucu günü doğduğu da söylenmiştir. Babasından sonra on bir yıl kadar yaşamıştır ki, bu zaman imamet zamanıdır.

Babası İmam Ali'yyur Rıza'dır. Annesi cariyedir. Adı hakkında çeşitli söylenceler vardır. Umm al Hasan künyesiyle meşhurdur.

İmam Muhammedül Cevad'ın künyesi. Abu Cafer'dir. İmam Muhammed ül Bakır'dan ayırdedilmesi için Abu Cafer al Sani denir.

Lakapları; Cevad, Kaani, Necib, ve Takıyy'dır. Bunların en meşhuru, Cevad ve Takıyy'dır.

Yüzüğünün taşında:

*Ne güzel güç ve kuvvet sahibidir Allah! Yazısı kazılıydı.

İmam Ali'yyün, Naki'yyün, Hadi Musa'ı Mubarka, Hasan ve Muhammed adlı dört oğlu, Hâkime Burayha, Emame ve Fatıma adlı dört kızı olmuştur. Bazı söylencelere göre Ali ve Musa'dan başka oğlu yoktur. Kızları da Fatıma ve Emame'dir. Daha başka söylenceler de vardır. Soyu İmam Ali'yyül Hadi ve Musa'ı Mubarka'dan yürümüştür.

Esmer benizli, güzel yüzlü, tatlı sözlüydü. Yaşının küçüklüğüne karşın akılda; bilgide, edepte, hikmette eşsizdi. Bu yüzden Memun, onu pek sever, pek ulularda. Evvelce de söylediğimiz gibi, kızını da ona vermişti.

Babasının ashabından birçok kişiler, Ali'yyur Rıza'nın kendisinden sonra İmam olacağını açıkça söylediğini anlatmışlardır. Hatta Safvan ibni Yahya, bu so-

ruyu sorduğu zaman Abu Cafer üç yaşındaydı, "Safvan sana feda olayım, bu üç yaşında bir çocuk dedim" diyor.

İmam:

"Niye şaşıyorsun İsa, Peygamber olduğu zaman üç yaşında da değildi" dediğini söylüyor.

Muhammedül Cevad, doğmadan da İmam Rıza'ya bu soruyu soranlar olmuş İmam, oğlum deyince, oğlun yok ki demişler, yakında olur buyurmuştur.

İmam'ın Memun tarafından davet edilmeden Horasan'a gittiği söylenceler arasındadır. İhtimal bu gidiş, babasının hayatındaydı. Yahutta babasının vefat ettiği yıl, kabrıini ziyaret içindi. Fakat meşhur olan söylence, babasıyla gitmediği, sonradan Memun tarafından davet edilince Bağdad'a gittiğidir.

İmam Rıza'nın hal tercümesinde, Memun'un İmama kardeşini verdiğini, kızını da İmam Muhammedül Cevad'a nişanladığı yazmıştık.

Memun İmam Rıza'nın vefatından sonra İmam Muhammedül Taki'yyi Bağdad'a çağırmıştır. İmam Bağdad'a varınca Memun, onu saraya yakın bir yerde konuklamış ve toy hazırlığına başlamıştır.

Abbasoğulları bu işe şiddetle karşıydılar. En ileri gelenleri toplanıp Memun'a başvurmuşlar:

"Ey Müminler emiri hilafetin elden çıkarılması tehlikesi nasılsa atlattık. Şimdi sen, kızını bu çocuğa vermekle yeni bir tehlike çıkarıyorsun; vazgeç bundan Ali evladı, bilirsin ki eskiden beri bize düşmandır. Senden önceki halifeler, onları mevkiden uzaklaştırmış, küçük düşürmeye uğraşmışlardı. Sense onları büyütüyorsun. Herşey bir yana; daha dinin hükümlerini bilmeyen, helali haramdan ayırmayan bir çocuğa kız verilir mi? Vereceksen bari okut, terbiye et de öyle ver gibi sözler ettikleri söylenmiştir.

Memun:

"Bu iş hiç de bildiğiniz gibi değil. Benim ona gösterdiğim saygı ve sevgi, bilgisi anlayışı yüzünden. Zamanın en büyük bilginleri bile onun kadar bilgili değil. İsterseniz bir sınayalım. Benim dediğim çıkmazsa, sizin sözünüzü tutarım, kızımı da vermem kabul mü?"

Hepsi de bu şartı kabul ettiler. Birgün kararlaştırdılar. İmam, davet edildi. Kadı Yahya İbn Aksam, Memun dan izin aldıktan sonra:

"Ey Abu Cafer, sana bir şey soracağım."

İmam: "Buyur" dedi.

İbn Aksam: "Bir insan, ihramdayken, bir av öldürse şer'an hükmü nedir?"

İmam: "Önce bana söyleyin; bu avı haremde mi öldürdü, hil'de mi? Haram oluğunu bilerek mi öldürdü, yanlışlıkla mı? O ihramdaki adam hürmüdür, kul mu? Çocuk mudur, büyük mü? Av kuşmudur, başka bir hayvan mı? O adam durmadan bu işi yapar mı, yoksa yaptığına pişman mı? Bu iş gece mi olmuş, gündüz mü? Hacda mı öldürmüş, Umrede mi? Bunları iyi bilmek lazım. Çünkü bu şartlara göre ayrı ayrı

hükümeri vardır."

Yahya İbn Aksam; Bu sözleri duyunca şaşırdı kaldı.

Memun: "Hamd olsun ki düşüncelerimde doğru karar vermişim;" diyerek topluluğa dönüp:

"Nasıl inkâr ettiğinizi gördün, gördünüz mü?" diyerek İmam'a "Feda olayım sana; söylediğin şartlara göre hükümleri bildir de faydalanalım."

İmam bütün teferruatıyla hükümleri birer birer anlattı. Sonra Yahya'ya bende sana bir şey soracağım," dedi.

Yahya "buyur sor, cevap vermezsen öğremiş olurum," dedi.

İmam: "Bir adam, günün başlangıcında bir kadına baksa, bu bakışı haram olsa, kuşluğa doğru o kadın,

adama helal olsa, gün dolunca gene haram, yatsılayın helal, geceyarısı haram, gün ışırken helal olsa ne dersiniz bana? Nasıl haram oluyor, neden helal oluyor?

Yahya aciz kaldı; "Lütfen siz cevap verin de öğrenelim."

İmam: "Kadın birisinin cariyesi; ona bir yabancının bakması haram. Kuşluk vakti onu sahibinden satın alır, ona helal olur. Öğleyin azad eder, haram olur. İkindileyin nikâhlar helal olur. Akşam zina yapar haram olur. Yatsıleyin keffaret verir helal olur. Gece yarısı bir talakla boşar; haram olur; gün ışıyınca rücu eder helal olur."

Memun: "Görüyorsunuz ya, bunlarda yaş kü- çüklüğü bahis konusu değildir. Ali çocukken İslamiyeti kabul etti. Resulullah çocklardan yalnız Hasan'la Hüseyin'in biatını kabul etti; bunların önleri ne ise sonları da o." diyerek imam'a dönüp:

"Feda olayım sana, kızımı sana vermek istiyorum; sen de iste bir hutbe oku."

İmam şu hutbeyi okudu:

"Hamd olsun Allah'a, nimmetini ikrar ederek hamd ederim. Yoktur ondan başka tapacak, birliğini özümle bilerek söylerim bu sözü Rahmeti, yaratıklarının ulusu Muhammed'e, onun tertemiz soyuna. Bundan sonra derim ki: Helalle, insanları haramdan çekişi de halka bir lütuftur Allah'ın. Noksan sıfatlardan arı Tanrı, "nikâhlayın bekâr olanlarınızı ve kullarınızdan temiz olanları ve cariyelerinizi; yoksul bile olsalar, lutfuyla Allah, zengin eder onları. Bundan sonra ben Musaoğlu Ali'nin oğlu Muhammed, Abdullah al Memun'un kızı umm ul Fazl'ı nikâhlamak istiyorum, nenem Fatıma'nın mehriyle; o da beşyüz dir- hemdir, verdin mi ey müminler emiri?"

Memun: "Kızım Umm ul Fazlı sana verdim ey Ebu Cafer, kabul ettin mi?" dedi.

İmam: "Kabul ettim ve razı oldum," diye buyurdu. Memun'un emriyle, içinde misk bulunan ve ibrişimle bağlı bir gümüş gemi şeklinde yapılmış misk çanağını

hizmetçiler getirdi. Herkes sakalına sürdü. Sofralar kuruldu, yemekler yendi ve armağanlar dağıtıldı. İmam sonradan haccetmek üzere, zevcesiyle beraber Medine'ye gitti.

Umm ul Fazl babasına, imam'ın cariyeler alışından şikâyette bulunduysa da Memun, biz seni, Allah'ın helal ettiğini kendisine haram etsin diye vermedik ona," diye yanıt verdi.

İmam Bağdad'tan Medine'ye dönerken Memnun öldü. (833), yerine kardeşi Mu'tasım geçti.

Mu'tasım imam'ı Bağdad'a getirtti. İmam Medine'den çıkarken sevenlerine, kendisinden sonra oğlu Ali'yyül Hadi'nin İmam olacağını bildirdi.

İmam, ilk defa Medine'den Bağdad'a giderken İsmail ibni Mihran, feda olayım sana; korkuyorum bir şey yapmasınlar, bir şey olursa senden sonra imamet kimin demişti. İmam gülerek bu sefer, sandığın olmayacak demişti. Mu'tasım'ın çağırdığı zaman da aynı sözleri söyleyen ve aynı soruyu soran İsmail'e oğlum Ali imamdır." demişti.

İmam, hicretin ikiyüz yirminci yılı Zilkadesinin son günü Bağdad'da vefat ettiği hakkında söylemler vardır. Meşhur olan söylem... Mu'tasım yahut zevcesi Ummul Fazl tarafından zehirlendiğidir. Kurayş mezarlığında, atası İmam Musa'ı Kazım'ın yanına defnedilmiştir. İmam Muhammed ül Taki'yyül Cevad, babası ve ataları vasıtasıyla Hazreti Peygamber'den ve Hazreti Ali'den söylemlerden bulunmuş, kendisinden de birçok kişiler şahit olmuşlardır.

BAZI SÖZLERİ

Hazreti Ali demiştir ki:

*Tanrı'ya güvenen, sevince erer.

*Ona dayanan işlerini o görür.

*Tanrı'ya güvenç, öyle bir kaledir ki oraya ancak emin mümin sığınır.

*Tanrı'ya dayanmak, her kötülükten kurtuluştur, her düşmandan korunuştur.

*Din yüceliktir, bilgi hazine, susmak ışıktır.

*Zahitliğin sonu çekinme, sonradan uydurulan

asılsız şeyler kadar dini yıkan, tamah kadar insanları bozan şey yoktur.

*Halk, buyruk sahibiyle düzene girer.

*Sabır bineğine binen, yardım konağına varır.

*Ayıplayan, ayıplanır; sövene sövülür.

*Çekinme ağaçlarını eken, murada eriş meyvelerini devşirir.

*Bir sözü dinleyen, o söze kulluk ediyor demektir.

*Söz sahibi Allah'tan söylüyorsa dinleyin. Allah'a kulluk eder, Şeytandan söylüyorsa şeytan.

*Senin heva ve hevesine uyup doğru yolu gizleyen sana düşmanlık eder.

*Allah'la arasında ne varsa; bunu bilmeden kimseye düşman olma, o kişi iyi kişi ise zaten sana kötülük etmez; kötüyse kötü olduğunu bilmen yeter.

*Gönlünden düşman olduğn kişiye, görünüşte dost görünme.

*Zaman her işi siler süpürür gider.

*Bilgisiz bir işe girişen, o işi düzene sokmaktan ziyade bozar.

*Heva ve hevesine uyan, düşmanına dilediği şeyi vermiş demektir.

*Halkla geçinmeyi bırakan kişi, istemediğine yakınlaşmış olur.

*Kötü kişiyle düşüp kalkmaktan çekin, çünkü o sıyrılmış kılıca benzer; görünüşü güzeldir, yaptığı iş çirkin.

*Hainlerden emin olana, hainlik olarak bu emniyeti yeter.

10. İMAM NAKİ

Abul Hasan İmam Ali'yyün Naki'yyül Hadi

Onuncu İmamdır. Hicretin ikiyüz ondördünce yılı Recebinin onüçüncü günü (16.IX.829). Medine civarında, İmam'ı Musa'i Kazım'ın kurduğu bir köyde doğmuştur. Doğumunun, bu tarihten iki yıl önce olduğunu söyleyenler, Zilhice ayında doğduğunu söyleyenler de olmuştur. Babasıyla altı yıl kadar yaşamış, babasından sonra da aşağı yukarı otuz üç yıl ömür sürmüştür ki bu zaman, imameti zamanıdır

Babası İmam Muhammedül Cevat, annesi Semanet al Nagribiyye adlı cariyedir. Semane, Seyide Umm ul Fazl diye tanınırdı.

Künyesi Ebul Hasan'dır. Abul Hasan al Salis denirdi.

Lakapları: Nasıh, Fettah, Murtaza, Ali'm, Fakıyh, Emin, Mutemen, Tayyib, Necip, Hadi, Naki'yy, Mütevvekil ve Askerdir. Halifede Mütevvekil ünvanını aldığı için bu lakaplarla anılmasını istemezdi. Kendisi ve oğlu Samıra şehrinin asker mahallesinde oturduğudan her ikisi de "Askeri" lakabıyla anılmış, ikisine birden "Askereyn" denmiştir. Zaten Samıra, asker için, halife Mutasım tarafından kurdurulmuş bir şehirdi. Adı "gören sevinir" anlamına "Surra men raa" iken halk dilinde Samıra şekline girmiştir. Bütün şehre "Asker" adının verildiği de olmuştur. İmam Ali'yyül Hadi'nin en meşhur lakapları, Naki'yy ve Hadi'dir Murtaza dendiği de vardır.

Yüzük taşında:

"Ahitleri korumak, mabudun huylarındandır."

"Rabbim Allah'tır, halkından o korur beni."

"Hevasına isyan eden muradına erer" yazılarının da kazılı olduğu söylenceler arasındadır.

Abul Hasan Ali'yyül Hadi'nin Hasan, Hüseyin, Muhammed ve Cafer adlı dört oğlu, iki de kızı olmuştur.

Muhammed'le Hasan babaları sağken vefat etmişlerdir. Cafer kendisinden sonra imamlık davasına eriştiği için "Cafer'i Kezzab" diye anılmıştır. Soyu İmam Hasanül Askeri ve Cafer'den yürümüştür.

İmam esmer benizli, güzel gözlüydü. Zamanında insanların en doğru özlüsü, en doğru sözlüsüydü. Yakından en alımlısıydı, uzaktan ise en olgun olanıydı. Sustuğu zaman, heybetli, konuştuğu zaman kudretliydi.

Babasının özgeçmişinden de söylediğimiz gibi İmam Muhammedül Taki'yy, kendisinden sonra onun imam olacağını söylemişti.

İmam Muhammedül Taki'yynin hastalığında, benden sonra imam, oğlum Ali'dir ona tabi olun diye yakınlarına da buyurmuştu.

Bilgi de zamanın en üstünüydü. Kadı Yahya; cevabını bulamadığı meseleleri ona sorardı. Bilgisi gibi hilmi [1] de sonsuzdu. Keremine, ihsanına son yoktu. Zilhicenin sekizinci günü, sürülerle koyun aldırır, yakınlarından başlamak üzere, bütün yoksullara dağıtırdı.

Abu amr Saldoğlu Osman, ishak al aşarioğlu Ahmet ve Cafer al Hemdan oğlu Ali, imam'ın huzurundaydılar. Ahmed, borcundan şikayetlendi. İmam

her üçüne de otuzar bin dinar ihsan etti.

Medine valisi Muhammedoğlu Abdullah, Mütevvekil'e Mekkey'le Medine, sana gerekse Muhammedoğlu Ali'yi burda tutma, oraya çağır. Halkı kendisine davet ediyor; kendisine birçok kişi uymuş diye mektup yazdı. İmam'ın aleyhinde gezenlerden de bu çeşit mektuplar gönderenler vardı.

Mütevvekil, İmam'ın durumunu teftiş etmek üzere Hersemoğlu Yahya'yı yolladı. Yahya Medine'ye varınca doğru, İmam'ın evine gitti. Çoluk çocuk fena halde korktular. Herseme:

1 Hilm: ginsanın tabiatında olan yumuşaklık.

"Bir kötülük yapmaya gelmedim," diye onları teskin ettikten sonra evi aradı. Evde ancak musaflar, dua kitapları ve bilgiye ait kitaplar bulundu. Bu durumu Mütevekkil'e yazdı ve İmam'ın, dünya işleriyle meşgul olmadığını bildirdi.

Mütevekkil bunun üzerine İmam'a bir mektup gönderdi. Özür diledi. Valiyi azlettiğini bildirdi. Bağdad'a gelmesini rica etti. Gelirse kendisine riayet edileceği vadinde bulundu. Bu davet doğrudan doğruya imam'ı göz hapsine almak, göz önünde bulundurmak maksadını gösteriyordu. İmam biliyordu ki gitmese de zorla götürülecekti.

İmam yol hazırlığına başladı. Ehliyle ayaliyle yola düştü. Herseme de İmam'la beraberdi. Herseme diyor ki:

"Bağdad'a varınca, vali İshak ibni İbrahim al Tahisi, ey Herseme, sakın mütevekkil'i imam'ı öldürtmeye tevşik etme. Biliyorsun ki İmam, Resulullah'ın oğludur. Sonra kıyamette hasmın Rasulullah olur. Ben vallahi, böyle bir kastım yok dedim. Sonra Samıraya gittim; önce kumandan Vusafy al Türki'yi gördüm. İmam'ın da Bağdad'a geldiğini haber verdim. Vallahi dedi. Bir kılına hata gelirse senden bilirim. Onun sözüyle Vali'nin sözünü aynı oluşuna şaştım kaldım.

Matevvekil'in huzuruna girince İmam'n lehinde şehadette bulundum; iyiliklerini övdüm. Medinelilerin ona bir şey olacak diye korku içinde bulunduklarını söyledim.

İmam; Samıra'ya varınca önce, Yoksullar Hanı denen bir hana yerleştirilmişti. Sonra da kendisi için hazırlanan eve yerleşti. İleri gelenler ve o arada bizzat Mütevekkil, ziyaretine gitti.

Mütevekkil görünüşte İmam'a saygılı davranıyor kusur etmemeye çalışıyordu. Fakat Ali'ye ve evladına düşmanlığı olduğundan, arada bir onu incitmeden duramıyordu.

Mütevekkile, imam'ın evinde kitaplar, mektuplar ve silahlar bulunduğunu haber verdiler. Mütevekkilin emriyle evi basıldı. İmam durun dedi. Mum getireyim. Mum getirdi, mumla evi aradılar, evde söylenen şeylerden hiç biri yoktu.

İmam birgün Mütevekkilin sarayına gitti; Mütevekkil'in elinde şarap kadehi vardı. İmam'ı görünce ürktü. Şaşkınlıkla elindeki kadehi İmam'a uzattı. İmam özür diledi. Mütevekkil peki dedi, öyleyse bir şiir oku. İmam şiir konusunda pek becerikli değilim buyurdu. Sonunda Mütevekkil'in ısrarı üzerine şu şiiri okudu.

"İnsanlar, korunmak için dağ tepelerine tırmandılar. Fakat yenildiler, o tepelerin hiçbir faydası olmadı onlara.

*Yüceldikten sonra düştüler, çukurlara yerleştiler, ne de kötü yere indiler.

*Gömüldüler de kalanlar, arkalarından bağırdılar. Nerde bilezikler. Nerde taşlar, nerde süs püs?

*Tozlarla topraklarla örtülen yüzler nerde? Hani vaktiyle nazarlarla, nimmetlerle beslenirdi o yüzler.

*Mezarlar onları çürütmekte; kurtlar delik deşik etmede.

*Zaman içinde bunca yediler, bunca içtiler; Fakat öyle bir güne düşmüşlerdir ki yedikten sonra yen- miş gitmişlerdi.

*Bunca zamandır evlerde oturmuşlar; fakat bugün evden, barktan da ayrılmışlardır. Ehlinden ayalinden de.

*Bunca zamandır hazineler yığmışlar, mallar biriktirmişlerdir; derken malı mülkü düşmanları dağıtmışlar, göçüp gitmişlerdir.

*Evleri bomboş; içindekilerse mezarlarda yatmada"

Mütvekkil bu şiiri duyunca ağlamaya başlamış, meclistekilerde ağlamışlar, Sonra, Mütevekkil İmam'dan özür dilemiş, kendisine dörtbin dinar vererek evine göndermiştir.

Matevekkil hastalanmıştı. Annesi oğlu iyi olursa, imam'a bir hayli para adadı. Bu sıra da gene imam'ın evinde para, mektuplar ve silahlar oluduğu haber verilmişti. Mütevekkil iyileşmişti. Anası da adadığı parayı İmam'a göndermişti. İmam'ın evini bastılar. Mütevekkilin anasının gönderdiği torba, bir miktar daha dünyalık ve bir de kılıç vardı. Bunları alıp saraya götürdüler. Mütevekkil torbanın üstünde anasının mührünü gördü. İşi sordu soruşturdu anladı. Kılıcı da paraları da gönderdi. Daha fazla ihsanlarda bulundu. Mütevekkil birgün bir yere gidiyordu. Herkesin yaya yürümesini emretti. Kumandanlar da dâhil olduğu halde herkes atından bineğinden indi. İmam da indi. Mevsim yazdı; yaya yürümek, İmam'a ağır geldi. Vallahi ben Salih peygamberin devesinden aşağı değilim. İmam bu sözü söylerken, yanında bulunan Zerafe'nin elini tutmuştu. Zerafe evinde bunu anlattı. Oğlu Müeddeb, böyle mi dedi, diye sordu. Zerafe, evet, dedi böyle dedi. Müeddeb, öyleyse dedi. Mütevekkil, üç gün sonra ölür: çünkü Salin'in kavmi, deveyi ve yavrusunu öldürdükten üç gün sonra azaba uğradı. Gerçekten de Mütevekkil üç gün sonra öldü.

İmam, Mutasım, Vasık, Mütevekkil, Muntasır ve Mutezz halifelerin zamanlarında yaşamış. Mutemed Halife'nin son zamanlarında vefaat etmişti. Vefatından önce oğlu Hasanül Askeri, namazını, evde kılmıştı. Ondan sonra bütün Ali ve Abbasoğulları gelmişler, çarşılar pazarlar kapanmıştı. Mütevekkil'in evlatları da gelmişlerdi. Mütevekkili'in oğlu Abu Ahmet al Muvaffak, imam Hasanül Askeri'yi kucaklamış, baş sağlı dilemişti. Cenaze dışarı çıkarılmış, namazını büyük bir cemaatle Muhtemet'in imametiyle kılınmıştır. O gün bütün Samıra hıçkırıklarla ağlamışlardı. Cenaze, şehrin her tarafında gezdirildi. Sonra eve getirdiler, oraya defnettiler. Mutemed tarafından şehit edildiği söylenmektedir.

ESERLERİ

1- Cebir ve tefviz ehline yazdığı risale
2- Kadı Yahyanın sorlarına cevap.
3- Dini hükümlere ait sözler.

BAZI SÖZLERİ

*Seni seven, yoluna haytını sarfeden, seni kendisine itaat ettirmiş olur,

*Nefsi kendisine ihanet eden kişinin şerrinden emin olma.

*Dünya, bir pazardır. Bir bölük halk, orda kar eder, bir bölüğü de ziyan eder.

*Yoksulluk negis kötülüğüdür, şiddetli bir ümitsizliktir.

*Himeti bozuk tabiatlı adamların gönüllerinde durmaz. Hayır, yapan, hayırdan hayırlıdır. Güzel söz söyleyen, güzelden de güzeldir, Bilgin, bilgiden üstündür. Şerri yapan, şerden de kötüdür. Korkak korkudan da korkaktır.

*Bir kişinin birisine kötü zanda bulunması, onda bir kötülük olduğunu gerçek olarak bilmedikçe haramdır. Nitekim birinin hayrını gerçek olarak bilmedikçe de onun hakkında hayırlı bir zanna düşmek doğru olmaz.

11. İMAM HASAN UL ASKER

Abu Muhammed İmam Hasan ul Askeri

On birinci imamdır. Hiçretin ikiyüz otuzikinci yılı Rebiulahırının sekizinci günü Samıra da doğmuştur. (846) Annesinin Medine'de hamile kaldığı, Samıra da doğurduğu söylenmektedir.

Babası, İmam Ali'yyül Hadi'dir. Annesi Süsen adlı cariedir. Babasından sonra altı yıl kadar yaşamıştır ki, bu müddet imamet müddetidir.

Künyesi Abu Muhammed'dir. Lakapları Samit, Hadi. Rafıyk, Zeki, Takiy. Halis ve Askeri'dir. Evelcede yazdığımız gibi babasıyla Samara'da Asker mahallesinde oturdukları için her ikisi de askeri lakabiyle anılmışlardır.

Yüzüğünün taşında; "Noksan sıfatlardan arıdır, onundur göklerin ve yeryüzünün anahtarları;" yazısı kazılıydı.

"Ben tanıkım Allah'a"- "Gerçekten de Tanrı tanıktır." Yazısının kazılı olduğunu söyleyenler de vardır.

Bir tek oğlundan başka evladı olmamıştır.

Esmerce renkli uzun boylu, kara gözlü, güzel yüzlü, sağlam yapılıydı. Görenler heybete düşer, konuşanlar kendisine gönül verirlerdi.

Hakan oğlu Ubeydillah'ın oğlu Ahmet demiştir ki:

"Samıra'da Ali evladı içinde; temizlikte, temkinde, keremde, bilgide, Rıza oğlu Muhammed'in oğlu Ali'nin oğlu, Hasan gibisini görmedim. Yaşı küçük amma Ehli Beytide, sevenleride bütün Haşimoğulları da, hatta halife de ona böyük bir saygı gösteriyordu. Kadılar, fakıhlar, bütün halk, eş dost düşman herkes ama herkes onu övüyor, sayıyordu. Hakanoğlu Ubeydillah'da, halifelik abbasoğullarının elinden çıkarsa, Haşimoğulları arasında, halifeliğe ondan daha layık kimse yoktur demişti." Babası Ali'yyül Hadi, birçok defa kendisinden sonra onun İmam olacağını bildirmiştir.

Kendisi, babası vasıtasıyla atalarından söylencelerde bulunduğu gibi kendisinden de birçok kişiler söylemde bulunmuşlardır. İmam Hasaül Askeri, hicretin ikiyüz altmışıncı yılı Rebbulevvelinin ilk günü hastalanmış, sekizinci günü vefat etmiştir. (1.I.874). Cenazesinde bütün halk bulunmuş, çarşılar pazarlar kapanmış, Samıra da bir yas günü yaşanmıştır.

Namazını. Abu İsabu al Mütevekkil, beş tekbirle kıldırmış, namızı kılınmadan önce de naaşın yüzünü açıp

Abu Taliboğullarıyla Haşimilere göstermiş. Bu Rızaoğlu Muhammed'in oğlu Hasan'dır eceliyle ölmüştür. Halifenin emriyle hastalığında, filan filan hekimler tedavisiyle uğraşmışlardır, demiş. Sonra da yüzünü örtmüştür. İmam, Samıra da babasının yanına defnedilmiştir. İmam'ın Mutemel halife tarafından zehirletildiği rivayet edilmiştir.

ESERLERİ:

1- Tefsir

2-ishak ibni İsmail al Hisahuri'ye mektubu,

3- Kısa sözleri

4- Helal ve harama dair Risalet al mankala.

5- Mektupları

BAZI SÖZLERİ

*İyi kişiler için iyi kişileri sevmek, iyilere sevaptır. İyi kişilerin hatırı için kötüleri sevmek, iyilere fazilettir.

*İyilerin hatırı için kötüleri sevmemek, iyilere zinnettir.

*Kötülerin hatırı için iyileri sevmemek, kötülere aşağılıktır.

*Şaşılmayacak şeye gülme bilgisizliktir.

*Beli kıran şeylerden biri de gördüğü iyiliği örten, kötülüğü yayan komşudur.

Kendi sevenlerine de şu öğüdü vermiştir.

*Allah'tan çekinmeyi, dininizde ihtiyatla hareket etmenizi, Allah yolunda çalışmanızı, tavsiye ederim.

*Doğru sözlü olun. Size emanet edilen şeyi, emanet eden, iyi kişi olsun, kötü kişi olsun, yerine getirin.

*Komşularınızla iyi geçinin; Tanrı ona da, soyuna da rahmet etsin.

*Muhammed emretti bunu: Boylarını, soylarını dolaşın, cenazelerinde bulunun, hastalarının halini hatırını sorun, haklarını eda edin. Çünkü sizden biri, ihtiyatla muamele eder, doğru sözlü olur. İnsanlarla iyi bir huyla geçinirse ve bu muhip derlerse sevindirir bu söz beni. Tanrı'dan çekinin; süs olun, kır olmayın. Bizi sevindiren halka her kötü isnadı giderin bizden; çünkü hakkımızda söylenen her iyi ve güzel söze layıkız biz; Fakat bize isnat edilen her kötü sözden uzağız biz. Allah kitabında hakkımıza, Resulullaha yakınız. Yüce Tanrı bizi temizlemiştir. Hakkımızda kötü zanda bulunan, bize kötülük isnat eden, ancak yalancıdır.

*Ne kötü kuldur, ikiyüzlü, ikisözlü kul, kardeşini, yüzüne karşı över, arkasından etini yer. Ona bir şey verilse haset eder. Bir belaya uğrasa horlar onu.

*Öfke her kötülüğün anahtarıdır.

*Suçları terkeden, en fazla çalışkan olan kişidir.

*Hayır, eken hayır biçer; şer eken de nadamet biçer, her kim ne ekerse onu biçer.

*Ahmak adamın yüreği ağzındadır; akıllı fikirli adamın ağzı, yüreğindedir.

*Hakkını aramayan yüce kişi alçalır; hakkını arayan aşağılık kişiyse yücelir.

*Gamlı kişinin yanında sevincini göstermek, edebe sığmaz. *Gönül alçaklığı bir nimmettir ki, kimsenin hasedini çekmez. *Layık olmayayanı öven, haksız olarak birine, bir kötülük isnad edene benzer.

*Şükretmeyen nimet nedir bilmez; nimete şükredende nimetin kadrini bilip anlayandır.

*Batıl bineğine binen nedamet evine iner.

*Cömertliğin de bir derecesi vardır, o dereceyi aştı mı, israf sayılır. Nitekim yiğitliğin de derecesi vardır. O dereceyi aşarsa kızgınlık, kudurganlık olur. İktisatda da haddini aştı mı nekeslik olur.

*Başkalarından görüp de nefret ettiğin şeyler, seni terbiyeye kâfidir. *Düşmanın en az hilekârı, düşmanlığını gösterenidir.

*Yüz güzelliği, dış güzelliğidir; aklın fikrin güzelliğiyse özgüzelliğidir.

*İnsanlardan çekinmeyen, Allah'tan çekinmez.

*Çok uyuyan çok rüye görür.

12. İMAM MEHDİ

Abul Kaasım Muhammeül Mehdi:

Onikinci ve son imam'dır. Hicretin ikiyüz ellibeşinci yılı Şabanını onbeşinci Cuma gecesi, tanyeri ağarırken doğmuştur. (30.VII.869). Babası, İmam Hasanül Askeri. Annesi, Nercis Hatun'dur.

Onikinci imam'ın, adını ve künyesini anmayı men etme hususunda birçok söylemler olmuştur. Herhalde bu gaybt'i suğra:

GAYBET-i SUĞRA VE KÜBRA (1)

"Gaybet-i suğra ve gaybet-i kübra"dan maksat nedir?

Onikinci İmamın gaybet iki döneme ayrılır. İlki, doğum tarihi olan 255 veya 256 veya babasının vefat yılı olan 260 yılından başladı ve 329 yılına kadar devam etti.

Bu müddet boyunca gerçi insanların gözüne görünmüyordu; ama tam bir irtibat kopukluğu söz konusu değildi. Özel naibler İmam'ın huzuruna varıyor ve insanların sınal ve ihtiyaçlarını iletiyor ve cevap alıyorlardı. Gideriyorlardı. Bu 74 veya 69 yıllık gaybet dönemine "gaybet-i suğra" deniliyor.

İkinci gaybet, özel naiblerin sonuncusunun vefatıyla yani 329 yılında başladı ve zuhur zamanına kadar devam edecektir. Buna da "gaybet-i kübra" denilmektedir. Hazreti Peygamber-i Ekrem ve Ehl-i Beyt İmanları

da bu iki gaybeti haber vermişlerdi. İşte birkaç örnek:

İshak İbni. Ammar şöyle der: "Hazreti Sadık'ın şöyle buyurduğunu duydum: "Kâim'in iki gaybeti olacaktır. Birisi uzun, birisi kısa sürecek. Birinci gaybetinde sadece has şiiler onun yerini bileceklerdir. Ama ikinci gaybetinde ise özel dinî dostları dışında hiç kimse onun yerini bilemeyecektir."

İmam Sadık şöyle buyuruyor: "Hazreti Sahib- ul Emr'in iki gaybeti vardır. Birisi o kadar uzun sürecektir ki bazıları "ölmüştür", bazıları "öldürülmüştür", bazıları da "gitmiştir" diyecektir. Onun varlığına inanan ve imanında sabit kalan çok az kimse kalacaktır. O zaman özel hizmetçisi dışında hiç kimse onun yerini bilemeyecektir."

Bu hususta aynı manayı ifade eden 8 hadis daha vardır.

GAYBET-i SUĞRA VE ŞİİLERİN İRTİBATI

Gaybet-i suğra'nın başlamasının ardından bazı dolandırıcılar halkın cehaletinden istifade etmiş ve gaib İmam'ın naipliği iddiasıyla insanları kandırarak, bu vesileyle büyük bir makam elde edip çeşitli insanlardan maddî çıkarlar sağlamışlardı. Bu durumda naiplerin kimler olduğunu ve insanların İmam-ı Zaman'la ilişki niteliğini ve bu irtibatın kimler vasıtasıyla kurulduğunu açıklamamız gerekiyor:

Gaybet-i suğra döneminde halk Hazreti Sahib- ul Emr'i görmekten mahrum idiler. Ama irtibat bütünüyle kesilmemişti. Bab, naib ve vekil olarak adlandırılan bazı kimseler vasıtasıyla İmam'la ilişkiye geçiyor, ihtiyaçlarını gideriyor ve dinî sorunlarını hallediyorlardı. Mallarına taalluk biçilen vergiden de İmam'ın payını da (hums) o naibler vasıtasıyla gönderiyorlardı. Bazen İmam'dan maddî yardım talebinde bulunuyorlardı.

Bazen hastalarının iyileşmesi ve evlat talebi için İmam'dan dua etmelerini istiyorlardı. Bazen de İmam bir taleb olmadan bazı şahıslar için para, elbise veya ke-

fen gönderiyordu.

Bütün bu işlerde belirli insanlar aracılık yapıyorlardı. İstekler mektupla gönderiliyor, cevapları da bizzat İmam tarafından yazılıyordu ki bu da istilah olarak "tevki" diye adlandırılıyordu.

EVET, TEKRAR KONUMUZA DÖNELİM

Herhalde bu gaybet'i suğra, yani ilk ve küçük kayboluş, görünmeyiş zamanında, düşmanların ondan ve yerinden bir haber almalarını sağlamak içindi. İmam'dan Sahibüz Zaman Sahibüd Dar Kaaim, Hazreti Al Nahiyet al mukaddese, hatta adam ve güç anlamlarına gelen Recul ve Yulam diye bahsedilirdi. Annesinin İsa Peygamberin vasisi Şemunus Sefa soyundan olduğu rivayet edilmiştir.

Künyesi. Yukarıda söylediğimiz gibi. Ceddi Resulullah'ın künyesidir. Lakapları yukarıda söyledikerimizden başta Huccet, Hatim, Al Muntazar'dır. En meşhur lakapları, Mehdi Hüccet, Muntazar ve Sahibül zamandır.

Yüzüğünün taşında:

"Allah'ın Hüccetiyim" yazısı kazılıydı.

Pembe beyaz benizli, açıkalınlı, çekme ve kemerli burunlu, iri gözlü, uzun kiprikli, çekik yüzlüydü. Uzun boylu olup iki omuzunun arası genişti. Kolları bacakları iriydi. Sağ yanağında ve sağ baldırında, siyah birer ben vardı.

Doğduğu zaman İmam Hasanül Askeri, Halas

Hamide Hatun'a:

"Akke bu gece gitme; çünkü Nercis doğuracak," demişti.

Hamide Hatun der ki:

"Gün ışımaya başlamıştı. O sarada İmam, Amme yetiş diye bağırdı. Koştum baktım ki, Nercis şiddetle titriyor. Hemen başını göğsüme dayadım. Ayetül Kürsi'yi, Kadr ve İhlas surelerini okudum, o anda hamilini vaz

etti. İmam Amme dedi bana. Kendisiyle müjdelendiğimiz Muntazar, yani beklenen bu çocuktur işte." Abbasoğulları tarafından haraç ve akar işlerine memur edilmiş olan Hakanoğlu Ubeydullah'ın oğlu Ahmet diyor ki:

İmam Hasanül Askeri, defnedildikten sonra amcası Cafer'i Kezzap babama geldi; beni dedi, babamın ve kardeşimin yerine geçir; sana her yıl yirmibin dinar vereyim.

Babam "a ahmak" dedi;

"Halife babanın ve kardeşinin İmam sanılmasına karşı kılıcını çekmiş olduğu halde onlara güç geçiremedi. Eğer babanın ve kardeşinin muhipleri, seni imam tanıyorlarsa ne bana ihtiyacın var, ne Halifeye; yok, onlar seni tanımıyorlarsa bu mertebeye nail olamazsın."

İmam Hasanül Askeri'nin mektuplarını, sahiplerine getiren, muhiplerin verdiklerini İmam'a ulaştıran Abul Atyan diyor ki:

"Samıra'ya vardım; İmam Hasanül Akeri vefat etmişti. Cenaze hazırlanmıştı. Fakat henüz evdeydi. Cafer başköşeye oturmuştu. Muhiplerin bir kısmı gelip Cafer'e başsağlığı diliyor, İmamlığını da kutluyorlardı. İçimden eyvah dedim; İmamet Cafer'e kadar düştüyse vay halimize..."

Bu sırada bir hizmetçi geldi; Cafer'e buyur İmam'ın namazını kılın dedi. Cafer kalktı, yanındakilerle naaşın bulunduğu yere yürüdü. Tam namaza duracağı sırada içerden bir çocuk geldi. Yüzü nur gibi parlıyordu. Cafer'in abasının eteğini çekti.

"Amca," dedi. "Babamın namazını kılmaya daha ziyade benim hakkımdır. Cafer'in yüzü mosmor oldu. Geri çekildi. O çocuk, babasının namazını kıldırdı. Ondan sonra bana Ey Abal Aydan dedi, mektupları keseleri getir. Ben anladım ki, zamanın imamı odur. Emanetleri kendisine teslim ettim."

Nakledilenlerden anlaşılıyor ki. İmam Hasanül Askeri'ye, evinde ve oğullarının imamlığıyla namaz kılınmış, sonra da Halifenin emri veçhile ile bir kere daha Abu İsa tarafından, halka namazı kılınmıştır.

Burada şunu da belirtmekte fayda var;

Kardeşi İmam Hasanül Askeri'nin vefatından sonra İmamlık davasına kalkıştığı için Kezzab, yani yalancı diye anılan Cafer sonradan tövbe etmiş ve bu davadan vazgeçmiştir. Hazreti Mehdi onun hakkında sorulan bir soruya, Sefir Osmanoğlu Muhammed'le gönderdiği yazılı cevapta şöyle diyor:

"Ehli Beytimizden ve amcaoğullarımızdan beni inkâr edenler, benden değildir. Nuh'un oğlu, nasıl Nuh soyundan sayılmadıysa, münkir de bizden sayılmaz. Fakat amcam ve oğlları öyle değil; onlar Yusuf'un kardeşleri gibidir."

Cafer, ikiyüz yetmiş birde (884- 885) vefat etmiş. Samıra'da babasının yanına defnedilmiştir. İsmail, Tahir, Yahya, Harun, Ali ve İdris adlı oğullarından soyu yürümüştür. Soyundan gelen Seyyidler, İmam Rıza'ya nisbetle Rızalılar anlamına gelen "Razaviyyun" diye anılırlar.

GAYBET'İ SUGRA

İmam, babaları İmam Hasanül Askeri'nin vefatından sonra kendisini halktan gizlemiş, bazı ileri gelen kimselere, ancak karşılaşma halinde görülmüştür. Bu iki gizleniş zamanında kendisinin bir sefiri vardı. Bu zaman, hicretin üçyüz yirmizekizinci yılı Şabanın on beşine kadar sürmüştür (26. V.940). Bu tarihte sefirlerin sonuncusu olan Samaralı Muhammedoğlu Abul Hasan Ali vefat etmiş ve "Gaybet'i Kübra" başlamıştır. Bu son sefirin 329 da vefat ettiği de nakledilir. İmam o vakit yetmiş bir veyahut yetmiş iki yaşındadır.

SEFİRLER

1- Amr al Amri oğlu Saidoğlu Abu amr Osman.

Samira'da Asker mahallesinde oturduğu için Askeri de denirdi. İmam Ali'yyün Naki'yyül Hadi'nin vekiliy-

di. Sonra İmam Hasanül Askeri'nin vekili oldu. İmam Hasanül Askeri, onun ve oğlunun hakkında, benden ne naklederlerse kabul edin; onlara itaatte bulunun; her ikisi de gerçektir, emindir buyurmuştu. Gene onun hakkında Abu Amr şöyle, der geçmişte de güvenilir bir adamdı; hayatımda da, ölümünden sonra da. Size ne söylüyorsa benim sözümdür; size ne veriyorsa benden verir, Caferoğlu Abdullah, Bağdad'da İshakoğlu Ali'yi ziyarete gittim diyor; yanında Abu Amr vardı. Kendisine hizmet ettiğin imamlar hakkı için dedim; Sahibüz Zaman' gördün mü? Ağladı da, ben hayattayken kimseye söylemezsen söylerim dedi. Söylemiyeceğimi vaadettim; evet dedi.

Birgün, sevenlerinden kırk kişi, kendisinden sonra kimin imam olacağını sormak üzere İmam Hasanül Askeri'nin huzuruna gelmişlerdi. Henüz küçük olan oğlunu çağırdı. Küçük oğlu gelince:

"İşte dedi, benden sonra İmamınız ve halifem budur. Ona uyun, benden sonra dağılmayın; ya yoksa helak olursunuz. Bunu da bugünden sonra bir daha göremezsiniz. Osman, ne derse kabul edin, İmam'-ınızın halifesi odur."

Abu Amr Osman, iktiza ettikçe İmamdan tevkiyeler, yani yazılı emirler getirir, muhiplerin müşkülleri halledilirdi. Vefat Tarihini bilemiyoruz Kabri Bağdad'dadır.

TEVKİ'LER BİZZAT İMAM'IN KENDİ YAZISI MIYDI?

"Tevki'lerdeki, hat (el yazısı) bizzat İmam'a ait miydi? Yoksa başka biri mi İmam'ın emriyle bunları yazıyordu?" şeklindeki bir soruya, "Evet İmamın bizzat kendisi tevkileri yazıyordu" demek gerekir. Bu yüzden özel ashabı ve âlimler arasında bu el yazılarını fevkalade meşhur ve değerliydi.

Nitekim Muhammed ibn Osman-i Amri şöyle der:

"İmam tarafından bir tevki elime geçti; İmam'ın el-yazısını çok iyi tanıyordum."

İshak İbn Yakup şöyle der: Birtakım zor soruları yazıp "Muhammed İbn Osman vasıtasıyla İmam'a gönderdim ve cevabını da İmam-ı Zaman'dan yazılı bir şekilde aldım."

Şeyh Ebu Ömer-i Amiri şöyle diyor.

"İbn-i Ebi Ğanim-i Kazvini, şiilerden bir grupla bir mevzu üzerinde ihtilafa düşmüşlerdi. İhtilafı halletmek için İmam'a bir mektupla mevzuyu ilettiler ve cevabını İmam'ın kendi eliyle yazdığı bir mektupla aldılar."

Saduk "İmamın kendi eliyle babama yazdığı tevki'ler şu anda benim yanımdadır" diyor.

Mezkûr şahıslar mektupların İmam'ın kendisi tarafından yazıldığına şehadet etmişlerdir. Ama bunun yanısıra İmam'ın bir kâtibe yazdırdığı mektuplardan da birçok hadiste sözedilmiştir.

Mesela Ebu Nasr-i Hibetillah nakleder ki: "Sahib-ul Emr'in tevki'leri İmam Hasan zamanındaki yazı ile Osman İbn Said ve Muhammed İbn Osman tarafından şiasına yazılıyordu."

Yine aynı şahıs;

"Ebu Cafer 904 yılında vefat etti. 50 yıl boyunca İmam-ı Zaman'ın vekiliydi. Halkın malları Ona götürülüyordu ve İmam'ın tevki'leri İmam Hasan zamanındaki yazı örneği ile onun tarafından şiasına yazılıyordu" der.

Başka bir yerde şöyle denmektedir.

"Sahib- ul Emr'in tevki'leri Muhammed İbn Osman döneminde tarafından ve babası Osman İbn Said zamanındaki yazı örneği ile yazılıyordu."

Abdullah İbi Cafer-i Himyeri şöyle der:

"Osman İbn Said vefat edince Sahib- ul Emr'in tevki'leri bizlere daha önce yazılan yazı örneği ile gönderiliyordu."

Bu nakledilenlerden şu anlaşılmaktadır: Osman İbn Said ve daha sonra da Muhammed İbn Osman tarafından da yazılan tevki'ler yazı örneği açısından İmam Hasan zamanında yazılan tevki'lerin aynısıydı.

Buradan da anlaşılmaktadır ki tevki'ler, İmam'-ın yazısı değildi; İmam Hasan'ın özel bir kâtibi vardı ve bu kâtip Osman İbn Said ile Muhammed İbn Osman zamanına kadar hayatta olup tevki'leri yazmakla görevliydi.

Buna göre bazı tevki'leri İmam kendisi yazıyor, bazılarını da kâtibine yazdırıyordu dememiz gerekir. Ama kesin olan, "gaybet-i suğra" zamanındaki şiaların ve âlimlerin durumunu incelediğimizde ve tevki'lerin metnine baktığımızda bu mektuplarda yazılanların şialarca itimat edildiği ve bunların İmam tarafından yazıldığına kesinlikle inanıldığı anlaşılmaktadır.

Şialar İhtilaflarını yazıp İmam'a iletiyor ve cevabını aldıklarında da can- u gönülden kabul ediyorlardı. Hatta bazı tevki'lerin sihhatinden şüphe ediyor, yine de ihtilafların hallini yazışmaya bırakıyorlardı.

Ali İbn Hüseyin İbn Babeveyh İmam'a mektub yazarak, Allah'u Teâla'dan bir çocuk istediğini bildirdi ve çok geçmeden cevabını aldı.

Gaybet-i suğra ve naiblerin zamanını yazan âlimlerden biri de Muhammed İbn İbrahim İbn Cafer-i Nu'mani' dir. "Gaybet" adlı kitabında naiblerin niyabetini tetkik etmiş gaybet hakkındaki hadisleri naklettikten sonra şöyle yazmaktadır:

"Gaybet-i suğra döneminde İmam ve halk arasında bazı belirli kimseler aracılık yapıyordu. Onlar vasıtasıyla hastalar iyileşiyor ve şiaların sorunları hallediliyordu. Ama gaybet-i suğra dönemi artık sona erdi ve gaybet-i kübra dönemi başladı."

Bunlardan da anlaşılmaktadır ki tevki'ler İmamın özel naibi tarafından iletildiği için o zamanın şia ve âlimleri tarafından kabul görüyordu. Bu tavki'lerde ise

özel bir takım nişaneler de mevcuttu; örneğin:

Şeyh Hürr-i Amili şöyle yazar: "İbn-i Ebi Ğa- nim-i Kazvini şialarla ihtilafa düşmüş ve İmam Hasan Askeri'nin evladının olmadığını iddia etmişti. Şialar durumu İmam-ı Zaman'a ilettiler.

Adetleri olduğu üzere mektupları mürekkepsiz bir kalemle beyaz kâğıdın üzerine yazıyor ve bunu bir keramet olarak değerlendiriyorlardı. Dolayısıyla da İmam-ı Zaman'dan onun cevabını alıyorlardı."

2- OĞLU ALİ CAFER MUHAMMED

Babasının ölümünden sonra, ona Sahibüz Zaman'dan şöyle bir tevkiy (mektup) gelmişti:

"Gerçekten de Allah'ınız ve gerçekten de gene dönüp ona varacağız. Emrine teslim olduk, işinden razıyız. Baban kutlu yaşadı, temiz öldü; Allah rahmet etsin, sevdiklerine, efendilerine ulaştırsın onu; onlar için çalışmaktan geri kalmadı. Ulu ve yüce Tanrı'ya yaklaşmak için uğraştı durdu. Allah yüzünü nurlandırsın, suçundan geçsin. Sana da sevap versin, yasını güzelleştirsin başın sağolsun. Sen de yaslandın biz de yasa düştük. Ayrılığı sana da dokundu, bize de... Allah onu gittiği yerde sevindirsin. Kutluluğunun en büyük delili, yerine senin gibi bir oğul bırakması, hizmetine seni dikmesidir. Tanrı yardımcın olsun, sana kuvvet versin, dostun olsun gözetesin, korusun seni.

Bir başka yazılı emirde, Osman al Amri oğlu Muhammed'den ve babasından Allah razı olsun, gerçekten de güvencimdir o, yazısı yazımdır deniyordu.

Muhammed babasının sağlığında da İmama sefirlik eder, babası gibi muhiplerin mallarını İmam'a götürür, yazılı emirleri muhiplere bildirirdi. Aşağı yukarı elli yıla yakın, sefirlik hizmetinde bulunmuş, vefatından önce İmam'ın emriyle Ruhoğlu Hüseyin'in sefir olduğunu bildirmiş ve hicretin 385, yılı Cuma delulasında vefat etmiştir. (X.XI.917). Kabri Bağdad'tadır.

3- RUHOĞLU HÜSEYİN

Künyesi Ebul Kaasım'dı. Nevbatiler soyundandır. İmam'ın emri ve kendisinden önce sefir olan Abu Cafer Muhammed'in açıkça söylemesinden sonra, üçüncü olarak sefir olmuştur. Onbeş yıl kadar bu hiz- mette bulunmuş, hicretin 320. Yılı Şabanında Bağdad'da vefat etmiş (VIII. IX. 932). Bağdad da Nevbahitiler mezarlığına gömülmüştür.

4- SAMİRA'LI MUHAMMEDOĞLU ALİ

Hüseyin İbni Ruh tarafındana, İmam'ın emriyle sefir tayin edilmişti. Vefatına dek bu hizmette bulundu. Vefatında önce İmam, bir yazılı emirde diyordu ki:

"Rahman ve rahim Allah adıyla, ey Samıra'lı Muhammedoğlu Ali, kardeşlerinin ecrini (sadaka ve hayrını) Allah büyük etsin. Sen altı gün sonra öleceksin hazırlan. Ölümünden sonra yerine kimse geçmeyecek, kimseyi tayin etmiyoruz. Tam bir gaybet başlamıştır. Anılışı ulu Allah'ın izni olmadıkça zuhur yoktur; bu da zaman uzadıktan sonra, kalplere kasvet çöktükten, yeryüzü cevirle[2] dolduktan sonra olur. Muhiplerime (sevenlerime) beni gördüğünü dava edenler olur; kim Süfyan'ın çıkışından ve bağırışın duyuluşundan önce böyle bir davada bulunursa yalancıdır; iftiracıdır. Kuvvet ve kudret ancak ulu ve yüce Allah'ındır.

Ali bu emri muhiplere gösterdi, altı gün sonra 328 yılı Şabanın onbeşinde vefat etti. (26. V. 940). Bu tarihten bir yıl sonra vefat ettiği de nakledilir.

ASKERİ'NİN EVLADI VAR MIYDI?

İmam Hasan Askeri'nin hiç oğlu olmadığını zannedenlere onun oğlu olduğunu birkaç yolla ispat etmek mümkündür:

2 Cevir: Haksızlık edip incitme. Eziyet. Cefa, gadr, zulüm.

1-islam Peygamberi ve Ehl-i Beyt imamlardan nakledilen birçok hadislerde açıkca denilmiştir ki Hasan İbni Ali İbni Muhammed'in bir oğlu olacaktır ve bir müddet gaybete çekildikten sonra dünyayı ıslah etmek için kıyam edecektir.

O, Yeryüzünü adaletle dolduracaktır. Bu mevzu hadislerde farklı tabirlerle ifade edilmiştir. Örneğin:

"Mehdi, Hüseyin'in dokuzuncu evladıdır." "Mehdi Hazreti Sadık'ın altıncı evladıdır." "Mehdi, Musa İbni Cafer'in beşinci evladıdır." "Mehdi, Ali ibni Musa Er Rıza'nın dördüncü evladıdır". "Mehdi, İmam Muhammed Taki'nin üçüncü evladıdır".

2- Birçok hadislerde açıkca belirtilmiştir ki vad edilmiş Mehdi on birinci İmam Hasan Askeri'nin evladıdır. Örneğin: Sakar şöyle der:

"Ali İbni Muhammed'in şöyle buyurduğunu duydum: "Benden sonraki imam, oğlum Hasan'dır. Hasan'dan sonra da onun oğlu imamdır. O yeryüzünü zulümle dolduktan sonra adaletle dolduracaktır."

3-imam Hasan Askeri birçok hadislerinde "Mehdi ve Kâim benim evladımdır." diye buyurmuştur. Bilindiği üzere imam ve peygamber her türlü yalan ve hatadan münezzehtir.

Örneğin, Muhammed İbni Osman babasının şöyle dediğini nakletmektedir: "İmam Hasan Askeri'nin yanında oturduğum bir sırada babasından nakledilen:

"Kıyamete kadar yeryüzü hüccetsiz kalmaz ve zamanının imamını tanımadan ölen, cahiliyet üzere ölür" hadisi hakkında kendisine soru soruldu. O, "Evet bu mesele gün gibi açık ve haktır." diye buyurdular. Kendisine, "Ey Resulullah'ın evladı, senden sonra hüccet ve imam kimdir?" diye sorulduğunda ise şöyle buyurdu: "Benden sonra da oğlum Muhammed hüccet ve imamdır. Onu tanımadan ölen cahiliye üzere ölür.

Bilin ki oğlum bir müddet gaybete çekilecektir ki insanlar bu dönemde şaşkınlığa düşecek ve batıl ehli

olanlar helak olacaktır. Zuhur vaktini belirleyenler yalan söylüyorlar. O, ancak gaybeti sona erince kıyam edecektir. Necef'te onun başı üzerinde dalgalanan beyaz bayraklarını görür gibiyim."

4-imam Hasan Askeri kendisinin bir oğlu olduğunu birçok ashabına müjdelemiştir. Örneğin:

Hazreti Mehdi'nin doğumundan sonra ve İmam Hasan Askeri'nin vefatından önce ölen Fazl İbni Şazan "Gaybet" adlı kitabında Muhammed İbni Ali, İbni Hamza'dan naklen şöyle yazmaktadır: "İmam Hasan Askeri'den şöyle işittim: "Allah'ın hücceti ve benim vasim 255 yılının Şaban ayının 15. gecesinde, şafak sökerken sünnetli olarak dünyaya geldi"

Keza Ahmed İbni İshak şöyle der:

"İmam Hasan Askeri'nin şöyle dediğini işittim: "Ben gitmeden bana vasimi gösteren Allah'a şükürler olsun, o yaradılış ve ahlak açısından ceddim Hazreti Resulullah'a en çok benzeyendir.

Allah Teâla bir müddet onu gaybette koruyacak daha sonra da yeryüzünü adaletle doldurması için zahir kılacaktır."

Keza, Ahmed İbni Hasan İbni İshak-i Kummi şöyle rivayet etmiştir. "Halef-i Salih (salih evlat, yani Mehdi) doğunca Ahmet İbni İshak vasıtasıyla İmam Hasan Askeri'nin kendi eliyle yazdığı bir mektup elime geçti, orada şöyle yazılıydı: "Benim çocuğum dünyaya geldi. Bu konuyu gizli tut, zira dost ve yakınlarımdan başka hiç kimseye söylemeyeceğim."

Diğer bir hadiste Ahmed İbni İshak söyle diyor: "Bir gün İmam Hasan Askeri'nin yanına vardım, bana şöyle buyurdu: "Ahmet! İnsanların şüphe içinde olduğu bu mesele hakkında tavrın nedır?

"Dedim ki: "Oğlunuzun olduğunu müjdeleyen mektubunuz elime geçince kadın- erkek, genç- yaşlı hepimiz için hak ortaya çıktı, biz de ona inandık." Hazreti

İmam Hasan Askerî şöyle buyurdu: "Yeryüzünün hüccetsiz kalmayacağını bilmiyor musun?"

Ebu Cafer-i Amri şöyle nakleder: "Sahib- ul Emr (Mehdi) doğunca İmam Hasan Askeri şöyle buyurdular: "Ebu Amr'ı çağırın!" Ebu Amr gelince kendisine şöyle buyurdular: "Onbin ritil [3] ekmek ve onbin ritil de et al ve Haşim oğulları arasında bölüştür, şu kadar koyunu da oğlum için akika (kurban) olarak kes".

Bütün bu mütevatir hadislerden, insan İmam Hasan Askeri'nin bir oğlu olduğuna kanaat getirmektedir.

İmam Hasanül Askeri'nin çocuğu yoktur diyenler hakkında bir yazılı emri:

"Rahman ve rahim Allah adıyla; Allah bizi de korusun sizi de korusun sapıklıktan ve sınanmalardan. Size de tam bir inanç versin, bize de. Bizi de kötü sonuçtan kurtarsın, sizi de. Çünkü o şüpheye düşmekten men etmiştir bizi. İçinizden bir bölüğü şüpheye düşmüş, emir sahilerinde şaşırmış kalmış. Bu hususta sizin adınıza gamlandık. Bize bir şey yok. Siz kötülüğe düşersiniz; biz değil. Çünkü Allah bizimledir; ondan başkasına ihtiyacımız yok. Hak bizimledir; bize uymayandan tasalanmayız biz. Biz Rabbimizin yarattıklarıyız. Halksa bizim için yaratılmıştı. Ne oluyor, sizede böyle şüpheye düşüyor, şaşkınlık yoluna dalıyorsunuz? Duymadınız mı ulu ve üstün Allah'ın; "A inanlara, itaat edin Allah'a, Resul'e ve sizden emir sahibi olanlara dediğini?" Tanrı onlara esenlik versin; gelip geçen ve bugün duran imamlarımızdan gelen şeyleri biliyor musunuz? Görmüyor musunuz? Allah sizi doğru yola getirmek için ne deliller size gösterdi. Esenlik ona, Âdem'den, vefat eden İmam'a dek; esenlik ona; bir alamet kayboldu mu? Yerine başka bir alamet gönderdi. Bir yıldız battı mı, başka bir yıldız doğdu. Allah, onu alınca dinini öylece bıraktı. Halkıyla kendi arasındaki sebebi kesti mi sandınız? Haşa; böyle bir şey ne olmuştur ne de iste-

3 Ritil: ağırlık ölçüsü, eski tartı, libre, kilo, bir çeşit ağırlık ölçüsü, batman, yumuşak

meseler de, noksan sıfatlardan arı Tanrı'nın emri zuhur edinceye dek, kıyamet kopuncaya kadar olur.

Esenlik olsun, geçen babalarının yolunda, kutlu bir halde geçti gitti. Nalını, nalına göre alın, vasiyeti de bizde, bilgisi de bizde; biziz onun yerine kalan; bu nedenle, suçlu zalimden başkası bizimle savaşmaz; kâfir inatçıdan başkası, o makam için davaya kalkışmaz bize karşı. Tanrı'nın emri olmasaydı, sırrını izhar etmek caiz bulunsaydı, hakkımızda, akıllarınızı ışıklandıracak, şüphelerinizi giderecek şeyler apaçık gösterilirdi size. Fakat Tanrı ne dilerse o olur; her şeyin bir vakti ve zamanı vardır. Allahtan çekinin, teslim olun bize, işi bize bırakın; iş bizden çıkar, nasıl ki bize gelir; sizden gizli olan şeyi açmaya uğraşmayın."

Bir başka yazılı emirden:

"Yeniden yeniye ortaya çıkan olaylarda, hadislerimizi anlatanlara başvurun; Çünkü onlar, sizin üzerinize hüccetimdir benim; ben de onlar üzerine Allah

hüccetiyim.

Gaybettim zamanında benden faydalanmak, bulut güneşin altına girdiği zaman güneşten fadalanmak gibidir. Yıldızlar, nasıl gök ehline amansa ben de yeryüzündekilere amanım. Soru kapısını kapatın, size gerekmeyen şeyleri sormayın; bilmediğiniz şeylerin üstüne düşmeyin."

Hazreti Peygamberin son zamanda zuhur edeceğini haber verdiği Mehdi, İmamiye mezhebince bu. On ikinci İmam'dır ve imamet onunla hatmolunmuştur.

EHL-i BEYT'İN HADİSLERİ BÜTÜN MÜSLÜMANLAR İÇİN HÜCCETTİR

Bu noktada bazı sünni kardeşler "Sizin hadisleriniz gerçekten de Mehdi'yi çok güzel bir şekilde tarif ve tavsif etmiştir. Ama ne yazık ki bizim gibi sünni olan insanlara göre bu hadisler ve imamlarınızın söz ve amelleri geçerli ve müteber değildir." diyebilirler.

Ben burada kimseye velayet ve imamet mevzuunu ispat etmek istemiyorum, ancak şu mevzuyu hatırlatmak istiyorum ki Ehl-i Beyt'in sözleri bütün müslümanlar için muteber ve hüccettir,

İster onları imam olarak kabul etsin, ister etmesin! Zira sünni ve şiilerin sıhhatinde ittifak ettikleri birçok kesin hadislerde Hazreti Resul-i Ekrem, Ehl-i Beyt'ini müslümanlara ilmi bir merci olarak tanıtmış, söz ve amellerini sahih kabul etmiştir. Örneğin:

Peygamberimiz şöyle buyurmuştur: "Ben aranızda iki değerli şey bırakıyorum ki onlara sarıldıkca asla sapmazsınız. Bu ikisinden birisi Allah'ın Kitabıdır ki yer ve gök arasında bir irtibat vesilesidir.

İkincisi ise Ehl-i Beyt'imdir. Bu ikisi kıyamete kadar birbirinden ayrılmazlar. O halde onlara nasıl davrandığınıza dikkat ediniz."

Bu hadisi şii ve sünniler farklı senetlerle kendi kitaplarında nakletmiş ve sahih olduğunu itiraf etmişlerdir. İbn-i Hacer "Es- Sevaik- ul Muhrika" adlı kitabında şöyle yazmaktadır: "Bu hadis birçok tarik ve senetle Hazreti Resulullah'tan nakledilmiştir. Ashapdan yirmiden fazla kişi bu rivayeti nakleder.

Hazreti Resulullah Kur'an ve Ehl-i Beyt'e o kadar önem veriyordu ki defalarca ve bu cümleden olmak üzere de veda haccında, Gadir-i Hum'da ve Taif seferinden dönüşte müslümanlara Ehlibeyt'e sarılmalarını önemle hatırlatmıştır.

Ebuzer Hazreti Peygamber'den şöyle rivayet etmiştir: "Benim Ehl-i Beyt'im Nuh'un gemisine benzer, ona binenler, kurtulur binmeyenlerse boğulur."

Hazreti Peygamber şöyle buyurmuşlardır: "Benim gibi yaşamak, ölmek ve Allah'ın ektiği Tuba ağacının yanında yeralmak isteyen, benden sonra Ali'yi veli olarak kabullenmeli, onun dostlarıyla dost olmalı ve benden sonraki imamlara uymalıdır.

Zira onlar benim Ehl-i Beyt'imdir ki benim tiynetimden yaratılmışlardır. İlim ve anlayış sahibidirler. Onları yalanlayanlara ve onlar hakkında bana ihsanı kesenlere yazıklar olsun, böyleleri asla benim şefaatime erişemezler."

Hazreti Peygamber Ali'ye şöyle buyurmuştur: "Senin ve evlatlarından olan imamların misali Nuh'- un gemisi misalidir ki ona binen kurtulur, ondan ayrı düşen boğulur. Sizin misaliniz yıldızlar misalidir ki yıldızlardan biri batınca bir diğeri doğmaktadır. Bu durum kıyamete kadar devam edecektir."

Cabir İbni Abdullah Ensari Hazreti Peygamber'- den şöyle nakleder: "Ali'nin iki evladı cennet gençlerinin efendisi ve benim evlatlarımdır."

Ali, iki evladı ve sonraki imamlar Allah'ın kulları üzerindeki hüccetleridir. Onlar ümmetimin arasında ilim kapılarıdır, onlara uyan ateşten kurtulup doğru yola hidayet bulur. Allah Teâlâ onların sevgisini ancak cennet ehline nasib kılar."

Ali İbni Ebu Talib insanlara şöyle buyurmaktadır: "Allah için söyleyin, Resulullah'ın son hutbesinde "Ey insanlar, ben Allah'ın Kitab'ını ve Ehl-i Beyt'imi sizlere bırakıyorum.

Onlara sarılın ki sapıklığa düşmeyesiniz. Zira Allah Teâlâ bana kıyamete dek onların asla birbirinden ayrılmayacağını haber vermiştir." dediğini biliyor musunuz?

Bu sırada Ömer Hattab kızarak, "Ya Resulallah, bu söz tüm Ehl-i Beyt'in hakkında mıdır?" diye sorunca o Hazret "Hayır, bu hüküm benim vasilerim hakkındadır ki ilki Ali İbni Ebu Talib'dir; o benim kardeşim vezirim ve halifemdir, müminlerin velisidir.

Ali'den sonra evladım Hasan, daha sonra Hüseyin ve ondan sonra da Hüseyin'in evlatlarından dokuz kişi benim vasilerimdir.

Kıyamete dek birbirleri ardınca geleceklerdir. Onlar yeryüzünde şahit, insanlara hüccet, ilim hazineleri ve hikmet madenleridir. Onlara itaat eden Allah'a itaat etmiştir; onlara isyan eden ise Allah'a isyan etmiştir." Hazreti Ali'nin sözleri buraya varınca oradakiler cevab olarak "Evet!" dediler, "Biz, Resulullah'ın böyle buyurduğuna şehadet ederiz."

Ehl-i sünnet ve şia kitaplarında bu ve benzeri birçok hadisler yer almıştır ki genelde şu birkaç ko- nuyu içerir:

1- Kur'an insanlar arasında kıyamete kadar bakî kalacaktır. Hazreti Resulullah'ın Ehl-i Beyti de kıyamete kadar bakî kalacaktır. O halde bu hadisler gâib imam'ın varlığının delilleri sayılabilir.

2- Ehl-i Beyt'ten maksad Peygamber'in oniki vasisidir.

3- Resulu Ekrem müslümanları kendinden sonra başıboşluk ve çaresizlik içinde bırakmamıştır. Ehl-i Beyt'ini ilmî merci ve hidayet aracı kılmış, söz ve amellerini muteber ve hüccet saymış ve onlara sarılmayı tavsiye ve hüccet sahibi olduklarını soranlara söylemiştir.

4-imam asla Kur'an hükümlerinden ayrılmaz. Esasen onun tek hedefi Kur'an hükümlerini yaymaktır. O halde o Kur'an'ın tüm hükümlerini tümüyle bilen birisi olmalıdır.

Masum bu yönden Kur'an'a benzer Kur'anı Kerim gibi yol göstericilikte insanları sapıklığa düşürmez, ona sarılan şüphesiz ki kurtulur. Keza iman da hidayet yolunda hata ve yanlışlıktan masumdur. İnsanlar bütün davranışlarında onlara uyduğu takdirde şüphesiz gerçek saadete erişebilmelidirler. Yani imam hata ve yanlışlıklardan masum olmalıdır.

NÜBÜVVET İLİMLERİNİN HAZİNESİ ALİ

Hazreti Resulullah'ın hadis ve siretinden de anlaşıldığı üzere ashabının nübüvvet ilmini kabul için gerekli yetenek ve liyakate sahib olmadığını ve müslümanların

ister istemez günün birinde bu ilimlere muhtaç olacağını çok iyi bir şekilde bildiği için, Ali İbni Eb'u Talib'i seçti, İslam öğretileri ve nübüvvetin ağır ilimlerini ona amanet bıraktı, gece- gündüz onu yetiştirmeye çalıştı.

Bu hususta hakikatlerin ortaya çıkması için bir takım hadisler nakletmek istiyoruz:

Hazreti Peygamber Hazreti Ali'ye şöyle buyurmuştur:

"Allah seni kendime yakınlaştırmamı ve sana ilimleri öğretmemi emretmiştir. Sen de bu ilimleri öğrenmek ve hafızana kaydetmek hususunda çaba sarfetmelisin. Allah da böylece seni teyid edecektir."

Hazreti Ali şöyle buyurmaktadır: "Resulullah'tan duyduğum hiç bir şeyi unutmadım."

Hazreti Ali şöyle buyuruyor: "Resulullah bana bir saat gece ve bir saat de gündüz vakit ayırmıştı."

Hazreti Ali'ye "Nasıl oldu da siz sahabelerden daha fazla hadis öğrenebildiniz?" diye sorulunca şöyle buyurdu: "Ben Resulullah'a bir şey sorduğum zaman cevap verirdi ve sustuğum da ise kendisi konuşmaya başlardı."

Ali şöyle buyuruyor: "Hazreti Resulullah bana "Sözlerimi yaz" buyurdular. Ben "Ya Resulallah unutacağımdan mı korkuyorsunuz?" dedim. "Hayır, dedi zira Allah'tan seni hafız kılmasını istedim; ama bu konuları kendi ortakların ve evladından olan imamlar için yazmalısın.

O İmamların vücudunun bereketiyle insanlara yağmur yağmakta ve duaları kabul olmaktadır. Belalar yok olmakta ve göklerden rahmet nazil olmaktadır." Daha sonra da Hasan'a bakarak şöyle buyurdu:

"Bu senden sonra ilk imamdır." Daha sonra da Hüseyin'i işaret ederek "Bu da senden sonra ikinci imamdır ve diğer imamlar Hüseyin'in evlatlarındandır" buyurdular."

HAZRETİ ALİ'NİN KİTABI

Evet, Ali İbni Ebu Talib kendi kabiliyeti, ilahî yeteneği ve Hazreti Peygamber-i Ekrem'in isteğiyle Peygamer'in ilim ve marifetlerini öğreniyor ve bir kitapta yazıyordu.

Hazreti Ali bu kitabını zaruret anında faydalanılması için kendi vasilerine verdi. Bu husus Ehl-i Beyt'ten nakledilen rivayetlerde de yer almıştır. Örneğin Hazreti Sadık şöyle buyurmaktadır:

"Bizde öyle bir şey vardır ki insanlara muhtaç olmayız ama insanlar bizlere ihtiyaç duyar. Zira bizde Hazreti Resulullah'ın Ali'ye yazdırdığı bir kitap vardır. Bu kitapta bütün helal ve haramlar yazılıdır."

Hazreti İmam Muhammed Bakır Cabir'e şöyle buyurdu:

"Ey Cabir! Eğer biz kendi görüşlerimizden bir şey söyleyecek olsaydık helak olurduk. Ama halkın al- tın ve gümüş topladığı gibi biz, Hazreti Resulullah'- tan topladığımız hadisleri sizler için naklediyoruz."

Abdullah Sinan şöyle diyor:

"Hazreti Sadık'ın şöyle buyurduğunu işittim:

"Bizim yanımızda, 70 arşın uzunluğunda Hazreti Resulullah'ın, Hazreti Ali'ye yazdırdığı bir kitap vardır. İnsanların bütün ilmi ihtiyaçları hatta bedendeki bir sıyrığın diyeti bile bu kitapta mevcuttur."

NÜBÜVVET İLMİNİN VARİSLERİ (I)

Bu noktada söz konusu sünni kardeşlerime bunu söylemek isterim: Siz Resulullah'ın evlatlarının imametini kabul etmiyorsunuz ama yine de onların sözünü hüccet ve muteber kabul etmelisiniz.

Nitekim sahabe ve tabiilerin hadislerini de muteber sayıyorsunuz. Bu durumda Hazreti Resulullah'ın mübarek Ehl-i Beyt'inden gelen hadisleri de hüccet kabul etmelisiniz.

Onları imam olarak kabul etmeseniz de onların rivayet hakkı ortadan kalkmaz, onların sözlerinin de- ğeri kesin olarak sıradan bir ravinin sözlerinden daha çoktur. Ehl-i sünnet âlimleri de Ehl-i Beyt'in temizlik ve ilmi makamını itiraf etmektedirler.

İmamlar defalarca şöyle buyurmuşlardır: "Biz kendimizden birşey söylemiyoruz, Peygam- ber'in ilimlerinin varisiyiz. Bizler ne söylesek babalarımız vasıtasıyla Peygamber'den nakledilmiştir."

Örneğin Hazreti Sadık şöyle buyururlar: "Benim hadisim babamın hadisidir, babamın hadisi de atamın hadisidir. Atamın hadisi de Hüseyin'in hadisidir. Hüseyin'in hadisi de Hasan'ın hadisidir. Hasanın hadisi Emir- el Müminin'in hadisidir. Emir- el Müminin'in hadisi de bizzat Hazreti Resulullah'ın hadisidir. Ve Resulullah'ın hadisi ise Allah'ınkelamıdır."

Evet, insaflı olmak gerekir. Cennet gençlerinin efendisi olan Hazreti Hasan ve Hüseyin'le takva ve ibadeti ile meşhur olan Ali İbni Hüseyin'in ve ilmî makamı ve takvasıyla bilinen Muhammed İbni Ali ile Cafer ibni Muhammed'in sözleri Ebu Hureyre, Semure İbni Cündep ve Ka'b- ul Ahbar'ın sözleri kadar olsun, değerli değil midir acaba?

Evet, İslâm Peygamberi Hazreti Ali ve evlatlarını kendi ilminin hazineleri saymış ve bu meseleyi defalarca müslümanlara hatırlatmış, insanları onlara uymaya davet etmiştir. Ama ne yazık ki İslam'ın gerçek yolu saptırıldı ve İslam toplumu Ehli Beyt'in değerli ilimlerinden mahrum kaldılar. Bu da İslam ümmetinin geri kalmasına sebep oldu.

MEHDİ İNANCI VE KUR'AN

"Mehdi'lik destanı doğru bir şey olsaydı Kur'an-ı Kerim'de de mutlaka geçerdi. Hâlbuki Mehdi lafzı bile Kuran'da mevcut değildir" diyenler de vardır. Böyle düşünenlere şunu hatırlatmak gerekir:

O zaman Kur'an da ikinci Peygamber Hazreti Şit'inde adı geçmiyor, buna ne dememiz lazım.

Evvela sahih bir inancın teferruatıyla Kur'an-ı Kerim'de geçmesi şart değildir. Nitekim birtakım sahih olan konular vardır ki Kur'an'da asla zikredilmemiştir.

Bu yüzden bir inancı Kur'anda zikredilmemiş diye reddedilemez öte yandan, Kur'an'da birtakım ayetler vardır ki Allah hizbinin, dindarların ve salih kulların günün birinde yeryüzünün egemenliğini ele geçireceğini ve İslam dininin tüm dinlere üstün olacağını müjdelemektedir.

Örneğin Enbiya suresinde 15. ayette şöyle buyuruyor: "Andolsun biz Zikir'den (Tevrat) sonra Zebur'da da "Hiç şüphesiz salih kullarım yeryüzünün varisi olacaktır" diye yazdık.

Nur suresinde ise şöyle buyuruyor: "Allah içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara vad setmiştir: "Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl güç ve iktidar sahibi kıldıysa onları da yeryüzünde güç ve iktidar sahibi kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe çevirecektir."

Kasas suresi 4. Ayette şöyle buyurmaktadır: "Biz ise yeryüzünde güçten düşürülenlere lütufta bulunmak, onları önderler ve mirasçılar kılmak istiyoruz."

Saf suresi 9. ayette şöyle buyrulmaktadır:

"Peygamberlerini hidayet ve hak din üzere gönderen O'dur. Öyle ki onu (hak din olan İslam'ı) bütün dinlere karşı üstün kılacaktır; müşrikler hoş görmese bile." Bu ayetlerden kısaca şu anlaşılmaktadır:

"Birgün gelecek ki yeryüzünün hâkimiyeti müminlerin ve salih sahibi insanların eline geçecektir.

Onlar beşeri medeniyetin öncüsü olacaklardır, İslam dini bütün dinlere galib gelecek, şirkin yerini tevhid alacaktır. İşte o parlak asır, beşeriyetin kurtarıcısı ve gaybi kurtarıcı olan vad edilmiş Mehdi'nin zuhur ettiği gündür.

FATIMA VE ONBİR İMAM, MEHDİ'Yİ HABER VERMİŞLERDİR

Hazreti Peygamber'in Ehli Beyt'i Hazreti Fatıma ve masum imamların Mehdi hakkındaki inancı konusunda şunu söylemek gerekir: Hazreti Resul-i Ekrem'in vefatından sonra da Mehdilik mevzusu Müslümanlar ve masum imamların ashabının nezdinde yaygın ve konuşulan bir mevzuydu.

Hazreti Peygamber'in hadislerini herkesten daha iyi bilen Ehli Beyt'i nübüvvet esrarı ve ilimlerinin varisi olup Mehdilik hakkında konuşmuş ve insanların bu hususta ki sorularına cevap vermiştir. İşte buna birkaç örnek:

HAZRETİ ALİ MEHDİ'NİN GELECEĞİNİ HABER VERMİŞTİR

Hazreti Ali İbnu Ebu Talib şöyle buyuruyor:

"Vat edilmiş Mehdi bizden olacaktır ve ahir zamanda zuhur edecektir. Hiç bir millet arasında ondan başka beklenilen bir Mehdi yoktur." Bu hususta Hazreti Ali'den yaklaşık elli hadis nakl edilmiştir.

FATİMA MEHDİ'NİN GELECEĞİNİ HABER VERMİŞTİR

Hz. Fatıma Hazreti Hüseyin'e şöyle buyurmuştur:

"Ben seni doğurunca Resullullah yanıma geldi, seni kucağına aldı. Sonra şöyle buyurdu: Ey Fatıma! Hüseyin'ni al ve bil ki o dokuz imamın babasıdır. Neslinden Salih imamlar vücuda gelecektir ki dokuzuncusu Kâim' dir." (Bu manayı ifade eden üç hadis nakledilmiştir.)

HASAN BİN ALİ

Hazreti Hasan İbni Ali şöyle buyuruyor:

"Ceddim Resulullah'tan sonra imamlar on iki kişidir. Dokuzu kardeşim Hüseyin'in soyundandır ve bu

Ümmet'in Mehdi'si de onun soyundandır." Bu konuda dört hadis nakledilmiştir.

HÜSEYİN BİN ALİ

Hazreti Hüseyin İbni. Ali şöyle buyurur:

"On iki İmam bizdendir. Ali bin Abu Talib onların birincisidir. En sonları ise benim dokuz (göbekten) evladımdır ve hak üzere kıyam edecektir.

Allah u Teâla onun bereketiyle çorak yerleri bayındır ve hak dini bütün dinlere galip kılacaktır. Müşrikler istemese de (bu böyle olacaktır.) Mehdi bir müddet gözlerden kaybolacaktır; gaybet zamanında bir grup dinden çıkacak ama diğer bir grup azmini koruyacak ve bu yüzden birtakım eziyetlere duçar olacaktır.

İnsanlar onları kınayarak şöyle diyeceklerdir:

"Eğer inancınız doğru ise vad edilmiş imamınız ne zaman kıyam edecektir?" Ama bilin ki gaybet zamanında her kim düşmanların eziyet ve yalanlamasına tahammül ederse Allah yolunda Resulullah'ın yanında kılıcıyla savaşan kimse gibidir".

Bu konuda bu hadisten başka on üç hadis nakledilmiştir.

İMAM ZEYEL ABİDİN

Hazreti Ali bin Hüseyin Zeynel Abidin şöyle buyurur:

"Kâim'imizin doğumu insanlara gizli kalacaktır. Öyle ki onun doğmadığını söyleyeceklerdir. O'nun gizli kalmasının sebebi, kıyam edince hiç kimsenin biatının boynunda kalmamasını istemesidir."

Aynı manayı ifade eden bundan, başka on hadis nakledilmiştir.

İMAM MUHAMMED BAKIR

Hazreti Bâkır, Abu bin Talib'e şöyle buyurdu:

"İmamlık Resulullah'tan bizlere kalan bir ahittir. Peygamber'den sonra imamlar on iki kişidir ki doku-

zu Hüseyin'in soyundandır. Mehdi de bizdendir ve ahir zamanda dini koruyacaktır. "Bu hususta ayrıca İmam Muhammed Bâkır'dan altmış iki hadis daha nakledilmiştir.

HAZIRETİ İMAM CAFER SADIK

Şöyle buyuruyor:

"Bütün imamlara inanan ama Mehdi'nin varlığını inkâr eden kimse hakikatte bütün peygamberlere iman eden ama Muhammed 'in nübüvvetini inkâr eden kimse gibidir.

Ona "Ey Resulullah'ın evladı, Mehdi kimin soyundandır?" diye sorulunca da şöyle buyurdu: "Yedinci İmam Musa İbni. Cafer'in beş göbekten evladı mehdi'dir. Ama o gaybete çekilecektir. Adını zikretmek sizler için caiz değildir.

Ayrıca yüz yirmi üç hadis daha nakledilmiştir.

MUSA BİN CAFER

Hazreti Musa bin Cafer, Yunus bin Abdurrahman'ın "Sen hak üzere kıyam eden kimse misin?" sorusuna cevaben "Evet" buyurdu, "Ben de hak üzere kıyam eden kimseyim.

Ama yeryüzünü düşmanlardan temizleyen ve her yeri adaletle dolduran Kâim benim beş (göbekten) evladımdır. Sakınmak için uzun bir müddet gaybete çekilecektir. Gaybet zamanında bazı kimseler dinden çıkacaktır. Ama bazıları da inancından dönmeyecektir. Mehdi'nin gaybeti zamanında velayetimize sarılan, bizlere dost olan ve düşmanlarımızdan yüz çevirenlere ne mutlu! Onlar bizdendir ve biz de onlardanız.

Onlar bizim imamlığımıza razı olmuşlardır, biz de onların taraftar olmalarından hoşnuduz. O halde ne mutlu onlara! Allah'a and olsun ki cennetteki mevkileri bizimle olacaktır."

Bu konuda, bundan başka beş hadis rivayet edilmiştir.

İMAM RİZA

Hazreti Rıza Rayyan İbni Salt'ın "Sen Sahib- ul Emr misin?" sorusuna şöyle cevab verdi: "Evet ben de Sahib- ul Emr (emir sahibi)'im Ama yeryüzünü adaletle dolduracak olan Sahib- ul Emr ben değilim.

Ben de gördüğün bu güçsüzlük ve zayıflığa rağmen nasıl olur da o Sahib- ul Emr olabilirim? Vad edilmiş Kâim ileri yaşlarda, ama genç bir surette zuhur edecektir.

O kadar güçlüdür ki yeryüzünün en büyük ağacına da el uzatsa onu kökünden söküp atar, dağlar arasında feryat edecek olursa sert kayalar un ufak olur. Musa'nın asası ve Süleyman'ın yüzüğü ondadır.

O benim dört (göbekten) evladımdır. Allah dilediği zamana kadar onu gözden uzak tutar. Daha sonra zuhur eder ve yeryüzünü zulümle dolduğu gibi adaletle doldurur. "İmamdan bu hususta bundan başka on sekiz hadis nakl edilmiştir.

İMAM MUHAMMED TAKİ

İmam Muhammed Taki Abdulazim Haseni'ye şöyle buyurdu:

"Kâim, vad edilmiş mehdi'dir. Gaybeti zamanında onu beklemek, zuhur edince de ona itaat etmek gerekir. O benim üç göbekten torunumdur.

Muhammed'i Peygamber seçen ve imamlık makamını bizlere özgü kılan Allah'a and olsun ki eğer kıyametin kopmasına bir gün dahi kalsa, Allah, Mehdi zuhur etsin ve yeryüzünü zulümle dolduğu gibi adaletle doldursun diye o günü uzatır, onun iktidarını Musa'nın iktidarı gibi bir günde düzeltir. Musa eşi için biraz ateş almaya gitti. Ama risalet ve peygamberlik makamıyla geri döndü." (İmam Muhammed Taki) Daha sonra şöyle buyurdu: "Kurtuluşu bekleyiş Şialarımızın en iyi amelidir." İmamdan, ayrıca bu hususta beş hadis nakledilmiştir.

İMAM ALİ NAKİ

Hazreti İmam Ali Naki şöyle buyurmuştur:

"Benden sonra oğlum Hasan imamdır ve Hasan'dan sonra da adaleti tüm dünyayı kaplayacak olan oğlu mehdi'dir."

Beş hadis daha nakledilmiştir.

İMAM HASAN ASKERİ

İmam Hasan Askerî Musa bin Cafer-i Bağdadi'ye şöyle buyurmuşlardır: "Sizlerin, vasim hususunda ihtilafa düştüğünüzü görür gibiyim.

Bilin ki Hazreti Peygamber'den sonraki imamları kabul eden ama oğlumun imamlığını kabul etmeyen kimse bütün peygamberleri kabul eden ama Hz. Resulullah'ın peygamberliğini kabul etmeyen kimse gibidir. Hâlbuki Resulullah'ın peygamberliğini inkâr eden tüm peygamberleri inkâr etmiş demektir. Son imama itaat de ilk imama itaat gibidir, o halde son imamı inkâr eden, ilkini de inkâr etmiş sayılır.

Bilin ki oğlumun gaybeti çok uzun sürecektir. Öyle ki imanlarını Allah'ın koruduğu kimseler dışında tüm insanlar bu hususta şüpheye düşecektir".

Bu hususta ayrıca yirmi bir hadis İmam Hasan Askeri'den nakledilmiştir.

MEHDİ HAKKINDAKİ HADİSLER SAHİH MİDİR?

"Acaba Hazreti Mehdi hakkındaki tüm hadisler sahih midir?" şeklindeki bir soru karşısında ben Mehdi ile ilgili hadislerin tümünün sahih ve ravilerinin de adil ve güvenilir olduklarını söylemiyorum. Ama bunların önemli bir bölümü sahihtir. Elbette bu hadisler de sair hadisler gibi sahih ve Hasan, muvassak ve zayıf kısımlara ayrılmaktadır.

Ama teker teker ele alıp haklarında inceleme ve araştırmaya da gerek yoktur. Zira gördüğünüz gibi bu hadisler o kadar çoktur ki insaf sahibi birisi bu hususta tereddüde düşmez.

Bu hadisler Hazreti Mehdi'nin varlığını ispat etmektedir. Bu inanç İslami kesin inançlarından biridir; bu inancın tohumunu Hazreti Peygamber ekmiş, Ehli Beyt imamlar da onu korumuş ve güçlendirmişlerdir. Kesin olarak denilebilir ki: "İslam'da Mehdi inancı gibi hakkında bu kadar çok hadisin var olduğu pek az konu vardır."

Burada şunu önemle belirtmek gerekir: İslam Peygamber'i bi'setten vedâ haccına kadar defalarca Mehdi hakkında konuşmuştur. Hazreti Fatıma ve Ehli Beyt imamları da Mehdi'nin varlığını haber ver- mişlerdir.

Asr-ı saadetteki insanlar onun zuhurunu bekliyorlardı. Hazreti Resulullah'ın vefatından sonra onun zuhur edeceği günü adeta sayıyorlardı. Hatta bazen yanlışlıkla bir takım kimseleri Mehdi sanmışlardır.

Bu hususta hadisleri hem sünni, hem şia, hem Eş'ari hem de Mutezile fırkası nakletmiştir. Ravileri arasında hem Arap, hem Acem (arap olmayan) vardır:

Mekkeli, Medineli, Kufeli, Bağdatlı, Basralı, Kumlu, Kerhli, Horasanlı ve Nişaburlu vardır. Sayısı bini aşan bunca hadis ve rivayetlere rağmen insaf sahibi bir kimse vad edilmiş Mehdi hakkında şüphe edip "Bu hadisleri bağnaz şialar uydurmuş" diyebilir mi?

NÜBÜVVET İLMİNİN VARİSLERİ (II)

Bu noktada söz konusu Sünni kardeşlerime bunu söylemek isterim: Siz Resulullah'ın evlatlarının imametini kabul etmiyorsunuz ama yine de onların sözünü hüccet ve muteber kabul etmelisiniz.

Nitekim sahabe ve tabiilerin hadislerini de muteber sayıyorsunuz. Bu durumda Hazreti Resulullah'ın mübarek Ehli Beyt'inden gelen hadisleri de hüccet kabul etmelisiniz. Onları imam olarak kabul etmeseniz de on-

ların naklettikleri hakkı ortadan kalkmaz, onların sözlerinin değeri kesin olarak sıradan bir ravinin sözlerinden daha çoktur. Ehl-i sünnet âlimleri de Ehli Beyt'in temizlik ve ilmi makamını itiraf etmektedirler.

İmamlar defalarca şöyle buyurmuşlardır:

"Biz kendimizden bir şey söylemiyoruz, Peygamber'in ilimlerinin varisiyiz. Bizler ne söylesek babalarımız vasıtasıyla Peygamber'den nakledilmiştir."

Örneğin: Hazreti Sadık şöyle buyururlar: "Benim hadisim babamın hadisidir, babamın hadisi de atamın hadisidir. Atamın hadisi de Hüseyin'in hadisidir. Hüseyin'in hadisi de Hasan'ın hadisidir. Hasanın hadisi Emir- el Müminin 'in hadisidir. Emir- el Müminin'in hadisi de bizzat Hazreti Resulullah'ın hadisidir. Ve Resulullah'ın hadisi ise Allah'ın kelamıdır."

Evet, insaflı olmak gerekir. Cennet gençlerinin efendisi olan Hazreti Hasan ve Hüseyin'le takva ve ibadeti ile meşhur olan Ali İbni Hüseyin'in ve ilmî makamı ve takvasıyla bilinen Muhammed İbni Ali ile Cafer İbni Muhammed'in sözleri Ebu Hureyre, Semure İbni. Cündep ve Kabul Ahbar'ın sözleri kadar olsun, değerli değil midir acaba?

Evet, İslâm Peygamberi Hazreti Ali ve evlatlarını kendi ilminin hazineleri karar kılmış ve bu meseleyi defalarca Müslümanlara hatırlatmış, insanları onlara uymaya davet etmiştir.

Ama ne yazık ki İslam'ın gerçek yolu saptırıldı ve İslam toplumu Ehli Beyt'in değerli ilimlerinden mahrum kaldılar. Bu da İslam ümmetinin geri kal masına neden oldu.

ZUHUR ZAMANINI NASIL BİLİNİR?

Bu noktada akla şöyle bir soru gelebilir: "İmamı Zaman Hazreti Mehdi zuhur zamanının geldiğini nasıl anlayacaktır? Eğer Allah'ın kendisine haber vereceğini söylerseniz; o halde kendisine vahiy ediliyor demektir

ve dolayısıyla da imamla peygamber arasında hiç bir fark kalmaz."

Evvela imamet bahsinde yer alan söylemler ve burhanlardan da anlaşıldığı üzere İmam da gayb âlemi ile irtibat halindedir ve ihtiyaç anında bir takım hakikatleri gaybi yolla bilmektedir.

Bu yüzden Allah u Teâla zuhur anını ona ilhamla bildirebilir. Hazreti Sadık "Çünkü o boruya (sur'a) üfürüldüğü zaman" ayetinin tefsirinde şöyle buyurmaktadır:

"Bizlerden biri muzaffer ve gizli bir imamdır. Allah u Teâla onu zahir kılmak istediğinde kalbinde bir etki yaratır ve o da böylece kıyam eder."

Ebu Carud şöyle diyor: Hazreti İmam Muhammed Bakır'a "Kurban olayım, bana Sahib- ul Emr hakkında bazı bilgiler ver." diye arz edince şöyle buyurdu:

"Geceleyin ibadet ederken insanların - Allah'tan- en çok korkanı ve sabah vakti insanların en cesur ve korkusuzu olmaktadır; programı gece gündüz kendisine vahiy olmaktadır." İmam'a "Kendisine vahiy mi olmaktadır?" diye sordum. Şöyle buyurdu: "Vahiy olmakta ama bu Peygamber'e vahiy olan bir vahiy değildir.

Belki Meryem, Hazreti Musa'nın annesi ve bal arısına edilen vahiy gibidir. Ey Aba Carud Ali Muhammed'in Kâim'i Allah katında Meryem, Musa'nın annesi ve bal arısından daha değerlidir."

Bu ve benzeri hadislerden de anlaşılmaktadır ki İmamı Zaman'a da vahiy ve ilham edilmektedir. Ama buna rağmen imam ve peygamber arasında büyük bir fark vardır. Zira peygamber teşri sahibidir. Ona şeriat kanunları vahiy edilmektedir. Ama imama kanun ve hükümler vahiy olmamaktadır. İmam kanun ve hükümlerin hafız ve koruyucusudur.

Ayrıca, Hazreti Peygamber-i Ekrem imamlar vasıtasıyla zuhur zamanını ona haber vermiş olabilir. Örneğin bir takım belirli olayları zuhur zamanının alametlerinden saymış olabilir.

Böylece İmam-ı Zaman da o alametlerin zuhurunu gözetlemektedir. Hazreti Peygamber şöyle buyurmaktadır: "Mehdi'nin zuhur zamanı gelince Allah u Teâla onun kılıç ve bayrağını konuşturur ve onlar da "Ey Allah'ın dostu, kalk ve Allah'ın düşmanlarını yok et." derler"

Mezkûr ihtimali tüm imamların programının mühürlenmiş bir şekilde Allah u Teâla tarafından Hazreti Peygamber-i Ekrem'e nazil olduğunu ve Peygamber'in de bunu Ali İbni. Ebu Talib'e teslim ettiğine ait naklet-meler de bu konuyu desteklemektedir.

Bu nakletmelere göre, Hazreti Ali 'nin hilafeti zamanında kendi sayfasını açtı ve onunla amel etti. Daha sonra onu İmam Hasan'a verdi, o da aynı şekilde yaptı. İmamlardan her biri kendi zamanında kendisi için yazılana amel etmişlerdir. Şu anda da İmamı Zaman'ın program listesi kendi elinde bulunmaktadır.

1

2

3

4

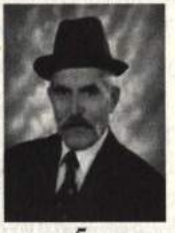
5

1- Dersim'in Piri Pir Seyit Rıza 1852 doğumlu

2- Seyit Rıza'nın oğlu Seyit İbrahim 1884 Türbesi Tokat Zile Ciğerbağ köyü

3- Seyit İbrahim oğlu Dr: Duran Tezel 1927 doğumlu Tokat Zile Ciğerbağ köyünde

4- Dr. Duran'ın eşi Hava Tezel İksor Aşireti

5- Dr.Duran oğlu Pir Seyit Tezel İksor Aşireti

TOKAT ZİLE SÜRGÜNLERİ YAVUZ VE OSMANLI KATLİAMINDAN 1923 CUMHURİYEDİNDE SÜRGÜNLER TARİHİ

Dönem 1920- 1921- 1922 Cumhuriyet den önce Koçgiri katliamı ve dağıtımı bizim ailemiz de o tarihin mağdurlarından biri. Yıl 1925 yılında Cumhuriyet tarihinde katliamlardan biri de 1937- 1938'dir. Hiç kimsenin bize ders vermesine gerek yok.

Dersim'in piri pir Seyit Rıza oğlu, Pir Seyit İbrahim, Tokat Zile İlçesi Çiğerbağ köyüne sürgün edilmiş. Pir Seyit İbrahimin türbesi Çiğerbağ köyündedir. Yapılan katliamları ve sürgünleri kabul edilmesede, hiç kimse güneşi balçıkla sıvayamaz.

Ne acıdır ki bunca yapılan araştırmalara karşın Sayın Rüstem Polat soy seceresi tartışmalarına devam ediyor. Gerçekleri kapatmak, yanlış yöne kanalize etmek kimseye bir şey kazandırmaz. Su akar yolunu bulur.

Benim soyum pir ve pirvani aşiretim İksor, Ocağı Zeynel Abidin ocağı; Şehy Hasan'lar ve Abasanlarla akraba olmadığımızı zaman zaman anlatıyorum.

Bu hazırladığım kitapta soy seceremi ve ailemin nereden gelip nereye yerleştiğini tüm dünyanın okuyup araştırmalarını istiyorum. Benim yaptığım gibi herkes kendi soy seceresini çıkartsın bakalım.

1920- 1921- 1922'ye kadar sürgün edilenler Tokat Zile Çekerek nehrinin etrafına sağlı sollu yerleşenlerin isimlerini vermemde yarar var sanırım.

İmam Cafer Sadık düsturuna mensup olan göz önünde köylerin adları:

1- Karı köyü,

2- Çiğerbağ köyü,

3- Küçükakgöz köyü,

4- Şık köyü,

5- Yukarı Ali Hoca köyü,

6- Aşağı Ali Hoca köyü,

7- Orta Ali Hoca köyü,

8- Büyük Akgöz köyü,

9- Doğanoğlu köyü,

10- Kürtünür köyü,

11- Yücepınar köyü,

12- Kırımoluk köyü, bu köyler sürgünle gelen köylerdir. Aynı zamanda bu köyler dedem pir Seyit İbrahim'in de talipleridir.

Burada amacım bu kitabı okuyan canlarımız; kimin nerede geldiğini. Kimin kim olduğunu inceleyerek bilgi edinsinler istedim.

Benim dedem Pir Seyit İbrahim oğlu, Dr. Duran Tezel oğlu, Pir Seyit Tezel'im 4. Kuşak torunuyum.

Rahmetlik dedem 1925'te Ovacık Ağdat köyünden; Tokat Zile Çiğerbağ köyüne sürgün edilmiş. Rahmetli babası O'na bir tesbih ile mendil verirken:

"Oğlum sen Tokal, Zile Çiğerbağ köyünde benim taliplerim var: Mustafa Karaoğulları aşiretinden İsmail Sezgin ve amcası oğlu Mustafa Çelebi, aynı zamanda hem damadı, hemde amcasının oğlu Süleyman Aldıkaçtıyı bul... İsmail Sezgin'e, "beni buraya size emanet olarak babam gönderdi. Benim Ciğerbağ da bir filizim olsun! Dersim de soyum kalmayacak. İsmail Sezgin sana sahip çıksın!" diyerek getirdiği hediyeleri İsmail Sezgine vermiş.

İsmail Sezgin hediyeleri aldıktan sonra:

"Senin Dersim'in Piri pir Seyit Rıza'nın oğlu olduğunun himmetini bu gece bana göstereceksin. Yoksa seni

kovarım bu köyden. Babanız Zeynel Abidin ocağına mensup olduğunu biliyorum. Senin de o soydan olduğunu biliyorum." Der.

Gece İsmail çavuş kendi eşi ile anlaşarak nöbet

tutuyorlar. Gece saat 3,5'te İsmail çavuşun eşi yatağın üzerinde bir ateş görünce, İsmail çavuş'a dürterek:

"Kalk Bey; kalk evimiz yanıyor," deyince İsmail Cavuş: "Tamam, hanım tamam haydi gir yatağına yat artık olay anlaşılmıştır.

İsmail Sezgin ve karısı sabah erkenden kalkarak gereken hazırlıklarını yaptıktam sonra komşularının tümü çağırarak:

"Dersim'in Piri Pir Seyit Rıza oğlu, pir Seyit İbrahim için kurban keseceğim. Bu bize Pir seyit Rıza'nın emanetidir. Bu çevre köylerinin hem piri hem de dedesidir." der.

Böylece dedem yukarıda adını yazdığım köylerin tümüne (12 köy) pirlik ve dedelik etmiştir.

Dedem Ciğerbağ köyüne 1925 yılının 6. Ayın 15'inde gelmiş. Köye yerleştikten sonra ikinci evliliğini yapmış. Eşi Fatma Hanım'ın 1927 yılında bir oğlu olur. Adını Duran koyarlar, ailede tek kalan anlamında... Kızı Elif Hatun 1930 doğumlu annesinin adını verirler.

Ciğerbağ köyünde cem tuttukları sırada sünni kesimden birilerinin şikâyeti üzerine jandarma baskına gelir. Köye araba çıkmadığı için, araba köyün altında bir kilometre uzaklıkta bırakılır. Yüzbaşı:

"Arabayı burada bırakıp, köye yaya olarak çıkalım." der. Köye vardıklarında cemin bekçileri jandarmaları görünce, anında cemevine haber veriyorlar.

Dedem haberi alınca hiç istifini bozmadan:

"Canlar cemimizi bozmayalım sorumluluk bana ait;" diyerek cem bekçilerini askerleri getirmelerini söylüyor.

Yüzbaşı ve erler ceme giriyorlar. Kendilerine bir yer gösterilerek oturtuyorlar. Cemde yarım saate kadar yapılan duaları, Allah'a yakarışları Kuran okunmasını dinlerken, bir taraftan da kurbanların kaynadığını görünce Yüzbaşı:

"Eğer Alevilik buysa bundan böyle herkes serbesttir. Karakola özellikle bir yazı bırakacağım. Ben buradan gitsemde gelen her kimse bu köyde cemin serbest olduğunu bilecek," demiş.

Ben de İsmail Sezgin ve İbrahim Aldıkaçtı'dan, Mustafa Çelebiden ve köyün büyüklerinden duyduğumu söylüyorum.

Babam Duran Tezel, annem Hava Tezel, biz dokuz kardeşiz. 3 oğlan, 6 kız... İbrahim Tezel, Ali Tezel, Pir seyit Tezel

Kızlar:

Menekşe, Fatma, Sultan, Ayşe, Sati, Yeter. Dokuz kardeş bir, arada bir odada büyüdük.

Çocukluğum, aklım yetti yeteli mal davar otarark geçti. 13- 14 yaşlarda hem mal- davar otarır hem de okula giderdim. Bizim köye bir buçuk saat uzaklıkta, Yukarı karaşıh köyünde okudum. Okul boyunca hergün üç saat yol yürüyordum. İlkokul bittikten sonra çiftçilik yaptım. Günüm gelince asker oldum.

Askerden döndükten sonra 1980'de İstanbul'a geldim. Askerden terhis olduktan sonra kendime bir saz almıştım. Halen sazım hatıra olarak yanımda durmakta. Azda olsa birşeyler çalabiliyorum. Rahmetlik babam yol ve erkân yürütmekte uzak durdu. Yolun süreğini ve cem falan yürütmedi. Babam yetimdi. Üzerinde çok baskı vardı. Bir sürü horanta onun eline bakıyorduk. Abilerim belki yol ve erkânı yürütürler diye bekledim ama onlar da yapmadı. Birgün üçümüz bir aradayken Abilerime:

"Siz bu yolu ve erkânı sürecek misiniz?" dediğimde:

"Bizim yapacağımız iş değil, süremeyiz." dediler.

"Siz süremiyorsanız, ben dedemin, ejdadımın yolunu sürmek için elimden gelen gayreti göstereceğim, elimde bir sürü belge var; var olan belgelerle bu yolda yürüyeceğim. Emekli olduktan sonra 2006 da kendimi tamamen bu yola adadım. Toplantılarda, sivil toplum kuruluşlarında birçok sıkıntıyla karşılaştım. Tek dayanağım ve destekçim yol arkadaşım, yaşam boyu bir yastığa baş koyduğum can yoldaşım eşim... Eşim olmasaydı başarılı olmam mümkün değildi. Kendisi tam bir Anadolu erenlerine yakışan bir alevi candır.

***

Beni kabullenmediler. Sen pir Seyit Rızanın torunu değilsin dediler. Bilenler dahi inkâr ettiler. İzzettin Doğan beni Cem Vakfına çağırdı. Toplantılara katıldım. Birebir kendisiyle görüştüm. Yanımda eşim de vardı. Sanatçı Murat Kızıl, Ali Rıza Uğurlu da vardı. İzzettin Doğan o gün beni görünce; "Pir Seyit Rıza kendisi geldi" dedi. Kalktığımızda İzzettin Doğan:

"Bize kendinizi nasıl kanıtlarsınız?" deyince:

Dedim ki:

"Elimde bir arşiv var ama o yetersiz. Saklı olanı mı getireyim, yoksa elimdekini mi vereyim;" deyince:

"Elindeki deliler yeter, bir göreyim." dedi. Sonra Ali Rıza Uğurlu'ya dönerek:

"Ben Cem vakfı başkanıyım, sen de Alevi İslam Din Hizmeleri Başkanısın, ama hiç böyle çalışmalar aklımıza gelmedi. Daha doğrusu düşünememişiz, ama bak bu dede çok büyük bir çalışma yapmış. Ben bir Prof. olarak bile düşünemezken, o türbeyi bile kanıtlamış. Bu işlerde en büyük delil türbelerdir;" diyerek Pir Seyit Rıza'nın torunu olduğuna inandı.

Ben hizmetimi yapıyorum elimden geldiği kadarıyla. Araştırıyorum, soruyorum okuyorum. Gerektiğinde il

il, köy köy geziyorum. Davet ettiklere her tarafa gidiyorum. Hizmetimi yürütürken soy kütüğümü de belgelerle gün yüzüne çıkarımaya çalışıyorum.

Bir gün Cem Vakfına gittim. Ali Yüce ile görüştüm kendilerine:

"Benim biraz eksiklerim ve noksanlıklarım var, ben cem evinden eğitim almak istiyorum," dediğimde:

Ali Yüce Kabul etmeyerek bana:

"Biz sana burada eğitim veremeyiz, Pir Seyit Tezel," dedi.

Ali Yüce bana önceki görüşmemiz kadar yakınlık göstermedi, soğuk davrandı. Üzüldüm tabi. O anda Ali Yüceye bir şiir yazarak götürüp verdim.

***

Dersim Piri Pir Seyit Rıza derki:

Doğru bir tane ama eğri bin tane oldu üzgünüm.

15 Kasım 1937- 1938 Dersim katliamında ki şehitlerimizi rahmetle anıyoruz; bu nedenle Pir Seyit Rıza Cem evinde aşure yaparak anma etkinliğinde bulunduk.

AtalarımızIN tek bir suçları var o da alevi oldukları için. O nedenle Seyit Rıza derki;

"Beni anmak ve tanımak isteyen önce özümü tanımalı; eksik ve yanlış yapmadan tüm canların Hazreti Hüseyin'den gelen emanetlere sahip çıksınlar. Eksik ve yanlışlarını gidererek; Ali yel Murtaza'ya onun oğlu Hasan ve Hüseyin'e Yakışır bir davranışla, özüne uygun, göstermelik değil on iki imamlara ve soylarına yakışır anma etkinlikleri olmalı. Her şeyden önce özümüzü kinden, kibirden, haset ve buğuzdan kurtarmalıyız. Ehli- Beyt yolu bunları kabul etmez. Sevenlerime, hayranlarıma söyleceklerim ileride de devam edecektir.

***

Pir Seyit Hüseyin Dersim'de Cevizli köyünde gazetecilerin sorduğu soruya şöyle yanıt verdi:

Siz alevi misiniz? Diye sorulduğunda:

"Evet biz aleviyiz. Ama her şeyden önce şunu bilmeniz gerekir. Siz mollaların söylediklerine inanır olmuşsunuz. Vay efendim biz mum söndürüyor muşuz; kadın ve erkek hep bir arada kalıp yanlış işler yapıyor muşuz, sözleriniz tamamen art niyetli bir davranış biçimi. Emeviler döneminde bu güne kadar sürekli bir karalama çamur atma, Hazreti Muhammet, onun kutsal kitabını ve Ehli Beytini itibarsızlaştırmak için ellerinden geleni yapmalarına karşın, bir şey kazanamadılar yalandan iftiradan, kov ve gaybet

ten başka ellerine bir şey geçmedi mollaların.

Ben bir seyit evladıyım. Aynı zamanda Dersim'in Piriyim. Alevilik hakkında sizi bilgilendireyim, anlamadığınız yerde de sorunuzu sorun gerçekleri size anlatayım.

Bizim yolumuz ve erkânımızın Alevilik olduğu doğru. Neki bu yol 'kıldan ince kılıçtan keskindir.' Eline Beline Diline sahip olmayanlar bu yola giremezler. Bizim yolumuz Hazreti Peygamberin son nefesinde söylediği şu sözü hiç unutmayın.

Hazreti Muhammed Gadir Humda son veda haccında da bunları 124 000 hacıya söylemiştir.

"Ben size iki şeyimi bırakıyorum bu iki şey benim emanetimdir. Biri hak Teâla tarafında bana iletilen Kur'anı Kerimdir, biri de Ehli beytimdir. Ematlerime karşı olan bana karşıdır, bana karşı olanda Allah'a karşıdır. Emanetlerime düşman olan bana düşmandır, bana düşman olan da Allah'a düşmandır."

Biz mühübi hanedanız, on iki imam nesliyiz. Kerbeladaki Aşkın Şehidi İmam Hüseyin'in torunlarıyız. Soyumuza Seyit denir. Herkes Seyit olamaz. Bir de yeni yeni türemek te olan sahte seyitler töremeye başladı.

İşte o sahtekârlar özümüzü kullanarak bizleri karalamaya çalışıyorlar ama bilmezlerki Güneş hiçbir zaman balçıkla sıvanmaz. Bizim yolumuz ve dinimiz Muhammet Mustafa ve Ehli Beytin yoludur. Duvazı imam okuyanlar, Kırklar Cemi, Abdal Musa Erenleri ve on iki imamların, on iki hizmetini tamamlayanlar ve yürütenler bu Seyit evlatlarıdır. Dinine sadık bir Müminin yapılan bu hizmetleri yani Pirler makamı, Mürşitler makamı, Rehberler makamını iyi kavramalılar Bunları öğreten ve yürütenlerde Seyit evlatlarıdır, onlar da 12 imam soyundan gelenlerdir." Diye sözünü bitirir. Seyit olabilmesi için 12 imam soyundan gelmeli. Pir Seyit Hüseyin 1927 yılı bir Çarşamba günü Öğlen saatinde bu söylemi Cevizli köyündeki büyük ceviz ağacı altında gazetecilere yapar. Gazeteciler ellerini göğüslerine koyarak sessizce çekilir giderler.

***

Orta Asyada zülüm görüp, gelip Anadoluya yerleşen Seyit ocakları: Dersimdeki Seyit Ocakları varlığı devam belgesi (1)

Seyitlerden çoğunun soyu Türkmendir. Aşiretler arasında bölgeler arası yerleşkelerde ortaya çıkan alevilerin çoğu türkmendir. Yavuz döneminde binlerce türkmeni katletmiştir. Özellikle 1517 yılında halifeliği aldıktan sonra, Akdenizde Dulkadir ve Menteşoğullarından 120.000 Türkmen alevinin kellesini kesmiş, dağa kaçanlar kaçmış kaçamayanların bir kısmı gelip Kürtün deki Güvenç Abdal ocağına sığınmışlardır. Egede de aynı katliam yapmış oradakilerde dağa kaçanlar kaçmış bir kısmı da gelip Sivas'ın divriği köylerine yerleşmişlerdir. Yavuz kendi döneminde yaptığı katliamlarla 300.000 Türkmen alevisini katletmiştir.

Ehli Beyit soyundan gelen Seyitler kurdukları ocaklarda alevi yolunu erkânını insanlara öğreterek, mevkileri köyleri ve varlıkları Seyit Rıza'ya kadar de- vam etmiştir.

Cevizli köyü, Ağdat köyü, Vanık köyü, 2. Konağı Sosis yaylası. Bu köyler Dersim'de Sin kazasına bağlıdır. Dersim'de de iki mahellesi vardır. Aşağı Abbas ve Yukarı Abbas diye adları geçer. Aşiretleri İksor aşireti soyu da Pir Pirvane dir.

***

Dersim'de, Erzincan'da, Elazığ'da, Pir Seyit Rıza'nın mahkeme sahneleri:

İzzettin Paşa Seyit Rıza'ya kim olduğunu sorunca:

Seyit Rıza:

"Ben Dersim Piriyim, Rızo'yum. Hangi Rızo'yu soruyorsunuz? Dersim de herkes Rızo'dur. Her meşenin altında bir Rızo vardır. Her taşın altında bir Rızo, Munzur'un her köşesinde bir Rızo vardır. Atam kimseye boyun eğmedi, ben de kimseye diz çökmem, bu da size dert olsun. Dolu da yağsa, yağmur da yağsa su birgün yatağını bulur. Gerçekler olmasaydı filizler bitmezdi. Evren ve yaratışın güzelliği olmasaydı kaplıcalar olmazdı. Ağlayan kayaların kırk gözesinde fışkıran sular dersim'in özüdür. Gece gündüz içimizde akan özün gizli bir şifası vardır." Deyince yüzüne hayretle baktılar. Seyit Rıza söze başlayınca daldığı düşten uyanır gibi yeniden Seyit Rıza'ya döndüler.

"Bu bir sırdır. Dersim'in suyu, Munzur'un köpüğü, uyuyan kayaların esen rüzgârı, Düzgün babanın duası, Tujik babanın havası, Dersim'in özü, Hacıbektaşı Veli'nin yolunda Allah hepimizi korusun kollasın. Geldik gidiyoruz artık. Yargıya söyleyeceğim sözlerim belli. Biz Aleviyiz, özümüz Kerbeladır, on iki imamlardır. Hünkârla özümüz birdir. Biz insan değil miyiz? Tüm adliyelerde ifadelerim hep aynıdır. Savummamda kendime yakışanı söylerim. Sürekli beni tehdit ederek halkımı ezmeye çalışıyorsunuz. Yalanlarınızla dolanlarınızla bizi canımızdan bezdiriyorsunuz. Suçumuz ne

vergi mi vemedik? Devlete karşı mı geldik. Söyleyinde suçumuzu bilelim bari. Ben size söyliyeyim suçumuzu. Alevi olduğumuzu hazmedemiyorsunuz?" deyince hâkim sinirlenerek mahkemeye ara vererek:

"Akıl işi değil bu konuşmalar;" deyince:

Seyit Rıza'nın gözleri parladı, tüyleri diken diken oldu. Hâkim şaşkınlıkla:

"Söyleyecek sözün mü var?" deyince

Seyit Rıza:

"Evet, var Hâkim Bey var. Çapulcuların iftiraları, çekememezlikleri bizi bitirdi Hâkim bey! Enginlere daldık artık bu süreç yetmiyor. Dostlar bizi bıraktı, ne gelen var ne de giden. Dersim bana yetiyor. Artık buğday meydanı kararı sizi bekliyor Hâkim Bey; ne söysem de boş artık, çapulcuların yalan ve iftiralarını delil olarak dosyalara yerleştirmişsiniz. Bu da sizin adelet anlayışınız. Bir azda oturduğun makamın hakkı için bizi de dinleseydiniz ne olurdu. Kıyamet mi kopardı, ya yoksa dünyanın sonu mu gelirdi? Evet biliyorum hâkim bey her şeyi biliyorum. İçişleri Bakanı Şükrü Kaya, Genel Kurmay Başkanı İhsan Sabri Çağlayangil, Jitem raporunu hazırlayan Abdurahman Alpdoğan, Başbakan Sayın İsmet İnönü'nün kayıtsız şartsız raporu içindeki emir ve direktiflerde, kayıtsız şartsız Pir Seyit Rıza'nın idamından haberim var hâkim bey haberim var, idam çözüm değil, Aleviyim ben hâkim Bey Alevi, Ehli Beyttenim. Dersim herkese yol oldu yalan dolanla hazırlanan roporlar ve dönen dolaplardan ötürü. Emevi zihniyeti Muaviye yandaşları mollalar muradına erdi mi? Ama bilesiniz ki aslan yatağı boş kalmaz. Baksanıza acımıza binaen Munzur dağlarında kuşlar bile ötmez oldu. Yavrularımız yetim kaldı. Yuvalarımızın kapıları kilitlendi. Tarihler önce Pirsultan kendi talebesi yüzünde darağacını boyladı. Ben de Dersim için, Pirsultan'ın yolunda gidiyorum. Kâinata kadar sürerim bu yolu."

***

Yıl 1937'de üç jandarma, bir başçavuş, Seyit Rıza'yı Dersim'den Erzican'a giden köprüden geçerken Seyit Rıza:

"Ey köprü ben gidiyorum, artık sen de git," deyince askerlerin gözü önünde köprü yıkılıyor. Jandarmalar şaşkınlık içinde Seyit Rızaya hayretle bakarak:

"Eyy! Amca ne yatın. Hiçbir şey kalmadı." Dediklerinde, Seyit Rıza ser verip sır vermedi. Yürüyerek Erzincan'a indiler.

Yıl 1937 Seyit Rıza yaşamının son zamanları, tanıdıklarına beni bu üç jandarmanın elinde alın" diye söyledi. Ama aldığı cevap yüreğine bir alev düşürdü:

"Git artık,"dediler "Bıktık usandık senden" dediklerinde:

Seyit Rıza:

"Güz ayı artık, ben giderim ama siz de peşimden gelirsiniz," dedi hüzünle.

Yıl 1939 Pazartesi gecesi saat 12.00 sularında Erzincanlıları deprem vurdu. Bütün Erzincanlılar Pis Seyit Rıza'nın bedduası dediler.

Bu bilgi ve belge prof.Dr. Ali Kılıç ve Vali Ali Cemal bilgisi ile yazılmıştır. Kimi kitaplara da sızdırılmıştır. Seyit Rızanın oğlu Seyit İbrahim sürgünde olduğunu rapor edildi. 1884 doğumlu bu ifadeler yazılıp çizilmiştir.

***

Toplum içinde herhangi bir haksızlığa meydan vermezlerdi. Her türlü olayı, mahkeme işleri gibi halleder, yanlışı kesinlikle kabul etmezlerdi. Her kötü işi sevgi ve saygı sınırları içinde görürlerdi.

Seyit Rıza sorunu; Hazreti Muhammed'in Hakka yürümesinden sonra bugüne kadar devam eden Ehlibeyt ve Alevi sorunudur. O yola baş koyan bütün seyitler hakarete uğramış, zehirlenmiş, darağaçlarına çekilmiş ve katledilmişlerdir. Seyit neslinden gelenleri tamemen

yok ettiler. Böylece çakma Seyit, dede ve babalar türedi.

Derler ki birileri: Seyit rıza vatan hainidir. 1918- 1918 Osmanlı Rus savaşında adamlarıyla Türk ordusuyla birlikte Rusları yenilgiye uğratıp püskürttüğü müdür vatan hainliği.

Peki Emeviler döneminde, Abbasiler döneminde, Selçuklular döneminde, Osmanlılar döneminde zindanlarda çeşitli hilelerle zehirlenip öldürülen Ehli Beyt yandaşları ve o yolun ve erkanın sahipleri, Pir sultanın halktan yana oluşuyla darağacına, kanlı Sivasta idamı ve 33 canın iki Temmuzda yakılışı hangi vatan hainliğidir. Tarihi bilmeyen hiçbir araştırma ve inceleme gereği duymadan kulaktan duyma çapulculardan dinledikleriyle havari kesilen çapulcu satılmışlara ne demeli bilmem ki.

Hiç kimse kusura bakmasın, Anadolu erenlerinin bize bıraktığı bu topraklarda Alevi inanç boyutunun bu topraklara hainlik yapacak olmaları, ne alevi inanç boyutuyla bağdaşır, ne de bizim özümüze yakışır. Bu suçu ve iftirayı bize atmak isteyenler önce kendilerine dönüp soylarının kim olduğunu öğrensinler.

DEDEM

Zaman çok değişti ortam bozuldu
Gel ki halimizi göresin dedem
Sahte pirler çıktı talip bozuldu
Yola şer karıştı bilesin dedem

Tilki kendisini aslan sanıyor
Boş bulmuş meydanı dönüp duruyor
Bu vaziyet bedenimi yoruyor
Bunları bir ikaz edesin dedem

Bu yola ser verdin geri dönmedin
Bedenin yok oldu ama ölmedin
Zalime asla boyun eğmedin
Bize de bir destur versen dedem

Seyit Memet ödün vermem yolumdan
Dolu içtim ejdadımın elinden
Hak Muhammed Ali düşmez dilimden
Torunundan emin olasın dedem
Seyit Memet Tezel

ANADOLU ERENLERİ (Dersim'in Kimliği)

Dersimdeki seyit evlatları: Adı gecen Seyidi Sadet evladı Resul'lar.

1- Pirsultan Abdal,

2- Seyit Sabun,

3- Şeyh Salih,

4- Seyit Cafer,

5- Seyit Saf,

6- Pirsultan evladı Pülümür'de Hacılık köyünde,

7- Sultan Munzur evladı Ovacık Kazası,

8- Abdal Musa evladı,

9- Ali Abbas Hazreti Abbas neslindedir, Erzincan Kistim Süleymaniyeli Köyündedir. Devlet arşivi 3137 sayılı nüshasında bu yayın yapılmıştır. Sahabeye dikkat çekmektedir. Dersim Erenlerinin zor durumda olduğunu 'El Arabi gazetesi tarafından sızdırılmıştır' Nuri Dersim'i tarafından.

10- Keçeci baba, Ocağı Dersim'de ve Tokat'ta,

11- Seyit Hasanlı Ocağı, Ovacık, Pülümür Dersim'de, Vanık köyü, Cevizli köyü, Ağdat ve lirik köyünne bağlı Sosis yaylasında yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Bu Seyit evlatları Pir ve Pirvanedir. Seyit Hasanlılardır, bunlar Seyit Battal Hüseyin'in devamıdır. Türbesi eski Malatya'dadır.

12- Sineminli Ocağı Elaziz'den Kemah Karaoğullarının bu Ocakları yüzyıllara dayanır. Talibleri Alevilerin beyninden yer edinmiş, tıpkı Hünkâr Hacıbektaş Veli

gibi, Ahmet Yesevi gibi bağımlılığı vardır. Uzun yıllardır kendi aralarında çok kollara ayrılmışlardır. Pir makamı, Mürşit makamı, Rehber makamı olarak üçe ayrılır. Seyit evlatlarıdır. Oturdukları post, Peygamber postudur. Kutsalları İmam Cafer postudur. İmam Hasan, imam Hüseyin'e vekâleten Seyit evlatlarına emanettir. Herkes Seyit olamaz, Seyit olabilmesi için, Seyidi saadet evladı Resul soyundan gelmesi gerektir.

13- Garip Musa Horasan erenlerindendir. Hacıbektaş Veli dergâhında hizmet alma ile bu unvanı aldığı belirtilmiştir. Türbesi Sivas Divrikte'dir.

14- Ağu içenler, Karacan Kerbela ocağı, Dersim Hozat'a bağlı Karabekir köyü; Pir Seyit köse, Seyit ve Mençek, Pir Ağu içen Ocağı, Karadonlu Can Baba merkeze bağlı sin köyü Dersim'dedir. Pir Seyit Köse, Seyit Mençek, Seyit Koca dört kola ayrılır Ağu içenler.

15- Hubyar Sultan Ocağı merkezi olan Tokat Almus Hubyar köyünde, Üryan Hızır Ocağına bağlıdır. Kapatma sürecinden bugüne yıllardır Kureşan Ocağı Dersim'de Nazmiye ilçesi Seyit Mahmut Hayrani soyundandır. Düzgün Baba Hacı Kureşan'ın tek oğludur. Hacı Kureşan Çilekeş köyünde keramet göstermiştir. Orada 40 gün çile çektiğinde Hakka yürümüştür.

16- Ahi Avrani gerçek adı Mahmut'tur. 1247'de

Kırşehir'e yerleşmiş ahilik Ocağını kurmuştur. 1 Nisan 1261'de öldürülmüştür. Bir Filozof tarafından...

17- Kerbela'da İmam Hüseyin Mescidinde, Ali Ekber, Ali Askar ile birlikte Kerbela'da şehit düşen 72 kişinin türbesi vardır. Hazreti Ali'nin türbesine ise Meşhed al denir. Bağdad'dan 80 Km ve Fırat'a 25 Km'dir.

18- Haydar Sultan Ocağı Merkez Kırıkkaleye 40 Km uzaklıktadır, Haydar dede köyündedir.

19- Şah İsmail Hatayi 1847- 1524'de tam 843 yıl evvel Hakka yürüdü. Türbesi Erdebil dergâhında babası Şehy Haydar yanındadır.

20- Seyit Battal Gazi Malatya Serdarı Hüseyin Gazi'nin oğludur. Bizanslılarla yapılan Akrenois savaşında şehit düşmüştür. 740 Türbesi Eskişehir'dedir.

21- Üçüncü yüzyıl başlarında Seyit Battal Gazi; İlk Anadolu'ya göç eden Erenlerin kafilesi ile gelir. Böylece Horasan'dan Dersim'e göç başlamış olur. Dersim'den de Anadolu'ya dağılmaya başlar. İlkin Seyit Hasanlı; sonradan da Dersim'e Hasanlı denildi. Esası Seyit Hasanlıdır. Bu Seyit evlatları Yukarı Abbas ve Aşağı Abbas mahallerinde yerleşiklerdi. Bu Seyit evlatları imam Hüseyin soyundandır. Din hizmetleri yaparlardı bu durum Seyit Rıza'ya kadar devam etti. Seyit Rıza halk önderiydi. 1870 yılında babası Seyit İbrahim'den emaneti devralmıştır. Seyit İbrahim'de babası Seyit Mehmet El Efendiden devralmıştır. Seyit Mehmet El Efendinin babası olan Kara Kazan Hakları olup, Hünkâr Hacıbektaş'da görülmektedir. Aynı zamanda Fındık ağa rehberi; Fındık Ağa'nın babası da Kamer Ağa'dır ve Rehberdir. Fındık Ağa'nın soyu da Türkmendirr.

DERSİM KİMLİĞİ

Galen Memiko ve 1922'den sonra Tunceli olması görüşmeleri:

Dersim'de Seyit evlatlarının ve Seyit Hasanlı nameleriyle mümkün oluduğu kadar, şubeleri Dersim'de Ovacık, Mazgirt, Hozat ve Kızılkilise dört ilçenin noktasıdır. Tunceli'de şubeleri vardır. Bu Seyit evlatları İksor aşiretinin kendilerine göre bir iki asır önce Malatya'dan meydana gelen bir deprem üzerine mezheben son zamanlarda İran'da bir kavim olarak kabul edildiğinde bölgeye Türkmenlerden sonra gelmişler.

Göz önünde tutulması gereken en önemli husus; Seyit Hasanlının soy isminin Tezel olarak geçmesi... Asırlardan beri bu sözcüğün kökeni zazadır. Sözcüğün ilk okumaları medeniyetidir. Mezepotamyadaki ilk diller-

dendir. Güney Dersim yöresi ise Seyit Hasanlı İmparatorluğunun devamından bu yana, Seyit Hasanlı Caferi Geyik evlatlarıdır. Güney dersim'de yaşamını sürdürmektedirler. Dersimde iki mahallede adları geçer. Mahalle adları Aşağı Abbas ve Yukarı Abbas olarak geçer. Soyları Pir ve Pirvanidir. Bu Seyit evlatlarının Dersim üzerinde çok farklı bir kişiliklerinin olması aynı zamanda Din hizmetlerini yürütürlerdi. Alevilik Din hizmetleri konusunda yetkinlerdi. Her türlü sorunu hiç kimseye zarar vermeden kendi aralarında halederlerdi. Sanırım Aleviliğin özverisi de buydu. Bir nevi halk mahkemesi...

Müstakil evlerde yaşamlarını sürdürülerdi.

Pir Seyit İbrahim Sesin kalesine yakın Anık köyü bir isimle görülmektedir. Kimlik tartışmasında, Dersim'lilerin kimlik konusunda 1800'lerin ikinci yarısından itibaren sürdürülen bir tartışmadır. Ve giderek Ehlibeyt tartışmasına dönüşmüştür. Ayrıca İksor aşiretinin Dersim'de bir Seyit kimliğine sahip olması 2800 nüfusa sahip olan Seyit Hasanlı Dersim kökenli hakkında:

a- Türkçe

b- Kürkçe

c- Zazaca

d- Ermenice

e- Alevi

f- Kırmancıki konştuklarına ilişkin tesbitler yapılmıştır. Anadolu'nun Batı Ermenistan ve Kürdistan Türk egemenliğinin ayrıca Şeyh Sait hakkında müfettiş olarak görevlendirilen Avni Doğan 1922 yılında hazırladığı Kürt raporunda Zaza ve Dersim dâhildir. Seyit Hasanlı'nın Horasanda kalan soyismi Tezel'dir diye yazar. O sıralarda yapılan bir toplantıda söz konusu Dersim gündemi; Şükrü Kaya'nın yazdığı rapora göre, Dersim hakkında pir Seyit İbrahim ve Dersim'de sayılan aşiretlerden Koçgiri aşiret Reisi Cafer ve Miço amcası 6000 nüfusa sahip olan Koçgiri aynı zamanda Pir Seyit İb-

rahimin talipleridir. Ve en büyük desteği veren Koçgiri aşiretidir. Karabel aşireti Reisi Mehmet Ali Karahan, aşiret Reisi Mahmut Koç, Draman aşireti Reisi Seyido ile birlikte aynı zamanda; Pir Seyit İbrahim'in talipleridir. O nedenle Alevilikte birbirne büyük bir bağlılık vardır.

Pir Seyit İbrahimin soy devamı; Hacı Rüsten oğlu Pir seyit Battal Hüseyin Bey ise o sırada Irak'ta bulunan Mısır'daki ve daha sonra Amasya'da bulunan Sultan Selim'in, Hacı Rüstem'in oğlu Pir Seyit Battal Hüseyin ise o sırada Mısır'da iken, daha sonra amasya'da bulunan Sultan Selim'in kendisini 1477'de Kemah işgalinden sonra Pir Hüseyin öldüğü zaman 16 çocuğ vardı, Pir Hüseyin'in büyük oğlu Pilten Bey; 16. yüzyıldan itibaren Pir Hüseyin'in üçüncü oğlu Rüstem Peltek'de bir cami ve bir hamam yapmıştır. Biri bay Sungur tarafından 1577 yılında Hakan, Rum, acem, Arap ile Dersim'i karalamak için vergi vermiyorsunuz diye, eşkıyalık yapıyorsunuz diye bizleri yok etmek için her türlü karalama kampanyalarını devlet ve millet içerisinde devam ettiriyorlar. Hâlbuki biz gerekli her şeyi kurallara göre yerine getiriyorduk. Sadece Alevi olmamız nedeniyle devletin nazarında yerimizin olmadığı için kimi iftiralara ve karalamalara maruz kalıyorduk. Osmanlı ideresi altında, Dersim üzerinde yıllardan beri Alevi halkına ve seyitlere Zü- lum ve işkenceler yapılıyor. İnançlarının İslamın özü olduğunu bilmelerine karşın, alevileri karalayarak ve iftira atarak, öteki toplumlar arasında küçük dü- şürerek itibarsızlaştırmak için elinden gelen her türlü yola başvuruyorlardı.

a- Alevi-islam ülkesinde, b- Alevi, c- Kırmançiki ülkesinde bahseder şekilde değişik senaryolar ve komplolar üretiliyordu.

Alevilerin çoğunluğu, Dersim üzerinde Anadolu'ya dağılmıştır. Erzincan, Elazığ, Maraş, Malatya, Amasya, Tokat, Sivas, Çorum, ve Yozgat'ın bir kısmının Alevi ol-

duklarına dair ropor tutuldu. Şükrü Kaya'nın tuttuğu raporlarda bunları görüyoruz. Dilleri Zaza, Kırmancıki, seyit soylarının dili zazadır anlamında. Seyit Hasanlı'ya çok farklı bakan ve zaman zaman da tanımayarak devlet yanlısı olarak gizlenip görünmeyen en büyük zararı kimi aşiretlerden görmüştür Seyit Hasanlı. Draman ve Kırga aşireti en büyük zararı bunlardan görmüştür. Bu raporlara izleyici olarak oğlu Seyit Rıza 1852 doğumlu, Seyit Rıza'nın oğlu büyük abisi Seyit Hüseyin de oradaydı. Müfettiş İbrahim Talat ikinci bir görüşmede müfettiş buradadır; haksızlık bilgisi olduğunu hissetti. Açlık ve sefalet içinde çuvallarla ekmek dağıttıklarını, arta kalan ekmeği de:

"Paşalar bu ekmeğide alın, yalnız sizi sürgün göndereceğiz!" Abdurahman Alp Paşa da "yoksa hepinizi yok ederiz" diyerek sürgüne başladılar.

İnsanları açlık ve sefalet içindeki yaşamlarıyla; Amasya, Sivas, Tokat, Çorum, Konya Ovası, Kırıklareli, Kastamonu gibi illere dağıttılar. Birde Kırıkkale'de Abdurahman Paşanın güç kullanmasıyla ve İhsan Sabri Çağlayangil'in de destek vermesiyle dersim halkını bilinmedik diyarlara sürgü ettiler. Elaziz 15. Hükümet yanlısı muhalefet Seyit Rıza'yada bu zorunluluğu gösterdi. Perme perişan halkı zorunlu sürgün ettiler. Böylec aşiretler arasında çatışmalar başladı. Aslında Dersim'i yakıp yıkanlar aşiretler ve Türk ordusu oldu. Sürgünler yoğun ve toplu halde devam etti. Teslim olmamak için insanlar kaçmak zorunda kaldılar. Bu durumu gören General Abdurrahman Alpdoğan, Seyit Rıza ile anlaşma masasına oturdu. Fakat anlaşamadılar. Tüm çabalara karşın, bölge üzerinde silahlı nöbetçiler, General Alpdoğan'ın emri ile katliyamlar yapıldı. Burası bizim yerimiz olacak diyerek bölgeye uçaklar ve asker sevk edildi. 1937 de Derim tamemen kuşatıldı havada ve karada. Binbaşı Şevket tarafında Seyit Rıza'nın ailesi teslim alındı. Anlatılara göre 15 Haziran 1937'de 60 kişinin katlediği yetkililer tarafından dile getirildi.

Erzincan'da Müfettiş İzzettin Paşa'nın kendisi mecburen bu sorunu yetkililerle görüşerek, bu böyle devam edecektir diye söyledi.

Tujik Baba eteğindeki Ağdat Kasabasında Seyit Rıza'nın çalışma arkadaşı; aşiretlerin birleşmesinde yoğun çaba sarfeden, Seyit Rıza ile birlikte; Ferhat aşiret Reisi Cemşit Ağa'nın evinde, Prof, Dr.Nuri Dersiminin-de bulunduğu bir toplantıdaki değerlendirmeye karşın, aşiretler arasında birlik ve beraberlik sağlanamadı. Sağlanamama nedeni de Şeyh sait ile işbiriliği yaptıkları nedeniydi. Böylece kendi aralarında çatışmalar başlamış. 1936 yılındaTürk ordusu bir taraftan, Şayh sait'in adamlarının bir yandan, Seyit Rıza'nın İsyanı olarak algılandı. Çapulcular Seyit Rıza'yı yalnız bırakıp teslim oldular. General Alpdoan Seyit Rıza'ya:

"Sende bize geri dön, tüm aşiretler döndü bir sen kaldın."

Seyit Rıza: "Tüm bu olanlara karşın ben kimseye boyun eğmem, şimdiye kadar da hiç kimseye boyun eğmedim."

Alpdoğan:

"Eğer gelmezsen, son zamanda seni halkın adına ben de kurtaramam. Sen burayı bize teslim edeceksin," diyerek Seyit Rıza'yı tehdit etti.

Kış başlamıştı. Dersim'in koşulları zorlaşmıştı. 1937 baharında karlar erimeye başlayınca askerler yeniden saldırıya geçti. Seyit Rza dersim'den Erzincan'a giderken tutuklandı.

General Müfettiş İzzettin Paşa kendisine Seyit Rıza olup olmadığını sorduğunda:

"Ben Dersim'in Piri'yim. Dersim'de her taşın altında, her meşenin altında, Munzur'un her köşesinde bir Seyit Rıza vardır. Şu durumda hangi Rıza'yı soruyorsunuz?" diye cevap verdi.

Seyit Rıza o yanıt üzerine 14 gün süre ile mahkemede sorgulandı. Sorgulama sonucu idama mahmuk oldu.

Yıl 18 Kasım 1937 tarihinde üç oğlu ve bir kardeşiyle dört kişinin idamına karar verildi.

Seyit Rıza kararlı bir şekilde her savunmasında:

"Bizim özümüz on iki imama bağlı, biz korkmayız, yılmayız hakkımızı savunuruz. Kerbela evladıyız. Çapulculara inanmam, zaman zaman saçları diken diken olurdu. Bize hiç kimse soyumuzu inkâr ettirmez, biz evladı Resuluz, soyumuzdan vaz geçemeyiz. Bizim orada; Vanık köyünün alt tarafında, bir gümüş selavetli iki kilo harç üstünde, yıldızla parlayan İmam Hüseyin'in Şahadet parmağı "torunu idam olduysa nefesi nefesine ben geldim." diye cevap vermiş.

Jandarmalar durumu İhsan Sabri Çağlayangile bildirmiş. İhsan Sabri Çağlayangil'de Dersim halkı duymadan o emaneti bulunduğu yerde alın; götürüp Vanık köyündeki kilise papazına teslim edin. Bu durum 21 Mart 1937 gecesi bu kanıtlarla Pir Seyit Rıza'nın İmam Hüseyin'in torunu olduğunu kanıtlamıştır. Dersim de Pir ocağı olarak gerçekleşmiştir. Ulus Gazetesinin 1937'de yayınlamış olduğu bu gerçek haberi, İhsan Sabri Çağlayangil daha sonra açıkladığı gerçek bir kanıttır. Bu sözler Fevzi Çakmak tarafından da, askeri nöbetçiler tarağından da Erzincan'da söylenmiştir.

***

Yıl 1931 o zaman nüfusumuzun çoğunluğu orta Asyaya dönmüştür. Türkmenistan, İran, ırak, Suriye, Şam'a döndüler. Cok az bir kısmı Türkiye de kalarak aşamlarını sürdürmekte. Vali Ali Cemal sordu:

"Pir Seyit İbrahim babanız ne zaman hakka yürüdü."

Pir Beyit Rıza şöle cevap verdi:

"Babam 1931 yılında hakka yürüdü, Pir Seyit Memet Dedem ikisininde türbesi Ovacık Vanık köyünde anıt mezarlığında toprağa verildiler. Pir seyit Rıza evlatları:

1- Pir seyit Hasan

2- seyit Memet

3- Seyit Risiki

4- Seyit Yusuf

5- Seyit Ali

6- Seyit Hüseyin

7- Pir Seyit İbrahim 1925'de tokat Zile'ye sürgün, edildi. Diyap Ağa'nın kızı; Her şey bitti dedi. Daha önce Şeyh Sait İsrarla yanlış yaptığının farkında oldu. Bizleri ve kendisinin bittiğini anlayınca dönüş yaptı. Tüm yoğun çabalara karşın kabul görmedi. Aşırı dinci molların tarafından yenilgiye uğradığını anladı. Koçgiri aşiretinin dağılması Dersim'den Elazığıda Koçhisar, Sivas- Zara ağırlıklı dağılmıştır. Tokat Çakal aşireti Amasya'ya dağılmıştır. Böylece kimi aşiretler Anadolu'ya dağıldılar. Pir Seyit Rıza'nın atalarından kalma Tezel anlamı burada bir talibi tuz üretirmiş, bir gün tuz suyu maya almamış, göl tamamen kurumuş. Seyide durumu anlatmış. Talibiyle beraber gölün başına giderler ki; gölde bir damla su yok. Seyit talibiyle gölün başında talibine derki:

"Yönünü köye dönder hiç arkana bakmadan beni bekle,"

Talibi göle sırtını dönünce Seyit:

"Neye kesildin tez maya alarak gel" diyerek göldeki kuru toprağı karıştırmış. Göl bir anda suya kavuşunca Seyit talibine dönerek:

Hiç dönüp arkana bakmadan köye doğru yürü."

Arkalarına bakmadan köye giderler. Köyde tüm köylüleri bir araya toplayarak kurban keser lokma yer dua ederler. Bir gün sonra seyit talibine:

"De haydi git tuzunu alda gel," böylece Seyidin soyadı Tezel olarak kalır. Tezel bir anlamı burada kalmadır. Bir anlamı da Horasan'daki isimleridir.

Sosis yaylasında Pir Seyit Rıza'nın 1923'te Cumhuriyetin yeni kurulmasından dolayı insanlar alışık olma-

dıklarından dolayı, eski düzeni istiyorlar. Cumhuriyete alışmak için bayağı zorlanıyorlar. Sanki insanlar Cumhuriyeti istiyormuş gibi davrandılar. Oysa hal devlete olan görevlerini yerine getiriyordu. Bazıları yalan yanlış haberlerle:

Bunlar Cumhuriyeti istemiyorlar, diye gerekli yerelere durmadan şikâyetlerde bulundular. Dersim ve halkı gün gün devleti yönetenlerin nazarında sürekli itibarsızlaştı. Doğaldır ki eski yönetimin dönemini bırakmak sancılı geçti, biri insanlar için zor oldu. Nedense Cumhuriyete karşı olan molların sözlerine yöneticiler inandılar. Yeni de olsa Cumhuriyeti isteyen Dersim halkına isyankâr gözüyle bakıldı.

Yazılan yazılar ve düzenlenen roporlar tek taraflıydı. Oysa Cumhuriyet döneminde raporlar ve yazılar 1938'lere bakıldığında el terazi göz kantar olmalıydı, ama öyle olmadı her şey ters tarafından ele alındı.

Prof. Dr. Nuri Dersim raporunda şöyle yazıyor:

Dersim'de Pir Seyit Rıza'nın talipleri:

1- Koçgiri aşireti

2- Şeyh Hasanlar aşiteri

3- Draman aşireti

4- Pezgör Aşireti

5- Bahtiyar aşireti

6- Kalan aşireti

7- Kırgan aşireti

8- Aşuran aşireti

Bu aşiretler Seyit Rıza'nın telipleridir. Alevi halkının öncülüğüne sahip olan, tüm halkına güç katan dürüslüğüyle: insanları bir arada tutmaya çalışıp haksızları gideren bir kişiydi. Pir Seyit Rıza duruşmalar boyunca, infazının yapıldığı ana kadar; sanıklar alındı mahkeme götürüldü, çingeneler geldi on lira istedi. Peki dediler. Sanıklara mahkemeden karar çıkarıldı. Ve ceza

infazına çarpıldı. Sıkıyönetim komutanı Abdurahman Paşa, İhsan Sabri Çağlayangil, Polis müdürü İbrahim tarafından çoğu kararlar Atatürk'ten gizli almışlardı. On iki kişinin idamına karar verildi. Bazıları berat etti. Pir Seyit Rıza sehpaya kendi yürüdü, çingene koşunca onu itekledi, ipi kendi boynuna kendisi geçirdi. İdam ipi üç defa kopdu. 4. Defada kendi infazını kendisi gerçekleştirdi.

İnfazın gerçekleştiği akşam İmam Hüseyin'in şahadet parmağı "benim torunum idam olduysa ben geldim," diye Vanık köyündeki evinde bulunmuştur.

***

Elazığ Buğday Meydanı son idam görüntüsü;

Soğuk bir hafta, etrafta kimseler yok. Pir Seyit Rıza'nın vasiyeti üzerine meydana çıkarıldı. Pir Seyit Medanda insan doluymuşçasına sessizliği bozdu:

"Biz Kerbela evladıyız! Benim günahım ne? Bu

bir cinayettir." diye haykırarak:

"Bu bir cinayettir, bir zulümdür. Suçum nedir? Biliyorum tek bir suçum var o da dürüslüğümdür, insanlığımdır. İnsanlıktır. Biz 700 yıldan beri evladı Kerbelayız, günahsızca, cinayetlerle, zehirlenmelerle, katledilmekle, idamlarla gidiyoruz." Tüyleri diken diken olmuştu. Meydanda yürürken ayaklarını, rap rap yere vuruyordu. Yanına koşan çingeneyi yitti, "Beni siz idam edemezsiniz, siz ne getirseniz de beni götüremezsiniz, ama ben kendi kendimi ince bir iple infaz edebilirim;" deyince, sanki buğday meydanında dondurucu bir hava, kara kışa rağmen orası beyaz donlarla doldu. Herkes şaşkınlık içinde olanları izlediler. Yöneticilerle birlikte orada bulunanlar, "Bunlar kimlerdir?" diye birbirine sorular sormaya başladılar.

Sandalyeye çıkarken son sözü şu oldu:

"Biz Kerbela evladıyız," diyerek ipi boynuna takarak sandalyenin üzerine çıktı, sandalyeye bir tekme vurarak kendi infazını kendisi gerçekleştirdi.

Dersim katliamda yazılanların çoğu yanlış ve taraflıydı. Hiçbir gerçeği doğru yazmadılar. Çoğu yazılar yanlışlarında israr ede ede yazdılar, çizdiler ama gerçekleri bir türlü görmek istemediler.

Dersim'de uzun yıllar yaşayan Prof. Dr. Nuri Dersim'in verdiği bilgilere göre; Dersim dıoğumlu olan Pir seyit Rıza'ya yönelik aşiretler tarafından yapılan yanlışlar Seyit Rıza'yı idama götürdü. Bu durumda Seyit evladı olan Seyit Rıza, Seyit İbrahim'in oğludur. Seyit İbrahim'de Seyit Mehmet El Efendinin oğludur. Seyit kelimesi Türkiye'de Dersim'in Vanık köyü mevkisinde Seyit Rıza'nın atalarının türbeleri Vanık köyü anıt mezarlarında defnedilmiştir. Bazı akrabaları İran, Irak ve Türkmenistana dönüş yaparak orada Aleviliklerini sürdürmekteler. Aynı zamanda Seyit Rıza idam olmadan önce, zor durumda kalan aileleri mecburiyetten eski vatanlarına dönüş yaptılar. Seyit Rıza'nın babası Seyit İbrahim Deri Ahri kasabasında hayatını sürdürmekteydi. Bölge halkı ile birlikte yol gösterici olarak büyük bir nüfusa sahipti. Seyit Rıza ailesinin 4. Ve en küçük çocuğu idi. Babası Seyit İbrahim de babasının em küçüğüydü. Seyit Mehmet El Efendi'de aynı ailenin en küçük çocuğuydu. Seyitler himmetlerini yani emanetlerini küçükten küçüğe devir ederek gelmişlerdir. Dersim'de halkına çok saygı ve hürmetkâr bir aileydi. Bunlar Alevi toplumunun din ulularıydı. Ulusal bilincini geliştirmiş sevilip sayılan halkın içinde bir aşiretti. 1931 yılında babası Seyit İbrahim vefat ettikten sonra; Seyit Rıza babasının emanetini ve vasiyetini uygulayarak seyitliğe devam etti. 17 Kasım 1937' de Buğday Meydanında üç oğluyla birlikte idam edilmiştir. İhsan Sabri Çağlayangil denetiminde idamlar gerçekleştirilmiştir.

***

Dersimde kendi sorunlarıyla ilgili bir toplantı anı;

Pir Seyit Rıza'nın evlatları ve arkadaşları Dersim konusunu konuşmak üzere bir toplandı düzenlemişler. Tarihi anlatırken;

"Ağır taş yerinden oynatılmaz, yuvarlanırsa dereyi bulur," özdeyişiyle ince eleyip sık dokumak gerekir. Alevi toplumu sürekli göç yaşamıştır. Aleviler kendi kaderleriyle başbaşa Türkmenistan'da, Kazakistan'da; Ahmet Yesevi gibi Anadolu'ya önce kale mekanını kurdu ve Pir olarak görülmüştür. Seyit Hasan'lar Ocağı, Seyit Battal Hüseyin (türbesi Malatya'dadır) devamı ve Seyit Mehmet El Efendi dedesi Anadolu'ya Ahmet Yesevi ile birlikte gelmişlerdir. Akraba bağlılığı vardır. Alevi insan inancıyla 600 küsür yıl boyunca Alevi inanç boyutu birbirinden kopukluklar göstermemiştir. Sürekli göçmüşlerdir. Gittikleri her yerde Alevi İslam inancını sürdürmüşlerdir. Hazreti Ali'nin 22 Ocak 661 günü hariciler tarafından İbni Mülcem'in saldırısı sonucu 25 Ocak 661 hakka yürüdüğü günden bu güne kadar Alevi inancı Seyit evlatları aracılığıyla halk ile birlikte devam etmektedir. Bu durum Fuzuli divanında Alevi Bektaşi dünyasında 7 ulu ozanlar olarak ifadesini alarak devam eder. 1504 yılında Kerkük'te doğmuş oğuz Türkmenlerinin karyağdı soyundan olup (farsca, Arapça ve Türkçe) üç dil bildiği; çok zulüm görmüş ünlü bir ozan olan Fuzuli; 1556 yılında Kerbela'da hakka yürümüştür. Çok şirin bir insan olduğu söylenir.

1- Kızıl Deli Sultan Musa Çelebi'nin verdiği arazi temlikiyle ilgili Nişan Belgenin hükmü odur ki, Seyitler Kızıl Deli'nin köyünün önünde Vakıf adı altında bugünden itibaren; Kanuni Sultan Süleyman'ın Nahçıvan Seferine çıkarken Diyarbakır Beylerbeyi Aya Paşa'dan dağdaki Alevi Kızılbaşların tümünü öldürmesini istediği; bu Ferman ulaşanda biline ki, bana mektup gönderip Kızılbaşların durumlarını ve İran ordusundan gelen casuslarından alınan haberin ve mektubun Beylerinden, Kılıç Mehmet ve Ali adındaki bazı aşiret Beyleri-

ni göndermiş ve Alevilerin zulmü böylece başlamıştır. Teslim edildi diye cevap verildiğinde, Halep Beylerbeyinin mektup gönderip; Diyarbakır'a ait haberlerin verildiği noktada şüpheli olan Seyit evlatlarını güzellikle ele geçirip Diyarbakır'a göndermelerine, orada onlara zulüm etmelerini söylemişlerdi. Gelmeleriyle Kızıl Deli Sultan ve Seyit Ali Sultan Horasan erenlerindendir. Seyit Battal Hüseyin, Seyit Hasan'lı özüdür ve türbesi eski Malatya'dadır. Seyit Hasan'lar onun devamıdır. Bu kabileler böylece devam eder.1310- 1402 yılları arasında yaşamışlardır. Balkanlarda çalışma yapmışlardır. Balkanlarda Trakya ve Anadolu'da birçok Alevi ve Bektaşi topluluğu Kızıl deli ve Kızılbaşlar, Çaldıran seferinden sonra Doğu Anadolu'ya siyasal durumları ve toprak düzleme temelinde değiştirildi. Öyle ki her şey alt üst edildi. 1514 yılının ikinci yarısında adeta her şey karmaşa içinde kaldı. Birbirlerine kızanlar düşman oldu. Herkes fırsat bekleyen, bir Osmanlı Hükümdarı, komutanları, Vali veya kaymakamlara birer genelge göndererek kimse bize karşı çıkmaz diyerek ellerindeki toprakları genişletmeye yönelik gideceğiz. Osmanlı Hükümdarı bu Alevi oymaklarını, öncü olarak savaşa sürdü. Önce Dersim'i bir bütün olarak ele aldılar. Dersimlileri öne almak için rapor üstüne raporlar hazırlandı.

ALEVİ PİRİ OLARAK GÖRÜLEN DERSİM PİR SEYİT İBRAHİM'İN KARDEŞİ DERSİM YÖRESİNDE DİYARBAKIR'LI MUSA ANTER'İN YAPMIŞ OLDUĞU ARAŞTIRMA

Yapmış olduğu araştırmalara göre Musa anter şöyle anlatıyor. Yelken suyu, Munzur, Dersim, Pülümür, Ovacık, Yeldağı, Sosis Yaylası, Vanık Köyü, Cevizli köyü, Ahut köyü, pir seyit Mustafa'nın yurdu ve mahallesi Aşağı Abbas, Yukarı Abbas adında mahalleri var idi. Dersim'de Dersim öyküsü Seyitler yurdu ve yaşamlarını devam ettirmekteler. Seyit Hasanlı, Seyit

Battal Hüseyin'in torunları, Caferi Geyik evlatları eski Malatya'da ve Dersim'de olan seyit evlatları, Seyitlerin soyu kimdir? Seyitlerin soyu ne Türktür, ne de kürttür. Seyitler İmam Hüseyin'in soyundan gelenlere verilen isimdir. Seyitler Hazreti Muhammed'in soyundan gelirler. Hazreti Muhammedin soyu da, Hazreti İbrahim'in soyundandır. Bu İksor aşireti de Seyit Hasanlı bu soydan gelenlerdi. Pir olduklarının kanıtıdır. Aynı zamanda tüm yapmış olduğum araştırmalara göre; Alevi din hizmetlerini de yapıyorlar. Yıl 1912 de yapılan bir araştırma sonucu Aleviliğin kimliği bu olduğu kanıtındayım. Orta Asya'dan gelen ismi Tezel olan Seyit Hasanlı İksor aşireti yıllar yılı Dersim tarihine yazılıp çizilmiştir. Yıl 1317 de Dersim tarihinin Dersim'de bu Seyit evlatlarının tüm insalığa ve insanlara hiç kimseyi ayırmadan aynı gözle ve aynı duyguyla hepsini bir seviyede tuttuğunu çok zaman Dersim'deki tüm aşiret ve insanlara sahip çıktıklarını altını çizerek söylüyorum. Sonuçta bu durum alevi kimliğininde bir kanıtıdır. Bu insanlara zaman zaman çekememezlikten düzenlenen suikastler yapılıyor. Bu Seyit evlatları çalışkan insanları seven, halkına sahip çıkan insanlardır. Bu insanlar Dersim'in bir öyküsüdür; taki bu belgeler 1937' lere dayanaraktan Pir Seyit Rıza'nın da 1852 doğumlu olarak görüldüğünden ve idam nedeniyle 1862 doğumlu olduğunun yargıda anlatılan idam tutkusunun insanların toplanması, Pir Seyit Rıza kendisi teslim olmuştur. Otomobilde palis müdürü İbrahim'in arasına oturdu. Jip jandarma karakolunun yanındaki medanda durunca; Pir Seyit Rıza sehpaları görünce durumu anladı. Asılacağız dedi ve bana döndü. "Sen Ankara'dan beni asmak için mi geldin" dedi bakıştık. İlke kez idam edilecek bir insanla yüzyüze geliyordum. Bana güldü. Savcı namaz kılıp kılmayacağını sordu. İstemedi. Son sözünü sorduk kırk liramı ve saatimi Tokat'taki oğluma gönderirseniz Seyit İbraim'e memnun olurum.

Fakat üç oğlunun gözünün önünde idam alacaklarından habersizdi. Önce çocuklarını gözünün önün- de idam ettiler. Pir Seyit Rıza'yı meydana çıkardıklarında hava soğuktu ve etrafında Kerbela beyaz donluları dolmuş gibi sessizliği bozup hitap etti. "Kerbela evladıyım, ben günahsızım bu ayıptır, zulümdür cinayettir," dedi.

Benim tüylerim ürperdikçe bu yaşlı insan rap rap diye yürüyerek çingeneyi itti, boynuna ince bir ip atarak, kendi infazını kendisi gerçekleştirdi. En yakınında bulunan Prof. Dr. Nuri Dersim'ininde bilgilerine göre "tüm bu yapılanlar gerçektir" demiştir. Seyit İbrahim'in oğlu Pir Seyit Rıza, dönemin İhsan Sabri Çağlayangil ile ilgili anlatılan Mustafga Kemal gelmeden Pir Seyit Rıza'nın idamının gerçekleşmesine yoksa Mustafa Kemal. Pir Seyit Rıza'yı idam etmez diye Tanju Cılızoğlu'da bu konuya tanıktır. 1937 yılında Şükrü Sökmensüer de oradaydı. Atatürk döneminin ünlü emniyet müdürlerindendir. Atatürk Diyarbakır'da Singeç köprüsünü açmaya gidecek idi. O tarihte Pir Seyit Rıza'nın Peygamber sülalesinden olduğunu ve alevi öncüsü olduğunu kendisi:

"Pir Seyit Rıza'da bir din adamı vasfı vardı, din hizmetlerini yürütüyordu." Demiştir.

DERSİMDE İDARİ YAPILANMA ÇALIŞMALARI

1831 yılında Diyarbakır Salmanesi'nde Pertek, Mazgirt, Çimişgezek, Diyarbakır'a bağlıydılar. Hozat 1847'de Dersim'in merkezi kabul edilirken. Sancak olarak örgütlendirilip Erzurum vilayetine bağlanmıştır. 1869'da ise ayrı bir vilayet yapılır. 1877'de Pülümür (Kuzican) Mazgirt, Ovacık Erzurum Vilayetinin Erzincan sancağına Çarsancak 'Peri- Akpazar' ise Elazığ'a bağlanırlar. 1894 elazığ Salnamesine göre Dersim'in 1879'da tekrar vilayet haline getirildiği bu arada Ho-

zat'ta birçok yeni evin yanı sıra iki hamamında yapıldığı.'Osmanlı Salname-i Nezareti Maarif-i Umu- miye İstanbul 1888 Salname-i Devlet-i Aliye-i Osmaniye İst. 1888. Erzurum 1872- 1876- 1892. Salname- Vi- layet-i Memurat Ül- Aziz 1872- 1892- 1894- 1896- 1907 1886'da Hozat Merkezi olmak üzere Mutasarıflığa dönüştürüldü. 1881'de paralar toplandı cami yapıldı. Rüştiye adlı bir de okul açıldı. 1906 da onarılarak yeniden öğrenime açıldı. Yanı sıra o tarihlerde yani 19. Yüzyılda Hozat'ta 196 ev, 65 dükkan, 4 değirmen, 3 mağaza, 6 kahve ve 2 fırın vardı. 1888'de Hozat tekrar vilayet yapıldı. Hozat ve Mazgirt çevreleri 1892 Salmane'sinde Dersim'in tekrar sancak yapıldığı ve Elazığ'a bağlandı. Kuzican ise Erzincan Sancağına bağlandı. Bu durum 1918 ylına kadar devam etti. Dersim'de meşrutiyet devrinde sancak ve Cumhuriyet döneminde tekrar vilayet oldu. Bir müddet halkın Cumhuriyete alışmadığından bazı sorunlar yaşandı. Bu duruma Dersim'deki insanların alışamadığından dolayı Cumhuriyet Sistemine insanların dönüşü biraz zor oldu. Çünkü alışamadıklarından ya yoksa Rusya'nın Çaldıran savaşında Dersim'i, Erzincan'ı ve türkiye'nin birçok yerlerini aldığını, Türkiye ile Seyit Rıza beraber Boğazlayan'da dâhil olmak üzere Dersim askeri Rusya'yı püskürtmüştür. Dersim üzerinde dönen senaryoların birçok şeyi Osmanlı tarihinde kalmadır. Farklı bir boyutu da İksor aşiretinin Dersim'de Yukarı Abbas, aşağı Abbas diye iki mahallesi vardı. Pir Seyit Rıza, Pir Seyit ibrahim'in Elif Hatundan 4 oğlu liktik köyü, Deri Arı köyüne Seyit İbrahim vefatından sonra Pir Seyit Rıza babasının ünvanını alarak alevi halkına öncü olarak seçilmiştir. Ve bu seçilmenin anlamında Seyit Battal Hüseyin'in torunu Cafer-i Geyik evlatları olduğu için aynı zamanda Pir Seyit Rıza'nın hem din hizmetleri, hem de siyasi yapısı vardı. Halkın öncüsü olduğu için Tujik dağı eteğindeki Ağdat köyüne yerleşmişti. Orada hem din hizmetlerini

hemde alevi inanç öncülüğünü yapıyordu. Bu belgeler Dersim raporları Prof. Dr. Nuri Dersim ismi sorulduğu zaman ben Rızo'yum, dersim'de her taşyın altında, her Munzur'un bir köşesinde erenlerde vardır.Hepsi bir Rızo'dur. Pir Seyit Rıza mahkemelere çağırılmak üzere gittiği zaman Erzincan'da duruşmalarda verilen ifadesinde şunu söylerdi. Halkımın ve benim devlet ile hiçbir sorunumuz yoktur. Tam tersi bu iftiralar bizim alevi olmamız ve alevi öncüsü olmamızdır. Halkımızı koruyup kollamak suç unsuru görülüyor. Tek bir suçumuz varsa tarihlerden beri Aleviliğin tanınmadığı din olarak ortada bulunmadığı Kerbela'dan bu yana devam etmekte olduğu, Dersim'de de suçlu duruma düşmemizin tek bir suç unsuru varsa bizim alevi oluşumuz. Başka da bir suçumuz yok. Gerçek de buydu. Mahkemelerde sürekli ifadelerinde bu cümleleri kullanırdı. Sıkça kullandığı cümleler, biz evladı Kerbelayız. Soyumuz Ali soyundan gelmedir ve asla dinimizi inkâr edemeyiz. Eğer bu durumumuz suç unsuru sayılıyorsa, biz de Pirsuldan gibi darağacına gideriz. Bizden sonra ki nesile örnek olmamız için. Alevinin yolunun devam etmesi için bu yola baş koyduk, bizim için ölmek ya da kalmak önemli değildir. Dişişleri bakanlığı 425/28 XXXIII sayfa 132 No: 89- 28 Mayıs'ta alınan No:309 İran'da bu belgeler yazılmıştır. (1938'de rapor)

PİR SEYİT RIZA VE AİLESİ

Dersim'de 1924'te olan hava saldırısının Sabiha Gökçe'nin 24 ve 2'de yoğun bombardımana tutulması, yoğun can kaybının yaşanması nedeniyle babasının bilgisi dâhilinde Seyit İbrahim sürgüne gitmiştir. Yazılan raporlara göre Seyit İbrahim'in iki il üzerinde duruldu. Amasya ve Tokat devlet raporlarına göre ve yapılan araştırmada Tokat ve Amasya'da olduğu belirlenmiştir. Ama o ise Seyit İbrahim'in babasının bilgisi dâhilinde Tokat'a gitmiştir. Fakat Pir Seyit Rıza'nın devletten İb-

rahim'in nereye gittiğinin raporlarını istiyordu. Devletin yapmış olduğu tespitlerede bu iki ilden olduğu Pir Seyit Rıza'ya söylenmiştir. Pir Seyit Rıza'nın oğlu Seyit Hasan'ın Dersim'den Elazığ'a gittiğinde mahkemede İbrahim'in kayıp olduğuni belirtmişti. "Ailemizde küçük kardeşimin nerde olduğunu kimse tarafından bilinmemektedir." Diyerek ifade vermiştir. Sorulduğunda uzun boylu, siyah kaşlı, esmer tenli olarak belirlenmiştir. Oğlu Riziko ve kardeşi Hüseyin, İbrahim'in annesi Elif Hatun mahkemeye gittiklerinde 13 Temmuz 1929'da duruşma sahnesinde İbrahim'in kayıp olduğunu Elif Hatun kendisi; "oğlumun nerde olduğunun bilgisini istiyorum," diyerek hâkimde talep etmiştir.

Cumhuriyet gazetesinin sorusu üzerine de" benim oğlum sürgünde ama nerde? Devletten bunun gerçeklerini istiyorum." Diyerek Elif Hatun yapılan raporlara göre araştırıyoruz bulacağız denildi. Eşi Besi Hanımdan soruldu. O da İbrahim'in kayıp olduğunu ve nerede olduğunu bilmiyoruz," diyerek cevap verdi. Karar gizli bir raporla belirtilmesinden 12 Temmuz 1930 Pir Seyit Rıza'nın oğlu Seyit Riziki ve annesi elif Hatun'a Cumhuriyet gazetesinin 1 Temmuz 1930'da bu kararın İngiltere'li görevlilerin üstlendiği yazışmada Seyit ibrahim'in sürgünde olduğu kesinleşmiştir.

Kesin sonuca varıldıktan sonra Dersim Cumhuriyet devriminin Elazığ, Hozat, Ovacık, Malatya Cum- huriyet gazetesinin yazmış olduğu 1930 yılında devrim son bulmuştur. Ayrıca 1924 yılında Yusuf Ziya'nın anlattıkları Rusya savaşı 1917- 1918'de Osmanlı- Rus savaşı nedeniyle Osmanlı ile Dersim anlaşmıştır. Üstelik aynı cephede Dersim ile Türk devleti Ruslara karşı birlikte savaşmışlardır. 1908'de harekatın 1909- 1910- 1912 hareketleri 1. Dünya savaşına kadar devam etmiştir. Dşişleri Bakanlığından 425/bölüm 33. Sayılı 136 No: 87 raporuna göre dersim kayıtlı prof. Dr. Nuri Dersim'in katkısıyla 25 Mayıs 1937'de kayıtlara geçmiştir.

***

Alevi katliamı özel belgesi Selçuklu katliamı ve yavuz katliamı ile başlamıştır. Sultan Selimin kırımından sonra dağlara çekilen alevilerin kanları, canları pahasına katlanmış oldukları topraklardan yüzlerce kilometreler uzakta, huzurlu ve güvenli bir yaşam ortamını bulmaya Anadolu'da hayat mücadelesine devam edip padişah Ahmet döneminde çıkartılan 1608 tarihli kanunname kararı göç edenler ve yörükler ile ilgili bir madde eklenerek yerleşim düzenine geçmişlerdir. Böylece göç olayı durdurulmuştur. 1628'de doğu seferine çıkan Padişah 4. Murat Erzincan'a gidişinde mamiko bölgesindeki Seyitleri toplayarak ortaya çıkan seyitlerin Kureyş Baba, Seyit Baba Mansur, Seyit Ağu içenler, Seyit Baba nesli, Seyit Sarı Saltuk, Munzur baba Seyitleri, Seyit Hasanlı İksor aşireti soyu Pir ve Pirvane olan Seyit İbrahim'in babası olmak üzere Mamiko'da toplandılar ve Seyit evlatları ile durum değerlendirmesi yaptı. Padişah 4. Murad'ı temsilen Seyitler toplandı. O zamanlar haksızlıklara uğradıklarını belirtmişler. Dağlık alanlara çıkıp hayvancılık ve tarımcılık yaparak yaşamlarını sürdürmüşler. İster istemez yaşamlarını zor durumlarda, dağ eteklerinne yerleşerek, yaylalarda Memiko'da o zamanın şartlarında padişah'a güvenerek dağın eteklerinde kalmışlardır. Dersim olaylarının başlamasında.

ALEVİ YOLU PİR SEYİT RIZA ve BABASI PİR SEYİT İBRAHİM ANLATIYOR

Prof. Dr. Nuri Desim raporu

Şanı velayetin yolunu takip eden seyitlerdir. İmam Ali soyudur. Birbirini takip eden soy İslam'dır. Seyitlerin soyundan:

1- Pir
2- Mürşit
3- Rehber
4- Kapıcı

5- Gözcü bunlar olmadan ibadet eksikliği olur. Çünkü cemin kilidi pirdir. Cemdeki bütün canlar pirden sorumludur. Dede olur ama Seyit olamaz. Çünkü talip'ten gelen dikme dededir. Baba ocağı Seyit, kilidin Cem'i nefesiyle Seyittir. Seyit Battal Hüseyin torunu Cafer-i Geyik evlatları; imam Hasan, imam Hüseyin'den vekâleten postu devralan Seyitlerdir. Herkes Seyit olamaz. Hacı Bektaş-ı Veli akrabası soyunda olan Seyit Hasanlı İksor aşiretinden Pir Seyit İbrahim anlatıyor. Soyu pir ve Pirvanidir. Dersim kabilesinde Ovacık'da, Mazgirt'de, Pülümür'de, bulunan kabileleri vardır. Eski Malatya'da atasının türbesi Seyit Battal Hüseyin vardır. Bu sırada Şahkulu Sultan'ı 2. Keyhüsrev boş durmaz, baba İshak'ın önünü kesmek için; Anadolu'daki azınlık gruplarından, paralı asker toplayıp, halkın ayaklanmasının başlamasından Türkmenleri baş sorumlu tutarak çıkarmış olduğu fermanda; Türkmenlerin ve Kızılbaşları kellelerinin vurulmasını ister. Arkasından Selçukluların paralı askerleri saldırıya geçtiler. 1240 yılında yapılan tarihin en büyük Kızılbaş katliamında ele geçenlerin tamamını kadın erkek, çoluk çocuk ve yaşlı demeden acımasızca kılıçtan geçirdiler. Baba Resul (baba İlyas) dergâhından alınarak Amasya'da idam edilmiş. Hacı Bektaş-ı Veli'nin abisi Seyit Menteş'de bu saldırıdan sonra Sivas yakınlarında şehit edildi. Büyük Türkmen yürüyüşleri Sefavi devletini ve Türk beyliklerini kurmuştur. Anadolu'da bulunan Türkmen Seyit Ocakları Dersim'de bulunan alevi Seyit Ocakları; bugün anadolu'ya dağılmış Kızılbaş ve alevi olarak bilinen ocaklar:

Birinci derecede Ocaklar Fatih Sultan Mehmet'in 1452'de İstanbul'da yapılan bir toplantıda Osmanlı sarayına Türkmen aşiretlerine ilişkin daha çok çıkmaza girmesinin nedeni olmuştur. Sarayda yaşanan sürtüşmeler zaman zaman kızılbaş Türkmen aşiretlerini büyük bir düşünce ile şöyle demiştir.

Kalen'deki Hazreti Ali nesli ile görüşme gereği duyuyor, daha doğrusu Seyitlerle; seyitler Şeyh olamaz, sindirildikleri için şeyh kelimesi kullanıyorlar oysa onlar Seyittir. Bu seyitler o zamana göre şunlardır:

1- Seyit Çoban evladı Hacı Bektaş-ı Veli

2- Seyit Samut Evladı Hacı Bektaş-ı Veli

3- Seyik Kureşan (nesli fırına atılmıştır.)

4-imam Musa-ı Kazım evlatları; Seyit Baba Mansur (Seyit evladı olduğu için cansız duvarı yürütmüştür.)

5- Seyit Ağu içenler (Ağu içtiğinde parmaklarında zehir damlayarak döküldüğü için ölmemiştir.)

6- Seyit Köse Mençek Koca Kızıl evlatları

7- Seyit Sarı Saltık Dersim'de, Erzincan'da köklü bir Ocaktır. Devriş Cemaller onun talibidir.

8- Seyit Hızır Abdal ocağı

9- Seyit Kara Pirvat Veli Ocağı

10- Pir Sultan Abdal Ocağı Dersim yöresinden dağılmıştır.

11- Seyit Hasanlı İksor aşireti soyu pir ve pirvani olan ocağı, Seyit Battal Hüseyin torunu olanlar Cafer-i Geyik evlatları; aynı zamanda eski Malatya'da dedelerinin türbeleri ve atası olan Cafer-i Geyik türbesi bulunmaktadır. Seyit Battal-i Gazi Hüseyin'in Eski Malatya'da 1200 yıllarda yapılmış: 1924'de restore edilmiştir. İksor aşireti Seyit Battal Hüseyin'in torunlarıdır. Alevi mezhebinde ve islami anlayışında muaviyenin gelenek ve görenekleri (yani geleneksel islami kurallar yoktur). Ehli Beyt hırkasından gelen erenlerin gelenek ve kuralları vardır. Alevi İslam inancında şeyh olmaz; İmam Cafer-i Sadık'ın postuna oturdukları için Seyit denilir. Seyit Düzgün baba Hacı Kureşan'ın oğludur. Anadolu'ya gelmiş olan Horasan erenlerin ve pirlerin Anadolu'da açmış oldukları der- gâhlarında; Anadolu birliğini sağladıkladıktan sonra, Türkmenlerin balkanlara açıl-

masına ön ayak olmuşlardır. Sarı Saltık aracılığıyla balkanlarda bu birliği sağlamışlardır. Bu nedenler en ileri gelen ocak seyitlerdir. Anadolu Erenleridir.

DERSİM'İN ZOR DÖNEMLERİ

Bektaşilik Anadolu'ya syitlerin öncülüğüyle geldi. Horasan'dan Dersim'e gelip yerleşen ve dersim'in özü olan Alevilik böylece ortaya çıktı. Alevilikle Bektaşilik arasında birçok benzerlik vardır. Devletleşme şekli islah edilmiş, görülen toplumda Dersim alevileri seyitlerin geliştirmiş olduğu doğru ve dürüş noktalarda kabullenmiş olduğu göstergesi gibi Ali halifeleridir. Hacıbektaş Musai Kazım soyunda 18. Göbekte İbrahim Sanin oğludur. Seyitlerle akraba bağlılığı vardır.

1- Seyit Kureşan, 2- Seyit Düzgün baba, 3- Seyit baba Mansur, 4- Seyit Munzur, 5- Seyit Avu içenler, 6- Seyit Hasalı İksor aşireti, 7- Hacı Bektaş-ı Veli bu soydan olan kabileler birbirini takip eder. 8- Eski Malatya'da olan seyit Battal Hüseyin, 9- Cafer-i Geyik kabilesi olan Seyit Hasanlı olan gerçek kabileler Dersim'den göze alınmıştır. Bu pirler silsile gereği Hacı Bektaşı Veli'den himmet alırlar, tarih sürecinde Bektaşiler aydın oldukları için, her gelen hükümet onları tarihten silmeye çalışmıştır. Yavuz gibi Osmanlı padişahları, güya önlem alacaklarını düşünerek, seyit olan halifelerin makamlarını yok etmeye ve düşüncelerinin önüne ket vurmak için, kimi katliamlar başlatmıştır. Ayrıca herkes döneminde Yavuz Sultan saray divanında Arap ve Fars diline önem vermesi, kendi dilinden ve kültüründen uzak kalmaları için ilkeler geliştirmiştir. Kahramanoğlu Mehmet Beyin Türk dilinin yozlaşmaması için farsça ve Arapçayı yasaklayarak Türkçe konuşmasını ön plana alırken, Yavuz da kendi döneminde Türkçe'yi yasaklayarak Arap ve Farsçayı ön pilana çıkarmıştır. Hatta bir söyleminde "Türkçe konuşanlar idam edilecektir" sözü de unutulmamalıdır. Yavuz Sultan Selim bu nedenle Anadolu Türkmenlerine baskısını arttırarak devam

etmiştir. Pirleri, mürşitleri, rehberleri, posta oturan seyitleri baskı altına alarak zulmünü sürdürmüştür. Çaldıran'a giderken yolu üzerindeki alevi köylerini yakıp yıktı, coluk çocukları kılıçtan geçirdi. Balım sultan öldükten sonra yerine kardeşi Kalender Çelebi posta oturunca, insanlara yapılan baskılara zulümlere karşı suskunluğunu bozdu. Kalender Çelebi Anadolu halkını örgütlemeye kendi adına Kalender Çelebi'nin başlattığı alevi- bektaşi öncülüğünün bütün Anadolu'yu saran zulümlere ve baskılara karşı çıkarak Kanuni Sultan Süleyman tarafından 1528'de Kalender Çelebi idam edildi. Arkasında Horasan erenleri dergâhından feyz almış, alevi- bektaşi olmayan kişiler Hacı Bektaş-ı Veli dergâhını dikme dedeler, babalar ve seyitler; dede olunur ama seyit olunmaz. Ülke içinde ve dışında sorumluluklarını çığ gibi büyüterek bazı aşiretler devletle olan sorunlarını zaman zaman aşamadıklarını, ancak seyitlerin öncülüğü ile aşmaya çalıştıklarını çeşitli şekillerde bu seyitlerde hüsrana uğramıştır. Aşiretlerin sorunlarını Osmanlı devleti tanımazlıktan geldiğinden ancak Alevi- Bektaşi kısmı dağlarda, kırsal kesimlerde barınmaya başlamışlardır. Sürekli göç etme ve göç almalarından dolayı yaylalarda, kışlalarda kendini ve çocuklarını hayvancılıkla, tarımla yaşamlarını devam ettirmeye çalışmışlar. Zaman zaman çok zor durumlarla karşılaştıkları göz önündedir.

DÜNYADA ÂDEM VE AHİRETİN YARADILIŞI

Resullallah'tan Farz olan İslam Dini ve Ehlibeyt

Hazreti Âdemin ve dünyanın yaratılışı ve Haşimi aşiretin kuruluşu hakkında çok yorumlar ve uğraşlar olmuştur. Bu konuyla ilgi çok rivayet vardır.

Bilindiği gibi İslam dininin temeli alevi inancıdır. Öyle bir inançtır ki Cenab-ı Hak dilediğini dilediği gibi yapar. Bir saati bin saat yapar. Bin saati de bir saat yapar.

Daha cihanda hiçbir canlı ve cansız varlık yok iken, yer gök arş ve köşk su idi. Gök duman idi. Arş yüzünde bir nur asılı olarak durmakta ve görünmekte idi. Bu görünen nurun bir tarafı yeşil, bir tarafı kırmızı idi. Nurda la ilahe illallah Muhammeden resulullah yazılı idi. Cenabı hak diledi önce güneşi, ayı ve yıldızları yarattı. Sonra beş melek yarattı. Azazil, Cebrail, Mikail, İsrafil, bu melekler ulustan ulusa, küçükten büyüğe, büyükten küçüğe gözetilmez hep aynıdır. Ancak vazifeleri bir rivayete göre; Muhammed Resullallah'ın, on iki imamların soyundan gelen seyidi sadet evlatlarının peygamberin torunları seyitlerdir. Hazreti Hüseyin hazretlerinin bir ismiyle, Hızır Nebi kudret rivayetleri arş tutanlar hızır (cas) Hazreti Musa döneminde yaşıyan, Hazreti Musa'ya arapça kaynaklardan bir ismiyle 'Hıdır' ve ismiyle de 'Hızır' el beklemeden yer alan ve arap kökenli olduğu kabul edilmiştir. Ve el rivayete göre kullanılmaktadır. Hızır İlyas kültü sevgi ve muhabbetdir. Allah'ın çok sevdiği bir kulu, bütün darda kalanların, zorda kalaların imdadına koşan, kollayıp koruyan, bekleyen, kurtaran ve çağırıldığı yerde hazır olana Hızır denir. Hızır Allah'ın sevgili kulu olmuştur. İnancımıza göre on iki hizmette darçekilir. Dara kim çekilir Musaibi olanlara dara çekilir ve darda indirilir. Musaibi olmayanın darı olamaz. İki baş dört ayak olmayana dar olmaz. Çünkü erkân yolu olamaz. Dar yoluna girmemiştir. Darda indirme altı ay veya bir yıl içinde olur. Kirve ve musaip arasında fark yoktur, olamazda ikisi de aynıdır. Musaibi olmayan ceme girer girmez diye bir kuralı yoktur engellenemez. Lokmasını yiyebilir, insan dışlanamaz. Piri musaip önerisinde bulunur. Bireyi topluma kazanma. Kısacası insanı kaybetmek değil kazanmak için inanç gereği yolumuz açıktır. Musaibin musaibe karşı malı olmaz. El ele el hakka olduğu için, dört can bir gömlekte bulunduğ için musahibin malı bir gibidir ve ikiye bölünür. Musaip olan bir saat bile küs gezmez, ikrar haktır, hak ikrardır. Kirveliğinde musaiplikten hiçbir farkı yoktur. Müsaip ve Kirveyle hiçbir

şekilde evlilik yapılmaz. Rivayete göre evlilik yapılması için en az yedi göbek geçmesi gerekir. Bu belgeler dişişleri bakanlığı arşivlerinde mevcuttur. 424/281 bölüm. 34 sayfa 60/61 No'lu 71/1'de bulunmaktadır. Prof. Dr. Mehmet Nuri Dersim Erzincan valisi Ali Cemal Rus araştırmacı Ne- Y- Marr. Yapmış olduğu araştırmaya göre; Orta Asya'dan Anadolu'ya 17. Yüzyılda İran Horasan'dan Dersim'e göç edip yerleşen kökenleri Seyidi Saadet evladı Resul evlatları ve ocaklar Derim'de seyit kabileleri, pir ve mürşit kabileleri, rehber kabileleri:

1- Pir postu

2- Mürşit postu

3- Rehber postu ve kabileleri Alevilikte irfan yolu; Hazreti Ali'den Ehli Beyt'e ve oniki imamların devamı olan seyit kabileleri; Hazreti Muhammed'in kızı ve Hazreti Ali'nin eşi Fatıma ana, âdem tövbesi kabul olduktan sonra kudret kandilinde sekizinci kattaki kubbenin kapısını göremeyince yüce Allah'a:

"Allah'ım bu güzel kubbenin kapısı nerdedir," diye sorduğunda kendisene gelen nidada;

"Başını yukarı kaldır gördüğün yazıyı oku," der.

Âdem Aleyhissel başını yukarı kaldırır. Şöyle bir yazıyı okur,

"Lailaheillalah Muhammeden Resulullah" yazıyı okuyunca kapı açılır. İçeri girer. İçeriye on iki pencereden nur içeri girmektedir. Odanın ortasında kâinat güzeli biri huri; başında taçı kulağında küpe belinde bir kemerle bir tahtın üzerinde oturur. Âdem bu güzelliğe hayran hayran bakarken, dünyalar güzeli:

"Hoş geldin Ya Ata! Ben senin soyunda gelen Muhammed Mustafa'nın kızı Fatıma- tüz Zehra'yım." Deyince Âdem:

"Hayran kaldım, başındaki taç, kulağındaki küpe, belindeki kemer ve pencerede sızan bu güzellikler nelerdir?"

Fatıma:

"Başımdaki taç Hazreti Muhammed'dir, belimdeki kemer eşim Ali'dir, kulağımdaki mengüşler, (şapir şupur) biri Hasan, biri Hüseyin'imdir. On iki pencereden gelen nur on iki imamların nurudur. Benim evlatlarımdır."

Haşimiler aşireti Kureyşan baba aşiretidir. Arapların bir kabinesi olup Ebu Talibin oğulları haşimiler aşiretidir; dünya işlerini bırakıp din işleri ile meşgul olmaya başlamışlar, Hacı kureyşan baba ve baba Mansur'un kabileleri aynıdır. Seyidi sadet evladı Resul kabine oluşturması; Ocaklar kabinesinin bildirgesi; Dersim kabineleri pirlerin kabinesi, mürşitler kabinesi, rehberler kabinesi Anadolu'ya dağılması; Seyit evlatlarının:

1- Hacı Bektaş-ı Veli kabinesi pirdir. Evlatları yoktur. Yetim büyümüştür. Ulusoylar Osmanlı ataması-dır, hanifi mezhebindeler.

2- Hacı Kureyşan baba kabinesi pirdir. Evladı tek Düzgün babadır, mürşidi baba Mansur'dur.

3- Baba Mansur kabinesi mürşittir. Hacı Kureyşin mürşidi Dersim'de.

4- Pir Sultan kabinesi pirdir. Sivas, Maraş ve Anadolu'ya dağılmıştır. Seyit Sabun Pirsultan'ın mürşi-didir.

5- Seyit sabun evlatları mürşittir.

6- Seyit Salih evlatları seyit Caferidir. Kabinesi rehberdir.

7- Abdal Musa kabinesi pirdir, mürşidi seyit Mençek babadır.

8- Seyit Mençek baba kabinesi mürşittir.

9- Seyit Abbas Ali Hazretleri kabinesi pirdir, mürşidi Seyit İmam Rıza'lılardır.

10-imam Rıza kabinesi mürşittir, Anadolu'ya dağıl-mışlardır.

11- Munzur baba kabinesi rehberdir.

12- Hubyar Sultan kabinesi mürşittir. Tokat, Sivas; Anadolu'ya dağılmışlardır.

13-iksor aşireti Seyit Hasan kabinesi pirdir, İmam Hüseyin İran şahı çürüdün'ün kızı Şehriban ile evlendi. Cenabı Allah Hüseyin'e Şehriban'dan sekiz çocuğu dünyaya gelmiştir.

1- Ali Ekber, 2- Abdullah, 3- Ali Ev Sat, 4- Ali Asker, 5- Fatıma, 6- Sakine, 7- Zeynep, 8- Zeynel Abidin

İksor aşireti Zeynel Abidin neslidir. Babası Hüseyin Şehit olunca oğlu Zeynel Abidin yedi yaşında idi. Dersim'de Pir Seyit Ali, Pir Seyit Hüseyin, Pir Seyit İbrahim, Pir Seyit Rızaya kadar devam etmiştir.

14- Yusufan aşireti kabinesi rehberdir. Kamber oğlu Fındo Seyit Hasan rehberdir.

15- Sineminli aşireti ağu içenler Seyit Hasan mürşididir. Dersim'de Malatya'da Seyit Hüseyin Doğan sineminli aşiretinde, yönetimi Maraş'da Sineminli aşiretinde, Seyit Şeyho Maraş bölgesinde cem ibadetlerini devam ettirdi. Elbistan yönesi ve bölgesinde; kabinesi mürşittir. Seyit Hasan mürşididir. Dersim'de aşiretler 120 tanedir. Bölge eyalet olarak Dersim olarak anılırdı. 1908 yılında ise; Karabal aşiretinde Mehmet Ferhat, Şadılı aşiretinde, Süleyman ve Diyap Ağa, İzoli aşiretinde Mustafa, Koçgiri aşiretinde Alişer, İzzetin Paşa Dersim'i farklı farklı bir sorumluluğu sürüyordu, İksor aşiretiyle olan görüşmelerde Pir Seyit İbrahim, sinemili aşiretinden Seyit Hüseyin Doğan birbirlerine çok yakınlığı ile bir kısım Dersim'li 300 kişilik bir grup ile seyitlerin görüşmesi olmuştur. Birbirine çok yakınlığı ile bilinen bu Seyit kabineleri, Vali Ali Cemal ile sürekli görüşüyorlardı. Görüşmeleri sürekliydi. Gizlice Elaziz'e gelen müfettiş Orgeneral Abdullah Alpdoğan yedinci Tümen Komutanı Tümgeneral Kemal Ergüden, muhafız Alay Komutanı Albay İsmail Hakkı Tekçe (62.) altmış ikinci Alay Komutanı Şemsettin Günal, Jandarma

Komutanı Albay ve Yarbay Cevdet'ten oluşan komutanlar Pakire yakınlarındaki Beyazdağ'da toplanarak Seyitlerle bir görüşme sağlanmıştır. "sizler Peygamber soyusunuz," komutanlar kendilerine açıklama yapmıştır. "biliyoruz" dediler. "fakat biz sıkıntı yaşıyoruz. Devlet bize bu görevi vermiştir."

PİR SEYİT İBRAHİM'İN DERSİM'DE TALİPLERİ

1- Koçgiri aşireti, 2- Şeyh Hasanlar aşireti, 3- Dıraman aşireti, 4- Pezgör aşireti, 5- Bahtiyar aşireti, 6- Kalan aşireti, 7- Kırgan aşireti, 8- Aşuran aşireti, 9- Şadılı aşireti, 10- Abbasanlar aşireti, 11- Lolan aşireti, 12-izola aşireti, 13- Kavalan aşireti, 14- Balaban aşireti

1877 yılında Çemişkezek'te Alişer Ağa ile Haşimiler aşiretinden Seyit Ali Çavuş 200 kişi ile Kığı köylerine Seyitlere hem yardım sağlayarak, hem de Dersim'in hâkimiyeti seyitlerde idi. 1502'de Seferi dönem 1514 Yavuz Sultan dönemi Dersim Osmanlı toprakla- rında 1847 Dersim sancağının getirip Erzurum'a bağlanması, 1859'da Dersim sancağı Harput eyaletine bağlanması, 1867'de Dersim'in Erzurum'a bağlanmasıyla Erzurum vilayet olmuştur. Alevilikte ibadet cemal cemaledir. Kadın erkek farkı yoktur. Hak beni âdemdedir, kıyafet zorunluluğu yoktur. İbadetin biçimi şekli ve şemali yoktur. Kadının kapanması ise erkeğin kıskanmasından ibarettir. Kadın erkek hepsi insandır. Tekke ve zaviyeleri Osmanlı kapatınca, Hacı Bektaş dergâhına Ulusoylar atanmıştır. Ulusoylar alevi değildir. Hacı Bektaş'ı Veli yetim büyümüştür, evladı yoktur. Amcası Ahmet Yesevi hocasıdır, ondan ders almış, onun ilmiyle yetişmiştir. Müslümanlığın yayılması 16. Yüzyıldan sonra başlamıştır. Müslüman dini kılıçla islah olmuştur. Alevi İslam inancı Âdem Peygambere farz kılınmıştır. İlk inanç odur. Bu inkâr ayeti çoğaltılarak, hilebaz, yalan,

fitne, fesat, yobaz ibni Hasaki tarafından Hazreti Ali'ye 57 sene hutbeden nefret okunmuştur. Cuma günü Ali evinden çıkarken hançerlenmesi yetmemiş gibi, birde nefret okununca, Ali taratarları toplantıyı terk etmişlerdir Ali tarafları ibadet toplantılarında cemal cemale ibadet ederlerdi. Tek olduklarında da evlerini kendilerine ibadet hane kılmışlardır. Bu belgeler dişişleri bakanlığı 424/281 bölüm. 34 sayfa 60/61 No'lu 71/1 de bulunmaktadır. Prof. Dr. Mehmet Nuri Dersim Erzincan valisi Ali Cemal Rus araştırmacı Ne- Y- Marr. Yapmış olduğu araştırmaya göre; yapmış olduğu araştırma Erzincan ovasında yolu bitmez Fırat. Suskun ve dargın akışına imrendim senin. Gidişin Kerbela'ya Şehitlerin yanına, akışların dargın kırgın, Munzur kana boyanmış, Kerbela'ya selam götür güzel fırat. Çocuk gelin, kız, yaşlı genç demeden Ehli Beyt katliamı, Dersim Elaziz'da. Yanıyor o güzel akışlı fırat. Feryatlar...

ALEVİ İSLAM YOLU KERBELA'DAN GÜNÜMÜZE KADAR DERSİM'DE YAPILAN KATLİAMLAR

Hazreti Peygamberin soyundan gelen oniki imamların nesline yapılan saldırıları; prof. Dr. Nuri Dersim şöyle değerlendiriyor.

Hazreti Ali'nin oğulları Hazreti Hasan ve Hazreti Hüseyin ve Hazreti Hüseyin'in oğlu Zeynel Abidin'den sonra gelenler sırasıyla atalarında gelen emanetleri devir almışlardır. Seyitler İmam Cafer-i Sadık postunda vekâleten otururlar. Oniki soyundan olmayan Pir, Rehber, Mürşit olamaz. Olsa bile dede olur, Seyit olamaz. Cemin kilidi pir'dir. Pirden sonra mürşit'tir, Mürşitten sonra rehber'dir. Bunların üçü bir arada olmazsa ibadet yürütülmez. Alevi İslam inancının gereği budur. Musa'i Kazım. Ali Rıza, Muhammed Taki, Ali El Naki, Hasan ul askeri Muhammed bunlar on iki imam soyundan

olup imam Hüseyin neslinden gelen Zeynel Abidin soyundan olan seyitlere Zeynel Abidin ocağı unvanı verilmiştir. Bu Seyitler o günden bu güne alevi ve Ehli Beyt yandaşlarına yapılan bunca katliamlara tanık olmuşlardır. Dersim'de Seyit Hasanlı İksor aşiretinden aynı baskılara, zulme ve katliamlara maruz kalmışlardır. El ele el Hakka düsturuyla İslam inancına göre el pir'dir. El ele anlamı mürşit'tir. İkinci anlamda rehber inancının gereği halkla bütünleşip Pir'e, mürşid'e cematın hazır olduğunu bildirir. Pirler Şahı velayet soyundan gelen oniki imam neslidir.

Alevi İslam inancında Cafer-i Sadıktan sonra emanet olan unvan seyitlere verilmiştir. Talip vekâleten cem yürütebilir ama Seyit olamaz. Ona dikme dede denilir. Alevi-islam inancında en güzel yol Alevilik yoludur. Haklıyı haksızı birbirinden ayırma haksızlığı ortadan kaldırma işini pir yapar. Bu nedenle Cem'in kilidi pir'dir. Pir tüm sorunları halleder Alevilik yolu" kıldan ince kılıçtan keskindir. Kitabımız Kur'an dinimiz İslam alevi yolunun inanç birliği'dir. Bu nedenle zaman zaman dinimiz sevgidir deriz. Birbirine bağlılık sevgiden geçer. İksor mağarasının anlamı, iksor deresinin anlamı, iksor aşiretini buralara doldurup, gazlı bombalarla, gazlı bezlerle yakılmalarıdır. İnsanlar orada öldürüldüğü için bu adı almıştır.

İkinci İksor deresinin aynı zamanda iksor aşiretinin katliamı yapılan ve insanların öldürüldüğü katledildiği yerdir. Burada en büyük kaybı İksor aşireti vermiştir. Seyit Hasanlı alevi halkının öncüsü olduğu için Dersim'de alevilerin sorumluluğunu üstlendiği için halkı ile sürekli bütünleşme içerisinde oldukları sürekli gündemde idi. Haksızlığa asla ve asla yer vermeyen babası Pir seyit İbrahim ve babasından sonra Pir Seyit Rıza'ya, Pir Seyit Rıza'da oğlu ibrahim'e Seyitlik ünvanını devrettiğinden kendisi alevi halkının öncülüğünü yapmıştır. Dersim'de bazı çapulcuların sürekli Pir Seyit Rıza'yı

devlete ve millete aşağılamak için her türlü yalana, dolana ve her türlü yola başvurarak karalama kampanyasını gündemde tutuyorlar. Yoksa Dersim'in özelliği, Munzur'un özelliği, Ya yoksa o kutsal toprakların asla özelliği bozulmayacaktı. Dersim'in özelliği alevi inancı altında gerekli topraklarında hayvancılıkla, tarımcılıkla hayatını devam ettirerek yaşamlarını sürdürüyorlardı. 1917 de Dersim sancağının ve bayrağının; Dersim çapulcuları tarafından götürülüp Diyarbakır'a teslim edilmiştir. Pir Seyit Rıza'dan habersiz, Dersim'in çapulcuları sürekli bu yanlışları yapıyorlardı. Aynı iftirayı Mustafa Kemal'e de yapanlar Dersim de olup bitenlerin çoğundan Mustafa Kemal'in haberi olmadan, katliamları yapan İhsan Sabri Çağlayangil, Polis Müdürü İbrahim topal Osman, İsmet İnönü gizli sırlarla bu olayları gerçekleştiriyorladı. Dersim hakkında sürekli terörist raporu veriyorlardı. Oysa işin gerçeği öyle değildi. Anadolu'nun temel taşı olan aleviler asla huzursuzluk yaratmazlar, yaratmayı da istememezler. Son zamanlarda iftira üstüne iftiralar, devletin ispiyoncuları, Dersim'in işbirlikçi çapulcuları tarafından, Dersim'i bu duruma düşürdüler. Sonuda yapılan iftira ve komplolarla Seyit Rıza'nın idamına kadar devam etmiştir. Rusya savaşında Elazığ valisi bulunmadığında bir kararname ile Pir Seyit Rıza mademki vatan haini ise neden orada bir yıl vekalen bu görevi yaptı.

Türk yetkililerle birlikte Elezığ, Erzincan ve Ali Boğazlıyandan savaşarak Rus askerlerini püskürtmüştür. Tarih bunu inkâr edemez. Rusyayı Türk topraklarından çıkaran Dersim askeridir. Ne acıdır ki Rusları yenen bu insanlar kendi topraklarında terörist ilan edildi. Prof. Dr. Nuri Dersim bunları yerinden inceleyip bu insanların terörist ilan edildiğini görüyorum, der.

Şeyh Sait isyanı 1926 Şubat'ta olmuştur. O zamana kadar Türk yetkililerle beraber Dersim hakkında yaptığı yanlışların sonradan farkına vardığını anlayarak:

Dersim'e gidip:

"Yanlışlarımın farkındayım, bunların olmaması gerekirdi. Ama oldu," diyerek birleşme teklifinde bulunuyor. Şeyh Saitin bu davranışı Seyit Rıza tarafından kesinlikle kabul görmemiştir.

Seyit Rıza, İnönü'nün o dönemde sürekli ilişki içinde olduğunu anlamıştır. Bu durumu anladığında:

"Alevi olduğumuz için bizi sürekli dışlamaktalar. Bizi hiç dinlemeden, bazı şeyhlerin anlattığı ve beynini yıkadığı insanların görmekte yarar var. Hazreti Ali'ye hakkında ise Kur'an da 300 ayet inmiştir. Hazreti Muhammed'e ise 60 ayet inmiştir. On sekiz bin âlemin yaratanın sahibi Resulluallah'tır. Muhammed'den sonra halifelik Hazreti Ali'ye verilmişken; Bekir, Ömer, Osman halifeliği kendilerine mal ettiler. Alevi halkına yapılan zulümler, özellikle Seyitlere yapılmıştır. (1850'de başlayan hareket tekke ve zaviyelerin 1860' ta kapatmıştır). Bütün bilgi ve belge imha edilerek ikinci bir darbe 1930'da yapılmıştır. Alevilere en büyük darbe Dersim'de olmuştur. Acı olan çoluk çocuk- kadın kız demeden genç yaşlı ayırımı yapılmadan insanlar katledilmiştir. Zaiyatın en büyüğünü, Dersim'de Seyit Hasanlı vermiştir. Canımıza malımıza kast edilmiştir. Hiçbir suçumuz olmadığı halede; Tek bir suçumuz var ise oda alevi olmamızdır. Alevi inancını sürdürmek ve Ali yolunda gitmektir. Bu yapılan zulümler Chp döneminde Dersim'de İsmet İnönü başta olmak kaydıyle alevi inancını inkâr ederek insanlar katledilmiştir. Bu nedenle İmam Cafer mezhebini yak saymaktadır.

1926- 1927 SIZDIRILMIŞ RAPOR

İngiltere, Fransa gibi devletlerin kararı Dersim ve Kürdüstanı verilmesine Osmanlı ile pazarlıklar devam etmektedir. Son yıllarda Dersim ile ilgili ilginç çalışmalar, Seyit Hasanlı ve Seyit İbrahim'in 1914 yılında yanında seyahat eden 3 yıl sonra onlardan; Dersim ve

Kürdistan pazarlığı tarihi 1914 Türkiye. 1. Dünya savaşı, Türk Kurtuluş Savaşından sonra Cumhuriyet dönemi başladı. Hazreti Hüseyin'in öldürülmesi Türklerin ve Türkmenlerin, Zazaki alevileriyle bir noktada birleşmesi nedeni bahane edilerek, Kerbela'daki vahşet gibi katliamlar başladı. Uygulama önce alevi Seyitlerinin varlığını ortadan kaldırma nedeni 12 imam soyunda oldukları için, eğer seyitler ortadan kalkarsa, alevilerin bir araya gelmesi azalır düşüncesi hâkimdi egemen tarafta.

Seyit Battal Hüseyin neslinde olan, Seyit Mehmet El Efendi- Caferi Geyik evladı. Seyit Mehlet El Efendi ve oğlu Seyit İbrahim ve oğlu Seyit Rıza'ya kadar devam etmekteydi. Dersim senaryoso Malatya'da yaşamını sürdüren, ağırlıklı Dersim ve eski Malatya'da yaşamakta olan Seyit evlatlarıdır. Dedeleri Seyit Battal Hüseyin şehit edildikten sonra farklı durumlar meydana geldi. Dersim'de bunlar pir evlatları ve aynı zamanda Seyit Hasanlı Caferi Geyik evlatlarıdır. Seyit Mehmet El Efendi nesli Seyit Hasanlı, türbesi Dersim'in Vanık köyünde anıt mezarlığında bulunmaktadır. Gerçek soyları Pir ve Pirvanidir. Çünkü erenler soyunda olanlara Seyit denir. Doğu Anadolu Bölgesi yukarı fırat bölümünde yer alan Dersim... Doğusunda Bingöl, batısında Malatya, kuzeyinde Erzincan, kuzey doğusunda Erzurum, güneyinde Elaziz illeri arasında kalan 7774 km karelik alana sahiptir. Doğu Anadolu. İç Anadolu ile birleştiği yerde Munzur sıradağları ve kısmen Karasu Nehri, Doğuda Peri Büyüksu, güneyde Murat suyu, batıda Karasu ile çevrilidir. Dersim'in Çemişkezek, Mazgirti, Pertek ve Hozat bölge olarak; Dersim Selçuklulardan önceki tarihi hakkında; Dersim'lilerden önce devletlerin irtibat kurmaları, Mezopotamya'da büyük İmparatorlukların meydana gelmesi ile Orta Asya kökenli olan Türkmenler; Dersim'de alevi- Kürt, alevi Zaza, tüm Seyit evlatlarının katliamlarının başlangıç noktası olmuş-

tur. Dersim'de Seyit kabinesi elli kabinedir. O zamanlar Mevcut Dersim'de Seyit evlatları katliama uğrayınca, sahte seyitler meydana çıkmaya başladı. Kısa bir süre içinde Dersim'de herkes seyit olduğunu söylemeye başladı. Buna karşın Seyit Kabilesi elli den fazla değildi. Korsan Seyitler at oynatırken, Hiristiyanlık döneminde, İslamlık döneminin başladığı Anadolu'da Türkmen babaları da vardı. Seyit evlatları molların baskısı sonucu, Anadolu Selçuklularında büyük bir sarsıntı meydana geldi. 1242 yılındaki Kösedağ'ı savaşında; Dersim bölgesini Moğol hâkimiyeti 1250 tarihinde sardı. 1402'de Timur ile Yıldırım Beyazıt arasındaki Ankara savaşından sonra Mamiko civarında Osmanlı hâkimiyeti başladı. 1848'de Dersim aşiretleri bölünüp parçalanmaya başlandı. Bu parçalanmanın Avrupanın bir oyunu olduğunu kimse bilmiyordu. Yapılan pazarlıklarda Orta Doğu'da bir devlet kurma sanaryosu dönüyordu. Amerika Orta Doğu'da hava alanı adı altında bölge egemenliğini istiyordu. Bunun içinde Osmanlı'dan Dersim ve Kürdistan yazarlığı yapıyordu durmadan. Sonunda Osmanlı onayı ile verilen karar 1847'de Dersim ve Kürdistan sözü verildi. Orta Doğu'da kurulmasına karar aşamasına gelindi.

Yapılan tüm araştırmada Seyit evlatlarının raporlara dayanılarak Ahmet Yesevi ile kesin bağlarının olduğu anlaşıldı. Meydana gelen araştırmada A.A:D. Haput Konsolosu E. Yuong'in 1908 TARİHLİ Dersim alevi ve Kürt zaza'larının tümü hakkında elde edilen bilgiler, 1926- 1927'de Türkiye'ye bu rapor sızdırılmıştır. Sonunda ortaya çıkan durum tüm Dersim ve Kürdistan adına yapılan bir gizli rapordur.

***

Aleviliğin iç yüzü imam Cafer-i Sadık mezhebine bağlıdır. Tüm aşiretlerde yapılan araştırmaya göre Dersim'in Pirleri Seyit Battal Hüseyin torunları olduğu kanıtlanmıştır. Şah İsmail ve Sefavi meselesi Ya-

vuz Sultan Selim'in 1514 Çaldıran Zaferi ile son bulur, Türkmenlerin Dersim yaylarında xvı. Yüzyıllara dayanır. Şah İsmail'e yardım eden aşiretlerin Mamiko'da zor şartlar altında, o günden bu güne Mamiko dağlarında; Ağu içenler, Baba Mansurlar, Seyit Hasanlılar. Seyit Hüseyinliler olmak üzere xvı. Yüzyıldan başlayarak Doğu Anadolu'daki savaşlardan, Osmanlı hâkimiyeti altında ezilen özellikle alevi Türkmenler ve Kürdistan Osmanlı raporunda Amerika, Fransa, Almanya, Birleşik Devletler talebiyle Osmanlı onayını almıştır. Orta Doğu'ya bir devlet projesi verilmiştir. Küçük bir devlet kurma çizgisi iran, ırak ve Kuveyt arasında plan çerçevesi içine alınmıştır. Bir hava sahası adı altında Osmanlı devleti ile ilgili anlaşma yapılmıştır. Birleşik Devletlerle, 1948- 49'da kurulan İsrail devleti; Dersim ve Kürdistan pazarlığıyla kurulmuştur. Orta Doğu'da İsrail devleti Amerika bilgilerinin doğrultusunda bilim adamlarının 1860'larda bu karar alındı. Dersim ve Kürdistan İsrail karşılığında verilmiştir. İsrail kurulduğunda Dersim ve Kürdistan yok sayılmıştır. 1937'de Dersim sakin ve suskun bir hale getirilerek, Kürdistan da bitik bir vaziyette bugünkü hale getirilmiştir. Böylece Amerika bilgileri doğrultusunda ikinci bir Amerika Orta Doğu'da yerini almıştır. Tüm İslam âlemi bu rapordan habersiz olarak sadece Osmanlı'nın bundan haberdar olduğunun kanıtıdır. Orta Doğu Egemenliğinin Amerika planlarının elinde olduğunun gerçek yüzü görülmektedir. Prof. Dr. Nuri Dersim'in katkısıyla,

SEYİT RIZA'NIN MEKÂNIN VİRAN OLMASI (SEYİT İBRAHİM'İN OĞLU'NUN DOĞUMU 1852

Devletin almış olduğu karar;

Seyit Rıza yakınındaki Vanık köyünde görünmektedir. Dersim'den babasının desteğini alarak, Ağdat Köyü, Cevizli Köyü, Lirtik Köyü'nde yaşamını sürdükmekte. Bu köylerin tümü Tujik Baba eteğindeki bu gü-

zel köylerde iyi bir yaşamı vardı. 1912- 1913- 1914- 1916 'lara kadar yaşamı güzelliklerle doluydu. Ne acıdırki Şeyh Sait'in Türkiye ile arasının bozulması, Dersim'ide zor durumda bıraktı. Bu olaydan dolayı 1924 Türk uçakları Dersimi bombaladılar. Bambaları bırakan da Atatürk'ün manevi kızı Sabiha Gökçen'di. Atatürk'ten gizli bir saldırıydı. Elazığ'da dönemin Umum müfettişi, Abdurahman Doğan Paşa vardı. Malatya Emniyet müdürlüğünde 1,5 ay önce ataması yapılmıştı. Vali İbrahim Ethem Akıncı Ankara'ya tayin edilmişti. Abdurahman Alpdoğan olayı şöyle anlatır:

"Vali İbrahim Ethem Akıncı ile birlikte müsaade istedik, Dersim hareketini birlikte yapmayı kararlaştırmıştık. Müsadeyi verdiler. Vali Akıncı ile birlikte Elazığa vardık. Abdurahman Alp Paşanın misafiri olduk. Dersim harekâtını incelemek istiyoruz paşam, bize iyi ki geldiniz" dedi.

Alpdoğan:

"Bende yarın oraya gideceğim, 15 gün kadar tercümanla incelemeler yapıp, aşiret reisleriyle görüşmeler yapacağım. Koçgiri aşiretini ve Dıraman aşiretini yanımıza alabilirsek onların desteği bize yeterli olur." Diye konuştular.

Dersim çalışmaları gizlilik içinde sürdürülüyordu. Seyit Rıza'nın İhsan Sabriçağlayangil ile yapmış olduğu görüşmede eğer Seyit Rıza ile anlaşmazsak, Şeyh Said'ide yanımıza alarak Kürdistana maddi ve manevi destek vererek, Dersim'i öncelikle kaldırmamız gerekiyor. Şeyh Sait bizden yanadır, yanımıza alarak Dersim'deki Seyit'leri Şeyh Sait ile karşı kullanarak ve aşiretleri bölerek hem kürdistanı hemde Dersim'i almak zorudayız. Ulusal sınırlarımızı genişletmek zorundayız. Şeyh Sait Türk ordusunun safına geçerek Dersim'in gücünü parçaladı. Yıl 1932- 33 Şeyh Sait tamamenTürk ordusundan yana Seyit Rıza'yı bitirmek için her türlü siyasi oyunu oynadı.

DERSİM OVACIK AĞDAT KÖYÜNDE SEYİT RIZA AİLESİ İKSOR AŞİRETİNE MENSUP SEYİTLER

Dersim'deki hareketin öncüsü olan Seyit Rıza, hem dini lider konumunda hem de halkını koruma ve kollaması için halkı tarafında irade almıştır. Dersim bir eyalet olduğu için, dini konumu pir olarak; siyasi olarak da liderdi. Dersim genelinde halkı kendisine hayrandı. Hem dini hem de siyasi; aşiretler arasında herhangi bir sürtüşmeyi anında giderir, halkının sorun yaşamasını istemezdi. Neki Kırgan aşireti tarafından bir husumet yaratılarak, Seyit Rıza'yı dışlayarak Dersim'deki dini ve liderlik durumunu itibarsızlaştırmak, kimi aşiretlerle işbirliği yapıp; pir Seyit Rıza'nın oğlu hedef alarak Seyit Yusuf'u vurdular. Cenazesi iki gün yerde kaldı. Üçüncü günü kaldırıldı. Seyit Yusuf Elif Hatunun oğluydu.

Pir Seyit Rıza, Rus işgali döneminde Batı Dersim Erzincan ve Güneydoğu' da Milis kuvvetler komutanlığını yaptı. Başarılarından dolayı, Erzincan "il İdaresi Üyeliği'ne" atandı. Erzincan valilerinde Sabit Bey'in yazdığı bir mektupta Seyit Rıza ile ilgili olarak şimdiye kadar bize din ve namusuyla hizmet etti der. Seyit Rıza tüm bu iyi niyetli çabalarına karşı idam sehpasına giderken dahi, o günün devlet yöneticilerinin sözlerini yerine getirmemeleri nedeniyle, tarihi kayıtlara geçen, ben sizin yalan ve hilelerinizle baş edemedim, bu bana dert oldu. Ama ben de sizin önünüzde diz çökmedim. Bu da size dert olsun. Seyit Rıza'nın tüm mal varlığı devletin hazinesindedir. Bunun için Seyit Rıza şöyle der:

"Dersim'deki çapulcuların ifadesinden yararlanarak benden tek cümle alamadınız, aldıysanız da kabul etmediniz. Demek ki imam Hüseyin'i Kerbela' da katleden Yezidin yandaşı olduğunuza inandım. Ama ben atamın yolundan dönmedim; dönmek de onuruma yakışmaz. Ben Muhammed Mustafa'nın ve Ali El- Mur-

taza'nın oğlu İmam Hüseyin ve Zeynel Abidin soyunda olduğumu bir kez daha ifade ediyorum."

Bu konuşmasından sonra Seyit Rıza İdam sehpasına doğru dik adımlarla yürüdü. Tarih 15- 16 Kasım gecesi 1937 Elazığ Buğday Meydanı üç oğlu ve yeğeni Fındık Ağa, bir Avuçanlardan, Baba Mansur'dan, Sarı Saltıktan toplam 12 kişi idam edildi. Seyit Rıza'nın idam sehpasında duruşu, tüm idamı izleyenleri şaşırttı. Büyük bir şaşkınlık içinde yaptıklarından pişman oldular. Sadece Atatürk gelmeden Seyit Rıza'nın idam edilmesi akıllarda büyük bir kuşku bıraktı. İdamcıların tek bir korkuları vardı. Ya Mustafa Kemal Seyit Rıza'yı idam etmezse korkusu ile gecede idamını gerçekleştirdiler. 95 yaşındaki bir İnsanın Buğday Meydanında gezip konuşması, o beyaz donluların gelip tamamen etrafı sarması, Kerbela'da ki tüm şehitlerin geldiğini hissettik ama tabi ki iş işten geçmişti. Mecburen idam oldu bu zat.

Pir Seyit Rıza devletin Kararnamesiyle Elazığ'a Vali olarak atanınca, yanında hizmetçi olarak çalışan hizmetçisi Besi ile evlendi. Bu nedenle Seyit Rıza iki evliydi. Yedi tane oğlu vardı. Dört oğlu Diyap Ağa'nın kızı Elif Hatundan, üç oğluda sonra aldığı eşi Bese Hanım'dan oldu. Rusya işgali döneminde Atatürk ile sürekli görüşüyorlardı. Birbirini desteklediler öyle bir anlayışa sahiptiler. Seyit Rıza doğuda kendi askerleriyle Atatürk'ü koruma altına alırdı. Rus İşgalini Pir Seyit Rıza kendi askerleriyle Rusları çıkardı. Doğuyu işgalden kurtardı. Pir Seyit Rıza'nın Türkiye ile bir sorunu yoktu. Sadece yalan, hileyle ve komplolarla Dersim ile Türkiye'yi karşı karşıya getirdiler. Bir savaş oldu suçsuz günahsız insanlar katledildi. Ölmeden kalanlarda yerinden yurdundan sürgü edildi. İksor aşireti batı Dersim Ovacık'ta alevi kışlasına saldırı başlayınca; Erzincan'da bulunan 8. Tabur ile 26. Alayı 1. Tabur 2. Topçular birliği Kemah yolundan Ovacık'a gönderildi, Müfettiş Hamdi Bey Raporu

İFTİRALAR
DERSİMDE KONUŞULAN VE GEREK GÖRÜLEN ALEVİLER HAKKINDAYALAN SÖYLEYİP MUM SÖNDÜRME OLAYI VE GERÇEKLERİ GÖRMEK İÇİN MUNZUR ÇİMENİNDE ALEVİLER

Koşulsuz Alevilik İslam'ın özüdür. Hakiki Muhammed Ali yolu ve erkânı, 40'lar meclisinde olgunlaşarak; on iki imamlarla devam eder, Seyitler 12 İmam'ın devamıdırlar. İmamı Cafer-i Sadık akıl ölçüsünün rehberi olarak alınan nefesi ile hayat bulur. Alevilik inancı, hayatın amacını insanın Ham Ervahlıktan çıkarken... İnsan-i Kamil olup özüne dönmedir. Pir, Mürşit ve Rehber imamı Cafer'den bu güne 12 hizmetin Pir huzurunda, mürşit ve rehber Pire bağlıdır. 4 Kapı 40 Makam aşamasından gelir inancımız Hazreti Muhammed'in Miraçtan inmesiyle, mekân (Yer) Cem evlerde uygulanan yol ve erkândır. Halifelik dönemiyle başlaya ve Muaviye ile her türlü karalamanın ve itibarsızlaştırmanın yapıldığı, Ali'ye Hazreti Muhammed'e ve onun evlatlarına yapılan Zulüm ve katliamların hat safhaya ulaştığı, her türlü baskıların tarih süreci içinde sürdürüldüğü, alevi erkânına meydan verilmediği için, ibadetlerimizi evlerde yapmak zorunda kalmışız. Hazreti Muhammed'de en kutsalı olan evinde yaptığın ibadettir der.

Dersim'de Pir Seyit İbrahim. Baba Mansurlar, Düzgün babalar, Kureşanlar, Ağu içenler ve Pir Seyit Rıza, Seyit Hasan olarak görülmektedir. İnançlarımız tarihlerden beri hiç kimse değiştiremedi. Seyit evlatları olarak inançlarını devam ettirmekteler 700 yıldan beri atalarımız ve dedelerimiz bu hizmetleri yapmışlardır. Aleviliğin en temel kriteri 4 kapı 40 makamdır. Kişi Şeriat, tarikat, marifet ve hakikat kapılarını iyi kavramalıdır, bunlar bu yolun özüdür. Eline, beline, diline

sadık olanlar bu hakikate ererler. Kişinin kendisiyle barışık olmasının en temel kriteri insan olmaktır. Topraktan geldik gerisin geri oraya gideceğiz. Kişi kendini âdem olarak gördüğü zaman, adına evren denilen bir zaman tünelinde küçük bir zerre olduğunu fark eder. Allah huzuruna çıktığımız zaman ibadetimizi çıkarsız düşünürüz. Oysa devlet yetkilisi dünya malı için uğraşmaktadır. Aleviliğe karşı olmak, inkâr etmek hiç kimseye bir şey kazandırmaz. Mustafa Kemal dedeleri çağırdığı zaman neden dini hizmet almadılar. Bu nedenle şu anki durumda zor anlar yaşamaktayız. 1935 yılında bir Munzur toplantısında ki Dersim halkı buna tanıktır. Biz Horasan Erenlerinin himmetleri ile Anadolu'ya gelen Hazreti Pir Erenleriyiz.

Pir Seyit Rıza:

"Ben gözlerimi burada açtım, burada ölmek isterim." Diyerek önerilen teklifleri red etti. Dik duruşuyla kendisini, toprağını, insanını ve elinden gelen çabaları sarf ederek, hiçbir zaman kimseye zarar verilmemesi için devlet ile dilini, dinini, inkâr etmedi. Herkesi dinledi. Onlara bildiklerini anlattı. Kimseye zarar vermeden yaşamını sürdürmek istedi. Ne acıdır ki Dersim'de bazı aşiretler, Seyit Rıza'yı çekemeyerek yanlış davrandılar, yalan yere iftira attılar, ispiyonculuk yaparak yalanlarını gerçeğe dönüştürmeye uğraştılar, Dersim diyarında Seyit Rıza'yı bir vatan haini olarak; baştan Kırgan aşireti kendi yanına aldığı aşiretlerle Dersimi zora soktular. En büyük darbeyi Dersim kendi içinde kendi kendine vurdu. Güçleri zayıflayınca devlete teslim olmak zorunda kaldılar.

Pir Seyit Rıza, inancına kültür değerlerine sahip çıktığı için, Hazreti Ali nasıl ki haksızlık karşısında boyun eğmediyse, Hazreti Hüseyin nasıl Yezidin zulmüne karşı mazlumların yanında yer aldıysa, Seyit Rıza'da şerefini, hasiyetini ve onurunu korumak için Hüseyin vari duruşuyla Hakka yürüdü. 1937- 38 hareketin-

de ailesinde erkek evladı kalmadı. Devlet kalanları da Dersim'den çıkardı. Bilinmeyen bölgelere sürgün etti. Özellikle Sürgüne gittikleri bölgeler ve iller;

Sivas, Yozgat, Çorum, Amasya, Tokat, Zile, Lüleburgaz, Konya, Kırıkkale, Adana, İzmir, Seferihisar, yani Türkiye'nin dört bir yanına dağıttı. Bu nedenle Seyit Rıza'nın erkek soyu Dersim'de yoktur. Yapılan araştırmalara göre Pir Seyit Rıza'nın çalışmalarında özellikle alevi inanç önderliğinden dolayı ağır bir bedel ödedi. 4 Mayıs 1937 hareket kararı alınmadan önce Seyit Rıza General Alpdoğan'a yeniden başvurarak şu isteklerde bulundu:

"Bizlerin yurdumuzda insanca yaşamamız için, bize okul, yol ve sağlık hizmetlerinin ve devletin tüm imkânlarının zaman içinde bu imkânlar el verdikçe yapılmasını istedi. Ülkenin kalkınması için Dersim'im yeni baştan imar edilmesi gerektiğini, bu nedenle halk belli bir süre vergiden muaf tutulasını Alpdoğan'a iletmiştir.

Tüm bu isteklere karşı; devleti yönetenlerin ön yargılı yöneticilerinden mülkiye müfettişi Hamdi Bey, Fevzi Çakmak, Neşet Hakkı Uluğ, Şükrü Kaya vb. 2 Şubat 1926 da yapılan görüşmede, Dersim eyaletinin Cumhuriyete dönüşmesinin iç pazarlığı yapılmıştır. Gelecek tehlikeleri önlemek için Dersim'in kesin kes ameliyat olması gerektiği fikri oluşmuştur. Seyit Rıza'nın istekleri hiç göz önüne alınmamıştır. Son derece kurnaz ve hileci olan bir tavırla, Dersim halkı tamamen hüsrana uğramıştır. Okul açmak, iş yerleri açmak, ülkenin kalkınması sanayi, sağlık, okul, sağlık ve yurt açarak tamamen okumaya önem vermek uygulamalarını Dersim halkı isterken, yetkililer tam tersini yaparak, yazarak; Dersim'in istedikleri değil tam tersini yazarak İçişlerine gönderilmiştir. Dersimin istekleri istenildiği gibi değil; istenilmediği gibi algılanarak gönderilmiştir. Oysa Dersim Devletine bağlıydı ve çalışıyorlardı. Yetkililer çoğunluk nüfusunun alevi olduğu Dersim'i devlete

yanlış anlattılar. Osmanlı Devletinin yöneticilerinden Abdülhak Hamid 1896, Şakir Paşa 1899, Mardinli Arif Paşa 1903, Ali Paşa 1908- 9; Cumhuriyet döneminde ise Cemal Bardakçı 1926, Mülkiye müfettişi Hamdi Bey 1927, Fevzi Çakmak 1930, Şükrü Kaya 1931, İbrahim Tali Öngören 1931, Halis Bıyıktay 1932, Hüsrel Gerede 1933, İsmet İnönü 1935, Neşet Hakkı Uluğ 1936, Abidin Özben 1937, Celal Bayar 1937 Abdurahman Alpdoğan ve beraberindekilerin hazırladıkları raporlar askeri çözümden öteye gidemediği gibi, Dersim insanına karşı sürekli ön yargılarla yaklaşmışlardır. Devlet yetkilileri Dersim Halkının taleplerini tam tersine yansıtmıştır. Dersim üzerinde Osmanlılardan beri oynana oyunların sonucunda askeri önleme başvurdular. Tamamen ön yargılı davranarak Dersim halkını katlettiler.

1920- 1921'deki Koçgiri katliamında Seyit Rıza oğlu Bavo İbrahim'i kendi eliyle Tokat Zile'ye gönderdiği tüm raporlarla tespit edilmiştir. Seyit Rıza yapmış olduğu şikâyetlerle tespit edilmiştir. Müfettiş Hamdi Bey Raporu (Sayfa 56)

KOÇGİRİ KESİTİ

Burada biraz ara vererek konumuzla ilgisi olan Koçgiri olayının bir kesitine dönelim: [4]

"Bin dokuz yüz yirmi yılı başlarındaydı. Paris Barış Konferansı sürüyordu. Bağımsız Ermenistan ve Kürdistan Devletleri için çalışmalar yapan Ermeni Bogos Paşa ile Kürt Şerif Paşa aralarında anlaşmışlardı. Bu anlaşmadan sonra Kürt Teali ve Teavün Cemiyeti kuruldu. Cemiyetin kurulmasıyla başkanlığına, Seyit Taha'nın oğlu Seyit Abdülkadir getirildi. Koçgirili Mustafa Paşazade de o sıralarda İstanbul'daydı. Mondros mütarekesi sırasında Kürt Teali ve Teavün Cemiyetine yazılmıştı. İmranlı'ya dönüşünde bu derneğin bir şubesini

4 Taki Akkuş'un Koçgiri adlı kitabı sayfa Sayfa 165 1.Baskı. 2008 Sarissa yayınları

de kendi başkanlığı adı altında İmranlı'da kurdu. Kısa bir süre sonra dernek başkanlığına Haydar Bey seçildi. Haydar Bey diğer aşiret reislerine de bu cemiyete katılmaları için çağrıda bulundu.

Aslına bakarsanız Haydar ve Alişan Beylerin babalarının nereden geldiği pek bilinmiyor. Aslolan birşey varsa, bu adamların buradaki İbolar ve Koçgiri aşiretleriyle bir bağlarının olmadığıdır. Hep aklımızda soru kalmıştır. Neden böyle bir şeye gerek duyuldu, henüz anlamış değiliz. Sonra bize etmediklerini bırakmayan Ermenilerle birlikte hareket etmek de ne oluyordu? Bize yapılanlar ne çabuk unutulmuştu.

Her neyse... Kürt gençleri arasında milli kaynaşma, siyasi heyetlerin dikkatini çekiyordu. Yapılan genel bir toplantıda gençler, Kürdistan'ın bağımsızlığının ilanına karar verilmesini ve bundan sonra Kürdistan'da tek yabancı kuvvet kalmamasını istediler.

Cemiyetin Fransa'da çıkartmakta olduğu jepin adındaki gazete de artık gizli gizli dağıtılıyordu. Gazetede çoğunlukla, Kürt bağımsız devleti hakkında yazılar çıkıyordu. Okuma yazma bilmeyenlere gazetedeki yazılar defalarca, bıkmadan anlatılıyordu.

İmranlı'daki şubenin İstanbul'la olan ilişkileri güvenilir kişiler aracılığıyla yapılıyordu. Cemiyetin başkanı Abdülkadir Beyden gelen mektupları, gizli olarak İmranlı'da toplanan halka okutuluyor, anlatılıyordu. İlk ayaklanma olayında, İmranlı□ya gelerek gazetenin işlerini düzenleyen Alişer'in etkisi çok büyüktü. Asıl Koçgiri olayını başlatan da Alişer'di...

Kürdistan Teali Cemiyeti Başkanı Seyit Abdülkadir, yapılan ayaklanmalara muhalefet ediyor ve Türklerin bu kötü zamanında, onlara darbe indirmemizin, Kürtlük şiarına yakışmadığını ileri sürüyor, şimdilik ülkenin kurtulması için Türklere yardım etmemiz konusunda ısrar ediyordu.

Oysa Seyit Abdülkadir, Kürt gençlerin, Kürtlerin yoğun olduğu bölgelere giderek Cemiyetimizin programı dâhilinde örgütlenme yapmasını tavsiye ediyor ve Amerika Cumhurbaşkanı Wilson'un prensiplerine göre Kızılırmak'a kadar uzanan ve Kürdistan vilayetlerinin büyük bir kısmını içerisine alan yerde büyük bir Ermenistan yaratılmasına asla razı olmayacağını, Sevr Antlaşması gereğince Kürdüstan'ın bağımsızlığının savunulması gerektiğini ileri sürüyordu.

Seyit Abdülkadir, Kürt ve Ermeni davasının çözümü için ortak sınırlar içinde bir Kürdistan ve Ermenistan Federasyonunun yaratılması fikrine katiyen yanaşmıyor ve bağımsız Kürdistan'dan değil, ancak bir Türk vilayeti şeklinde bir Kürdistan fikrinden yana olduğunu savunuyordu.

Gençler olsun, biz olalım Seyit Abdülkadir'in bu görüşlerinden bir kısmını kabul ederken, büyük bir kısmını da reddediyorduk ki, böylece, yapılan toplantılarda iki çeşit fikir baş göstermiş oldu.

O sıralarda görevli olarak Koçgiri Aşireti içinde çalışmaları sürdürmek için Nuri Dersimi, baytar olarak görevlendirilerek bin dokuz yüz on sekiz yılında Koçgiri merkezine geldi.

Bu sırada İmranlı Nahiye Müdürü, Koçgirili Mustafa Paşazade Alişan Beydi. Yapılan toplantıda Koçgiri Aşireti liderlerinin Dersim'e giderek orada örgütlenme çalışması yapmasına karar verildi. Sivas merkezinde bazı Fransız subay ve sivil kişilerinin dolaşmakta oldukları haber alınmış ve bu haber aşiretler arasında genel bir kaynaşma ve heyecan uyandırmış olduğu için, bölgede bir kararsızlık havası esmeye başlamıştı.

Baytar Nuri; Zara, Divriği, Kangal, Hafik İlçeleri arasında temaslar kurarak, Kürtlerin yoğun bulunduğu İmranlı□nın dışında; Beypınar, Celalli, Sincan, Hemo, Zara ve Domurca Nahiyeleri merkezlerinde birer Kür-

distan Teali Cemiyeti şubesi açarak; Kürtler arasında kuvvetli bir dayanışma meydana getirmeye çalışıyordu. Alişer, aynı şekilde Dersim'de de örgütleme çalışmalarını sürdürüyordu. Halk bir taraftan yapılan bu çalışmalara sıcak bakarken, diğer taraftan da Erzurum'da Kürtlerin ileri gelenlerinden yardım isteyen, Kuvayı Milliye lideri Mustafa Kemal Paşanın girişimleriyle ilgileniyordu.

Mustafa Kemal Paşa, kendisiyle işbirliği yapmaları için, Erzurum□da Kürt beylerinden ve Şeyhlerinden kuvvetli bir destek almayı başarmıştı. Ama Mustafa Kemal Paşa Erzincan'dan geçerken Dersim ve Koçgiri Kürtlerinin yaptıkları çalışmalardan haberdar olmuş, yapılan çalışmalardan kuşkulanarak güvenlik tedbirleri aldıktan sonra Çardaklı Boğazından Zara ve Sivas'a geçmiş, Sivas Valisi Reşit Paşa aracılığıyla Baytar Nuri, Alişan Beyi ve arkadaşlarını çağırmıştı. Alişan Beyin dışında kimse Mustafa Kemal Paşayla görüşmeye gitmedi. Sivas'ta Alişan Bey Mustafa Kemal Paşanın huzuruna çıkmış. Mustafa Kemal Paşa; Alişan, Baytar Nuri ve arkadaşlarının ne amaçla çalıştıklarını bildiği halde bunu bir defa da Alişan Beyden duymak istediğini, Amerikan Cumhurbaşkanı Wilson'un prensiplerine dayanarak Doğu Vilayetlerinin Sivas'ın Kızılırmak sınırına kadar Ermenistan'a verildiğini, Kürtlerin hakkının dikkate alınmadığını, bu nedenle Kürdistan topraklarında Kürt çoğunluğunun olduğu yörelerdeki nüfusu tespit etmek üzere; Osmanlı egemenliğine bağlı bir özerk Kürdistan yönetiminin kurulması için siyasi heyetlerin, görüşünü almak doğrultusunda çalışmalar yapmaktan başka bir amaçlarının olmadığını bildirmişti.

Mustafa Kemal Paşa, Alişan Beyin sözlerine karşılık: Wilson Prensiplerinin Doğu milletlerinin azim ve idaresi karşısında paçavraya döndüğünü ve yırtılıp atıldığını beyan ettikten sonra, kendisiyle der- hal Dersim temsilcileri sıfatıyla işbirliği yapmayı ve ileriye doğru hareket etmemizi teklif etmişti.

Mustafa Kemal Paşa Alişan Beyi biraz gözledikten sonra:

"İstanbul'da Devlet şurası Başkanı Seyit Abdülkadir□den aldığınız direktif doğrultusunda örgütlenme yapmakta olduğunuzun farkındayım. Ne yazık ki göremediğiniz bir şey var: Seyit Abdülkadir'in Ferit Paşa Hükümetine alet olduğunu ve bir İngiliz uşağı konumuna düştüğünü acaba biliyor musunuz?" diye sözlerine eklemiş ve "Kâzım Karabekir Paşadan aldığım bir telgrafta, İngiliz casuslarından Binbaşı Noelin Malatya'ya gelerek, Ferit Paşa Hükümeti tarafından gönderilen Bedirhan ve Cemil Paşa ailelerinden bazı kimselerle, Elaziz Valisinin adı geçen casusla işbirliği yaptıklarını ve Sivas Kongresi üzerine Kürt aşiretleri tarafından saldırı planları yapılmakta olduğunu biliyor musun Alişan Bey?" demiş.

Mustafa Kemal Paşa biraz sonra Alişan Beye:

"Kürdistan'ın Ferit Paşa Hükümetinin bu planına oyuncak olmayacağından eminim. Erzurum Kongresinde, bütün Kürdistan'ın Kuvayi Milliye'ye yardım edeceğine dair söz aldım. Bu nedenle de senin özellikle doğu vilayetlerini temsil etmen daha doğru olur diye düşünüyorum," demiş.

Bir süre sonra Alişan Beyin Sivas Vilayetinden mebus adayı gösterildiği bildiriliyordu. Mustafa Kemal Paşanın bu tavrı karşısında bazı Kürtler para ve rütbeye kapılarak yeni kurulacak Türk hükümetini desteklemek için Mustafa Kemal Paşa lehinde propaganda yapmaya başlamışlardı. Fransız ve İngiliz ajanlarının yakalanıp sınır dışı edilmesiyle artık İstanbul'daki Kürdistan Teali Cemiyeti Genel Merkeziyle haberleşmemiz kesilmişti.

Birilerinin araya girmesiyle, Alişan Bey Sivas mebusluğu adaylığından çekildi. Alişan Bey, Mustafa Kemal Paşanın başkanlığındaki temsil heyeti hükümetine katılmayacağını, Sivas Vilayeti mektupçusu Divriğili Ayan Beyoğlu vasıtasıyla bildirdi.

Sivas yöresinin doğu ve kuzey bölgelerine tamamen aşiretler hâkimdi.

Bin dokuz yirmi yılı Temmuz ayında, Mısto'nun kumandasındaki aşiret adamları, Zara'nın Çulhali adlı askeri karakoluna baskın yaparak askerleri esir aldılar. Bu nedenle hükümet Sivas ve Erzincan'dan Kangal ve Zara merkezlerine cephane sevk edemiyordu. Kürtler karakollara hücum ederek cephanelere el koymaya başlamışlardı.

Bin dokuz yüz yirmi Ağustosunda, jandarma komutanı ve Refahiye İlçesinin Şadiyan Aşireti lideri Paşo, önemli bir kuvvetle harekete geçerek, Kuruçay'a gönderilmekte olan cephaneye el koymuş ve askerleri esir almıştı. Paşo bu başarısından dolayı, Refahiye İlçesinin merkezini de işgal etmiş ve kendisini o yörede resmen "Kürt Milli Kuvvetleri Komutanı□ ilan etmişti.

Durumun ciddiyetini gören Sivas Valiliği, Ankara'dan aldığı talimata göre, bölgedeki durumu düzeltmek amacıyla, Koçgiri Aşiretinin Lideri Alişan Beyin Refahiye Kaymakam Vekilliğine, kardeşi Haydar'ın da İmranlı Nahiye Müdürlüğüne tayin edildiğini ilan etmişti. Biz durum düzelir diye düşünürken.

Yirmi Ekim bin dokuz yüz yirmide, Dersim'den yüz elli kişiyle hareket eden Alişer, Giresun'dan Eğin'e gelmekte olan Türk cephane kuvvetini Kuruçay İlçesinin Kemah bölgesinde kuşatmış ve cephanesine tamamen el koymuştu. Bununla da kalmayarak çevrede yağmacılık yapmıştı.

Alişan Bey, Refahiye Kaymakam Vekili sıfatıyla Dersim kuvvetlerinin takip edilmesini bahane ederek, yüz kişilik bir kuvvetle Kuruçay ve Kemah'tan geçerek Dersim'in Ovacık yöresine girmişti. Ovacık'ta Alişan Bey'i iyi niyetle kabul etmişlerdi. Alişan Bey, kendisine katılan aşiret liderleriyle birlikte Ovacık'tan Hozat'a geçerek oradaki Kürtlerle görüşmüştü. Ardından da Hozat

ve Çemişkezek yöresinin aşiretleriyle genel bir toplantı yaparak Kürt Millî Kurtuluş Hareketinde birlik olduklarını, Kürdistan'ın bağımsızlığını ilana hazır olduklarını, Batı Dersim'de kırk beş bin kişilik kuvvetin örgütlendiğini ve Doğu Dersim'in de aynı oranda yardımda bulunacağını bildirmişti. Toplanan aşiret liderleri Alişan Beye güven vermişlerdi. Bu kararlarından ölmek vardı, dönmek yoktu. Dersimlilerin seyit zümresi, âdetlerine uygun olarak, Zülfikar'ı Murtaza niyetinde parçalayarak niyaz makamında yedikleri elma üzerine yemin etmişlerdi. Hozat Aşiretlerine güveni olmadığı için, yalnız Seyit Rıza bu yemine katılmamış ve ancak Ovacık Aşiretleriyle birlikte hareket edeceğini bildirmişti. Hozat'ta yapılan bu ittifak sonucunda, Ankara Hükümetinden bazı isteklerde bulunmaya karar vermişlerdi. Bu kararlar Merhum İbrahim tarafından kaleme alınmıştı ve Şöyleydi:

1. Kürdistan Muhtar yönetimini kabul eden İstanbul Egemenlik Hükümetinin bu baptaki kararını Mustafa Kemal Hükümetinin de resmen kabul edip etmeyeceğinin açıklanması.

2. Kürdistan Muhtar yönetimi hakkında Mustafa Kemal Hükümetinin görüş noktasının ne olduğu konusunda Dersimlilere acele cevap verilmesi.

3. Elaziz, Malatya, Sivas ve Erzincan bölgeleri hapishanelerindeki Kürt tutukluların hemen serbest bırakılması.

4. Kürt çoğunluğu bulunan bölgelerden Türk Hükümetine bağlı memurların çekilmesi.

5. Koçgiri bölgesine gönderildiği haber alınan askeri birliklerin derhal geri alınması 15 Kasım 1920.

Kaleme alınan bu nota, Abbasan Aşireti lideri Maço Ağa tarafından Dersim Mutasarrıfı Rıza'ya verildiği zaman, Maço Ağa Mutasarrıfa hitaben: "Bu isteğimize yirmi dört saat zarfında cevap gelmediği takdirde parmaklarını göstererek bu parmaklarımla senin gözlerini

çıkarırım," diyerek mutasarrıfı tehdit etmişti. Mutasarrıf Rıza, o gece Dersim merkezini terk ederek Elaziz'e varmış ve durumu acilen Ankara Hükümetine bildirmişti. Telaşa kapılan Ankara Hükümeti, hile ve aldatma yöntemlerine başvurmaya başladı. Bu nedenle Elaziz'den Dersim merkezine bir Nasihat Heyeti gönderildi. Bu heyet Kürdistan'ın isteklerinin kabul edileceğini bildirdi. Dersimliler bu hileyi anladılar. Aşiret liderleri heyeti tehdit ederek kovdu ve Elaziz Vilayeti aracılığıyla Ankara Hükümetine aşağıdaki telgraf çekildi.

Elaziz Vilayeti vasıtasıyla Ankara Büyük Millet Meclisi Riyasetine;

Sevr Antlaşması gereğince Diyarbakır, Elaziz, Van ve Bitlis Vilayetlerinde bağımsız bir Kürdistan kurulması gerekiyor. Bu tekil edilmelidir, aksi takdirde bu hakkı silah kuvvetiyle almaya mecbur kalacağımızı beyan ederiz.

23 Kasım 1920

Batı Dersim Aşiret Liderleri

Yeniden konumuza dönelim. Yukarıya aldığım bölüm yabancı güçlerin halkımızı durmadan parçalamak için yaptıkları çalışmaların bir anekdotu gibi düşünün.

BATI DERSİM SEYİT RIZA OVACIK AĞDAT KÖYÜNDE EVİNİN ÖNÜNDE TOPLU HALDE KATLİAM BEKLEYEN PANİK İÇİNDEKİ İNSANLAR

Aşağı Abbas Mahallesi Seyitleri baskı ve gözetime alınırken, Pir Seyit Rıza'nın babası Pir Seyit İbrahim'in Mürşidi olan Sineminli aşiretinde Hüseyin Doğan her zaman devletin yanında er alan ve Haşim'iler aşiretinden Kureyşanlı Seyit Ali Çavuş 1905 yılı başlarında; Nazmiye, Elazığ, Kığı ve Çemişkezek üzerinde baskılar düzenler, sadrazam tarafından Der- sim üzerinde ke-

sin bir denetim olmuştur. Denetimi sağlayabilmek için 4. Ordu müfettişi Zeki Paşa Dersim'e asker gönderir. Neşet Paşa 9 Kasım 1907'de dört koldan Dersim ablukaya alınır. Dersim Livası meclis idaresi 1908'de yolladığı raporda Hozat, Mazgirt'i Kızıl Kiliseyi, Nazmiye ve Ovacık Kazaları hakkında işlem yapılır. Hedefte olan İksor aşireti Seyit Ali Seyitlerine, Haşim'iler aşiretini, Kureyş evlatlarını ve ona bağlı Seyitler, Baba Mansur, Zeynel Abidin'den ayrılma ve Malatya'da olan Sineminli Seyitler devlet tarafında 1912 yılında Balkan savaşları çıkınca, Dersim aşiretlerine Erzurum ve Erzincan'da saldırılar başladı. Aşiretler mal ve can kaybına uğradılar. Batı Dersim Ovacıkta İksor aşiretinde Seyit Memet Zeyno, oğlu Meço'yu vali Sabahattin ısrarla üzerinde durarak onları Harput'a gönderildi. Orada sadrazam Talat Paşa ile Başkomutan Enver Paşa ile görüştüler. Yapılan teklifler üzerine Paşa.

"Dersim alevidir. İmam Cafer mezhebinde olduğunu kanıtlar; Hacı Bektaş-ı Veli felsefesi Seyitleri 1915 yılında yazan Talat ve Enver Paşa Hacı Bektaş Ulusoyları Hanefi mezhebinde olduklarını bile bile alevilerin kutsal mekânına Yavuz ve Osmanlı baskısıyla atamasını yaptılar, Alevilikle hiçbir ilgisi olmayan Ulusoylar orada alevi camiası başında, kendilerini alevi olarak tanıtmaya başladılar. Hacı Bektaşta cami yaptılar. Hacı Bektaş-ı Veli'nin felsefi yapısını asimile etmek için kendilerini alevi olarak tanıtmaya başladılar. Hacı Bektaş-ı Veli'nin ziyaretinden çıkanları Camiye götürerek asimile etmeye başladılar. İksor aşiretinden Seyit Aziz bu duruma tepki gösterirse de pek kaale almazlar. İmam-ı Cafer'in inanç düşünce yapısını ve Ali taraftarlarını tamamen yok sayarak kendi adalet divanını kurarlar.

Dersim'de yapılanlar çok hatalı ve yanlıştı, Gözle görülen bu katliamları inkâr etmek çok yanlış ve zalimane bir davranıştır. Şöyle elinizi vicdanınıza koyup düşünün; Büyük küçük demeden küçük masum çocukları dahi katleden bu zihniyet kimin zihniyeti. Vij-

danen düşündüğünüzde bu acı tabloyu insan olan ta yüreğinin derinliklerinde yaşar. Bu acı tablo ne yazık ki Ankara'da sadece vicdana kanaat getirmeyen bir milli şef kendi düşüncesinde olan Dersim'e devlet yetkililerini göndererek, oradaki insanları sadece kendi fikrim olarak açıkladığım katliamın nedeni o insanların alevi olmasından kaynaklı. Gördüğüm kadarıyla orada içler acıtan tabloların katliamı çok zordu. Zaman zaman biz bunları yazarken baskı ve zulüm altında kaldık. Zaman zaman bizlere bile emir ve yekti verilmezdi. Doğruları yazmak için, vicdanımla baş başa kalınca mecburen gerçekleri yazmak benim doğal hakkımdır. Yapılan katliamların savunulacak tarafı yoktu. Yapılanlar bir insanlık dramıydı. Murat Paşanın gizli raporu (sayfa 57)

***

Zaman zaman Mehmet Nuri Dersim Cemalettin Efendi'nin; Dersim'de aleviler çoğunluk nüfusa sahip olduklarını söylerdi, ama Alevilerden taraf değildi. Devlet yanlısıydı. Çünkü Hanefi mezhebinden di ve Osmanlı taraftarıydı. Hacı Bektaş-ı Veli adının arkasına gizlenerek Alevilerin duygularını ve insanlığını bir aldatan gibi iki tarafa da kendini iyi göstermeye çalışıyordu. Yaptıklarının Hacı Bektaş-ı Veli felsefesiyle hiçbir alakası yoktu. Alevi felsefesini yok etmek için elinden gelen gizli çabaların her türünü deniyordu. Ulusoylar Hacı Bektaşta 14 Şubat 1916'da Erzurum, Erzincan, Sivas, Tokat, Yozgat, Maraş ve Adıyaman Alevilerinin bir kısmını kandırılmışlardı. Hacı Bektaş Veli'nin öz evladı yoktur. Ulusoylar Hacı Bektaş-ı Veli diye kendilerini tanıtmışlardır. Hacı Bektaş'la bir ilgi ve alakaları yoktur. Osmanlı atamalarıdır. Hacı Bektaş-ı Veli'nin kesin kes evladı yoktur. Ulusoylar ne kadar da atama olmadıklarını inkâr etseler de güneş balçıkla sıvanmaz.

Osmanlının 3. Ordusunun başına Mahmut Kamil Paşa'nın yerine Vehip Paşa getirilince; Çelebiler Sivas'a

sürgün edildi. Nuri Dersim-i zaman zaman yazıp açıklamalarını yapıyordu. Nuri Dersim-i Dersim'in tüm tarihini orada yaşadığı için biliyordu.

Diyarbakırlı Cemil Paşa'nın oğlu Ziya Hozat'a

gider Per seyit İbrahim'le görüşmeye; Murat Paşa kendisiyle görüşür. "Alevileri tanımıyoruz ve böyle bir din yoktur, diyerek inkâr eder Murat Paşaya. Aleviler orada üzülerek ayrılırlar. Murat Paşanın söylediğine pek üzülmezler amma Ehli Beytin inkâr edilmesine, Hazreti Muhammed Mustafa' yı tanımamış olurlar, Alevileri tanımamak diye düşünürler. Hani Peygamberin izindeyiz diyenler, zaman zaman Peygamber şerbetinden içmeyi bile inkâr edenler, insanlık dışı bir davranışla Peygamberin soyunu Murat Paşa inkâr eder. Dersin (S.119- 120) 15 Şubat 1918'de Erzincan'da yapılan bir toplantıda yapılan yanlışların tümü halka mal edilmiştir. Kürdistan hemen aynı yallarda (1514) Osmanlı İmparatorluğunun Nur işgaline uğramıştır.

1926 yılında Diyarbakır Valisi Ali Cemal Dersim'deki gelişmeleri yerinde incelemiştir, İksor aşiretinin yerlerini mekânlarını öğrenmek için bizzat Dersim'e gider. Pir Seyit İbrahim'in yanına giderek Seyitlerin kabilesiyle toplantı yapar.

1- Pir Seyit Rıza

2- Kirvesi Alişer aynı zamanda talebesi olan Alişer Koçgiri aşiretinden;

3- Devriş Cemal Karadağ aşiretinden

4- Sarı Saltık evlatlarından Seyit Ali

5- Şadılı aşiretinden Diyap Ağa

6- Haşimiler aşiretinden Kureyş evladı Seyit Ali

7- Baba Mansur aşiretinde Hüseyin

8- Düzgün Baba evlatlarından Seyit Hüseyin

9- Ağuiçen evlatlarından Hüseyin Doğan

Dersim Seyitler kabilelerinin va Ocak evladı Resul soyundan olanların aynı zamanda Nuri Dersim'i ve İzzettin Paşa denetimindeki Ağdat Köyünde yazılan rapor Pir Seyit Rıza'nın evinde 1927- 1928- 29 yıllarında Dersim'de sessizlik hâkimdi. Devlet katliamlardan sonra sağ kalan insanları T.C Devleti olarak halkı sürgüne zorlamıştır. Açık ve net olarak yapılan toplantıda İzzettin Paşa tarafından beyan edilmiştir. Alevi toplumunun tamamen sürgün edileceğini; gitmeyenlerin de katledileceğini açık ve net olarak söylemiştir. İzzettin Paşa doğrudan doğruya halkı tehdit ettiği görülmüştür. Dersim halkı kimi korkusundan, kimi de tamamen canını kurtarmak için dünyanın her tarafına dağılmak zorunda kaldı. Kalanlar ise katliama ve sürgüne gönderildi. Bu halka alevi oldukları için bu zulüm ve işkenceler reva görülmüştür. Murat Paşa'nın gizli raporu (Sayfa 58)

ALEVİ- SEFAVİ DEVLETİ IRAN HORASAN DOĞU GÜNEYDOĞU'DA ALEVİ KIZILBAŞ ALEVİLİĞİN İLK İSMİ HAZRETİ ALİ'NİN KABİNESİNE DENİLİR

Hazreti Muhammed sekiz yaşlarında yetim ve kimsesiz kalınca, amcası Ebu Talib yani Hazreti Ali'- nin babası Hazreti Muhammed'i yanına alıp büyütmüştür. Hazreti Muhammed yirmi yedi yaşındayken Hazreti Hatice-i kübra ile evlendi. O zaman Hazreti Hatice kırk yaşlarındaydı. Hazreti Hatice dul ve zengin bir kadındı. Hazreti Hatice'den Kasım ve Abdullah adlı iki erkek çocuğu oldu ve bir de kızı Fatıma-ı tü Zehra oldu. Miladi tarihi 633 senesinde vefat ettti.

Ebu Talip oğlu Hazreti Ali ile devam eden nesli ve soyunun bir ismi de Sefavi alevilerin atası olan Pir Seyit Feyeruz Şah'da Rengi kasabasında oturuyordu. Ölümünden sonra oğlu Pir Seyit Avzılha Şah ailesinin reisi oldu. Pir Seyit Avzılha Şah, oğlu Pir Seyit Mehmet Şah,

onun oğlu Pir Seyit Muhammed Şah, onun oğlu Pir Seyit Selahad'din, onun oğlu pir Seyit Kutbüddin, onun oğlu Pir Seyit Salih, onun oğlu Pir Seyid Emineddin, onun oğlu Pir Seyit Safiyüddin'dir.

İran'da ilk Sefavi hanedanılığını kuran Seyit Safiyüddin M.S.1334- 1353 yılları arasında İran'ın Erdebil kazasında yaşadı. Ölümünden sonra oğlu Pir Seyit Cüneyit Şah 1447 yılında bir Şia devleti kurmak için teşebbüsse geçtiysede muvaffat olamadı. Onun ölümünden sonra Pir Seyit Haydar Şah Sefavilerin hükümdarı oldu. Pir Seyit Haydar Şah 1448'de Şirvan hükümdarı ile yaptığı savaşta okla vurularak şehit oldu. Yerine Pir Seyit Şah İsmail geçti. Pir Seyit Şah İsmail Sefavilerin reisi olduktan sonra; İran'da yeni bir devlet kuruldu. Bu devlete Sefavi devleti adı verildi. Pir Seyit Şah İsmail devlet düzenini yeni baştan ele aldı. İran, Irak, Horasan ve İran'ın Bağderen bölgesi ve bugünkü Doğu ve Güneydoğu'da yaşayan Şia. Yani Hazreti Ali'nin oğlu Hazreti Hüseyin oğlu Zeynel Abidin neslini takip eden Pir Seyit Şah İsmail kendisi de o soydan Şia bir seyittir. Başındaki Taç kızıl renkteydi. Taçtan kalma Kızılbaş adı; Pir Seyit Gül baba, Pir Seyit Hacı Rüstem, Pir Seyit Emir,, Pir Seyit Battal Hüseyin, Pir Seyit Nur Ali, Pir Seyit Hasan Bey, Pir Seyit Ahmet, Dersim Kızıl Kilise köyünde çoğunlukta olan, Pir Seyit Nur Ali talipleri, Mustafa Karaoğulları aşireti döneminde sürgün edilmişler. Dersim'den Anadolu'ya, Amasya'ya, Tokat, Çorum, Yozgat ağırlıklı olarak Yavuz döneminde Dersim Ovacık Ağdat köyüne Pir Seyit İbrahim oğlu, Pir Seyit Rıza; Ağdat köyü, Vanık köyü, Haveler köyü, Sosis yaylası, Cevizli köyü; İran ordusu Osmanlıdan Kızılbaşlar- Alevi İranlıların bulunduğu bölünmesi 1071 tarihinde Evliya Çelebi soyuda vardır. Hüseyin Gazi Hazreti Ali'nin oğlu Muhammed Hanefi Bağdat, malatya üzerine seferler düzenledi. Sivas, milida, Maraş, Kars, Erzurum, Erzincan, Tokat, Yozgat, gibi yerler alevilerin doğılma yerleri

oldu. İnsanın yaradılışı Hak beni âdemden kalmıştır. Kâinat âleminde Âdem ile Havva bir olduğu gibi vezirden bu kızıl renk ise atası Hazreti Ali'den emanet olarak kalmıştır. Çünkü Hazreti Ali harbe giderken kırmızı renkli tolgasını başına takardı. (Sayfa 111/1)

SEYİT RIZA'NIN DERSİM'DEKİ TÜM YAKINLARININ AKRABALARININ VE ÇOCKLARINI TÜM RESMİ KAYITLARININ ALINMASI

Seyit Rıza'nın dersim'den tüm kimliğinin resmi kayıtlarının alınıp çok yakın akrabalarının da bilgisi tüm resmi kayıtlardan alınması gerekmektedir. Başbakan İsmet İnönü, İçişleri Bakanı Şükrü Kaya, Genel Kurmay Başkanı İhsan Sabri Çağlayangil, bilgilerin ropor edilmesi için iki askeri yetkili görevlendirmiştir. Rapor edilmesi için askeri jitem raporu gerekli. Raporu hazırlayanlar Abdurahman paşa ve Neşet Albay askeri jitem raporuyla, Seyit Rıza'nın Derim'deki raporunu hazırladılar. Aşağı Abbas ve Yukarı Abbas diye ikiye bölünen mahallede oturanlar İksor aşitereti, soyu Pir ve Pirvane'dir. Seyit Rıza çok kalabalık bir aileye sahiptir. Seyit Rıza'nın babasının adı Seyit İbrahim'dir. Seyit İbrahim'in babasının adı Seyik Mehmet El Efendi, Seyit Mehmet El Efendi, Seyit Battal Hüseyin evlatlarıdır. Ve Seyit Battal Hüseyin'in türbesi Eski Malatya da görülmektedir. Bu soydan jitemin hazırladığı rapora göre; Seyit Rıza'nın Seyit evladı olduğunun tesbitidir. Seyit Rıza'nın yedi tane oğlu vardır. Altı tanesi Dersim'de en küçük oğlu Seyit İbrahim 1884 doğumlu Dersim'de görülmemektedir. Ve her yazılan raporda sürgünde olduğu kanıtı bu raporlar 5. Ayın 3'ü 1937 Abdurahman Paşa tarafından ve Neşet albay jitem raporu olarak sivil olarak halkın içinde bu raporlarla ilgili bilgiler alınmıştır. Babası Seyit İbrahim'in nereye gittiğinin bilincindeydi.

Fakat bir türlü kimseye sır vermedi. Dönemin İçişleri Bakanı Şükrü Kaya Cumhuriyet kuvvetleri desteğiyle hazırlanmıştır bu raporlar. Yil 1937 2. Ayın 3'ü sürekli Seyit Rıza'nın ailesi hakkında rapor yazılmaktadır.

Cumhurbaşkanı Atatürk'ün benden habersiz hiçbir şeyin olmamasını; Başbakan İsmet İnönü'den istemiştir. Verilen emirlere göre tüm kararlar verilmiş. Seyit Rıza'nın tüm kayıtları tutulup hazırlanan rapor İsmet İnönü'ye sunulmuş. Ve Seyit Rıza davasında haklı ama yasalar müsait değil, Alevilik inanç boyutu tüzüğümüzde olmadığına göre; Seyit Rıza'nın ben Seyit evladıyım ve Seyit Battal soyundanım demesi bir şaşkınlıktır. Bu soy alevi kökenidir ve bu çok büyük bir zattır. Alevidir ama yasa engeli vardır. Yasalarımızda yeri yoktur. Savunmasını cesurca yapıyor ama bunun bir Seyit evladı olduğunu bizde biliyoruz. Çünkü bunlar peygamber soyu onun için korkmazlar, yılmazlar bu sözlerle İsmet İnönü hatanın bilincindeyiz. Mustafa Kemal duymasın raporlar gizli tutulsun ve askeri jitemlerle gizli devam etmesini ve Dersim'i muhtemelen kaldırmak zorundayız. Her ne kadar Seyit Rıza doğruyu savunsa da yasalar budur. Ve tüm mahkemelerde Seyit Rıza'nın gerçekleri ortaya koyduğu belli, Ben Kerbela evladıyım, o soydanım deyip açıkça ifadelerinde dile getiriyor. Üzüntülü olmamız bir şey ifade etmiyor ama yasa böyle; olmuyor Seyit Rıza bizim soyumuzla ilgili 17- 18 asırdır katliamlarla zulüm görüyoruz. Bizler gideriz gitmesine, ama bizden sonraki insanlar kendilerini feda eden insanların sayesinde bu Aleviliği açığa kavuşturacaklar. Başbakan İsmet İnönü'nün tespitlerine göre Seyit Rıza'nın ve çevresinin idam raporunu ister, durum çok vahim, Dersim halkı aç susuz ve yıl 1937 yılı 1. Ayın 5'i içişleri, Şükrü Kaya 12 Eylül 1937'de 3, Ordu Müfettişleri Kazım Orbay 4. Ordu Müfettişi Alp Doğan ile birlikte yapmış oldukları raporları, askeri jitem raporu ile Seyit Rıza'nın soyu ile son yazılan raporlar Seyit Rıza soyu

Türkmen'dir. Türkmen evladı. Ve resmi kayıtlara göre göre dersim'de de tek bir soymuş. Kendisine en yakın görülenler Devriş Cemalılar fakat onların da akraba bağlılığı yoktur. Alevilik te yol kardeşi denilen Musaibi ve Alişer de Kirvesi; Prof. Dr. Nuri Dersim'in çok yakın gözükmesine rağmen akraba bağlılığı yoktur. En yakın dostu sayılıyormuş. Seyit Rıza'nın ana dili Zaza'dır, ikinci dili Kürtçedir, 3. Dili farsça bilirdi. Sosis yaylası 2. Konağı lirik köyü ve Cevizli köyü, Ağdat köyü Tujik dağın eteğindeki köyünde de çok zaman yaşamını sürdürürdü. Seyit Rıza'nın gerçek doğum tarihi 1852'dir ve yaşamını Dersim'de sürdürmekte idi. Tüm aşiretler arasında sevilip sayılan biri idi. Sürgüne giden oğlu İbrahim babasının bilgisi dâ- hilinde gitmişti. Fakat Seyit Rıza sır vermezdi. Ama oğlunun nerde olduğunu biliyordu. İnsanlara feda- kârca davrandığı için insanların sevgisini kazanıyordu. Dersim'de din hizmetlerinde Pir olarak görünüyordu. Halkının ifadelerine göre ve tüm yazılıp çizilen raporlara göre. (Sayfa 175) Ali Cemal'in raporu

ALİ CEMAL'İN RAPORU

1926 yılında Diyarbakır Valisi Ali cemal'ın Dersimdeki gelişmeleri yerinde izlediği için bizzat Dersim'in Piri Pir Seyit Rıza'nın yanına giderek yöredeki Seyitleri ile bir toplantı yapan Vali Ali Cemal'ın alevi olduğunu söyleyerek Dersim'lileri sevip saydığını ve Erzincan-Elazığ arasındaki Ermenilere ait taşınmaz malları, evleri ve arazileri, Dersimlilere vereceğini ifade eder.

Koçgirililer bu durumu engelledi ve kabul etmediler. Bir af çıkaracağız dedi Vali Ali Cemal söz verdi. Bir gün sonra da Elazığ Valisi Rıza ile Diyarbakır'a umumi müfettişlerde Hozat'a gelerek isteklerini Pir Seyit Rıza'yla beraber tüm Dersim'lilere de gelişmeleri anlatarak, Koçgiri aşireti kesin kabul etmeyerek ret etmiştir. Prof. Dr.Nuri Dersim farklı bir şekilde izah etmeye çalışmış-

tır, ama Koçgiri aşireti şartları kabul etmedi. Pir Seyit Rıza ile Nuri Dersim'in kabul gördüğü ve halkına gerekli insanlığın yapılmasına saygı duyarak; ben Dersim için halkım için, insanlık adına gerekli her şeyi yaparım. Pir Seyit Rıza ben bunun için hem alevi halkının öncüsü olarak, hemde Piri olarak üzerime düşeni yapmak zorundayım. İzzettin Paşa, Mademki Ağdat köyünde oturuyorsunuz. Pir Seyit Rıza'ya sizinde Nuri Dersim'in de tarihinde Dersim'in (S.166) daha sonra böylece nasihat eder. Biz Kürdistan lideri Şeyh Sait'i de bu görüşmelere davet edeceğiz İzzettin Paşa. Ülkenin bütün sorunlarını Birlikte halletmeye çalışacağız. Dersim de Alevilerle görüşmeerin sürekliliğinden dolayı Vali Ali Cemal'ı tayin ediyoruz. Derim'in Piri Pir Seyit Rıza ile görüşmenin yılı 1935. Bu kaynaklar müfettiş İzzettin Paşa ve Pir Seyit Rıza; Mustafa Kemal'in görevlendirdiği müfettişlerle bir araya gelerek; Mustafa Kemal sürekli Dersim üzerinde yapılan senaryoları izleyen ve takip eden; sürekli Prof. Dr. Nuri Dersim ile haberleşerek, Dersim halkına zarar verilmeden sürgüne gönderilmesini, sürekli takip etmekte idi. Elazığ'a yerleştirmek, Malatya'nın tüm üst üste gelen tehlikelerden korumak için sürekli sürgün etmeyi düşünüyordu. Mustafa Kemal, Diyarbakır Valisi Cemal Bey'in raporunun içeriği şöyle:

1- Kürt, 2- Arap, 3- Zaza, 4- Alevi- Kürt, 5- Ermeni, 6- Yahudi ve bu ırka sahip olan insanlar orada yaşıyorlar.

Seyitlerin yerleşim alanı ve kabilesi Peygamber soyu; kimlikleri nereden geldikleri, Ovacık da kökeni Arap ana dili zaza soyu Pir ve pirvani aşireti İksor.

***

Arap yarımadasından insanlık dışı bir cehaletin yaşandığı sırada Haşimiler kabilesinden Hazreti Muhammed yandaşları; bu adaletsizliğe ve yapılan haksızlıklardan son derece rahatsız olurlar, Oradan ayrılarak

Türkmenistan'a göç ederler. Hazar denizinin kuzeybatısına yerleşirler. Oradan da bir süre sonra göç ederek, İran Horasan'a dönerler, bir sürede orada yerleşir kalırlar, bir süre sonra aradan da göç ederler. Gelip Doğu ve Güneydoğuya yerleşirler, kısa sürede geldikleri yerlerde yerlişim alanı kurarlar Tüm Zazalar aleviyken, yavuzun baskısından dolayı Şafi mezhebine dönerler. Dersim'de Pir Seyit Şah Hüseyin Bey'in kuralları Dersim'de geçmeye başlar. Bir Anadolu Aleviliği felsefesiyle yaşamlarına devam ederler. Osmanlı egemenliğini kabul etmediler. Pülümür derviş Müşir Paşa raporu ve Fazlı Ferit Paşa raporu ehlibeyt kuralları ile yaşamaya devam ettiler.

Beş ili ile altı Kaza'sı olan İksor aşiretinden Sevilen ve sözü geçen Pir Seyit Şah Hüseyin Bey 1863'e kadar Dersim'de yaşadı. Hükümdardı. Sonra onun yerine oğlu Pir Seyit Yusuf ve amcası oğlu Pir Seyit Ali, Pir Seyit İsmail, Pir Seyit Memet, Pir Seyit Şah Ali Ekber, amcası oğlu Pir Seyit Ağa 1890- 1891'de dördüncü Ordu Komutanı Zeki Paşa raporu ve Hamidiye alayları Osmanlı zamanında bu eyalet vardı. Osmanlı zaman zaman bu eyaletten destek alırdı. Dışardan gelecek herhangi bir düşman saldırısına karşı Derviş Paşa hareketi Rus savaşından sonra 1877- 1878 Osmanlı Rus savaşında Dersim Hamidiye alayları alevidir.

Bu ordunun Mutasarrıfı arifim raporu Neşet Paşa harekete, türk burjuvazisi iktidarı 1908- 1909 Dersim hareketini 1911- 1912 hareketi. 1. Dünya Savaşı alevileri ermeni katliamlarındaki Dünya savaşı sonrası 1920- 1921 Koçgiri kırımı Dersim ve Şeyh Sait ayaklanması 1925 Gazeteci yazar Musa Anter'in bu olayların canlı tanığı olarak şöyle anlatıyor:

***

1926'da Koç uşağının yeniden ayaklanması genel Müfettiş İbrahim Tali'nin raporu Genelkurmay Baş-

kanı Fevzi Çakmak'ın yine raporundan, Ovacık'taki Güdi köyünde Pir Seyit Rıza'nın Kirvesi Alişer Bey'in; Dersim Koçgiri aşiretinin kafkaslardan gelme Dersime gelmişler, bu aşiret alevidir. Dersim de, birleşmişlerdir Dersim Meclis Mebuslarından 12 Ocak 1920'de toplanan ve 18 Mart'da itilaf askerlerinin İstanbul'da çalışmalarına son veren; Osmanlı Meclis'i Mebusandan Şeh Hasanlılar aşiretinden Reis Hasan Hayridir. Gizlice Dersim Bayrağını ve sancağını getirip Türk ordusuna teslim eder. Çünkü Hasan Hayri ye Mebusluk sözü verilmiştir. Diyap Ağadan gizli getirip verdi. Erzincan Milletvekilleri Dersim alevilerini sürekli şikâyet ederlerdi. Büyük Millet Meclisinde Dersim alevilerini sevmezlerdi. En büyük sıkıntıyı da vekiller yaratıyordu. Çünkü sürekli önerge verirlerdi Meclise. Kendi aralarında anlaşamazlardı. Seyit Rıza bu haberleri duyunca çok rahatsız oldu. Tek yolumuz Türkiye Büyük Millet Meclisine mektup yazarak; bizden çok rahatsızsanız bizi bırakın Horasan'daki Ata yurduna dönelim. Bize kapıları açın Seyit Rıza Dersim Piri. (Dönemin İçişleri Bakanı Şükrü Kaya Rapor 121)

***

1921 yılı yaz aylarında Ankara'ya gelerek TBMM'den sancak karşılığında çalışmalara katıldı. Mecliste 1936 raporu ile silahları devlete teslim ettiler. Savaşın bitmesi için konuştular. Pir Seyit Rıza alınan kararları kabul etti. Atatürk'le sürekli görüştüğünü söylüyordu. Dersim ve Kürdistan bölgesinde tutulan yanlış ve hileli raporlar bizim aleyhimize Ankara'ya gönderiliyor, dedi.

13 aşiret onlarla birlikte olup, Seyit Rıza'yı yalnızlığa terk ettiler. Aşiretler ikiyüzlü davrandılar. Ondan yana çok az aşiret kaldı. Kendi içinde parçalandılar.

Bizi güya destekleyen aşiretlerin (15 aşiret) adını çapulcu koyduk. Zaten hiçbir zaman onlara tam olarak güvenemedik. Bu aşiretlerin soy isimleri yoktu.

Aşiretler soy isimdi. 1934 yılında bir kararname ile soy isim verildi. Erzincan ovaları geçit veren bölgelerdi. 16. Yüzyıl öncesi Güneyden ve Kuzeyden çeşitli devletlere mensup ordular buralardan geçtiklerinde; içlerinden bir kısmı, Dersim bölgesine kaçarak halkın arasına katıldılar. Onların güvenliğini sağlamak için, savaştan bu bölgeye kaçanlar, Osmanlı'dan önce yerleşenler Dersim'deki aleviler arasına sığındılar. İbrahim Tali'nin Darsim hakkındaki 21 Aralık 1931 tarihli raporu kısaca şöyledir.

***

Şeyh Sait isyanından sonra halkta büyük bir panik yaşandı.

Ehlibeyt Seyit evlatları Ali felsefesi, Kureyş baba, Düzgün baba, Baba Mansurlar İksor aşiretinden Seyit Rıza Zeynel Abidin soyu, Ağu içenler, Kırgan aşireti nizamiyenin çıkışında Pir Seyit Rıza'nın amcası oğlu Ahmet ve Zeynel i vurdular. Aralarında husumet vardı. Daha öncede Seyit Rıza'nın oğlu Seyit Yusuf'u vurmuşlardı. Dersim Nüfusu 60 ile 70 bin olarak tahmin ediliyordu. Zeynel tepe ile Pilav tepe bu bölgeler farklıydı. Kızıl dağın doğu kesiminde 23 Şubat 1938'de Başbakan Celal Bayar şahadet parmağını göstererek halka hitap etti. Ovacık mezarlığında General Alpdoğan Pir Seyit Rıza ile görüştüklerinde Pir Seyit Rıza:

"Halkıma dokunmayın ve ben cahil bir insan değilim, çok iyi biliyorum, bir suçum varsa o da alevi olmaktır. Ne söylüyorsam doğrudur. Çünkü soyum Şah soyudur. Çok şükür:

"Bismişah Allah Allah Allah sahibi Selman, mülkü Süleyman, kör olsun Mervan; aklıma geldi Atam Hüseyin; tüm geçmişlere rahmet yezide lanet Allah Allah Eyvallah" yakarışından sonra, mağaralarda katledin çoluk çocukları ve genç fidanları anımsardı. Pir Seyit Rıza cesur ve cesaretliydi. Kararlı ve içtenlikliydi. Orbay Paşa,

Alp Doğan Paşayı ziyaret ettiğinde iki rapor verdi. Orbay Paşa Yaptığı nüfus sayımında, İksor aşireti Aşağı Abbas ve Yukarı Abbas mahallerinde dört bin nüfusa sahipti. Soy olarak Seyit evlatları oldukları, Zeynel Abidin soyundan geldikleri tesbit edilmiştir. Aynı zamanda Mustafa Kemal'in atası da Horasan kökenlidir. Yedinci İmam Rıza soyundan geldiğidir. Diyap Ağa Mustafa Kemal'le bir görüşmesinde:

"Dersim olmasaydı ben yedi düvele nasıl karşı gelirdim, ülkeyi nasıl kurtarırdım, "der, (Rapor 122) ***

1934 yılanda Erzincan'da yapılan bir toplantıda General Abdullah Alpdoğan şöyle der:

"Dersime öyle bir Nifak tohumu ekeceğiz ki; tüm

Dersim Alevilerini birbirine kırdıralım. Halkın içine girdiğimiz zaman, Seyit evlatları, Kureyşanlar oğlu Düzgün torunları, Baba Mansur, baba Mansur'dan ayrılan Seyit Rızalar, Zeynel Abidin evlatları bunlardan ayrılan Ağuçanlar ve onlardan ayrılan Sarı Saltık kabilesi, bu altı kabileye karşı, ulama seyit nifakı ekmemiz gerekir.

Halkın içine girdiğimiz zaman onların seyit olmadığını ve tüm halktan kimi görürsek, sen seyitsin onlar değil, halkı kandırarak ayaklandırmak ve onları birbirine kırdırmak lazım. Ancak o zaman Dersim'i yıpratırız. Ya yoksa başka türlü yapamayız."

İkinci bir toplantıda da bu çalışmanın başarılı olduğunu açıklayarak:

"Biz Dersim'i bitiririz bu gidişle. Şu an ektiğimiz nifak tohumu tamamen tutmuştur. Herkes kendini Seyit olarak tanımlamaya başladı. Şimdi artık aşiretleri birbirine kırdırma zamanı; çok basit Dersim'i rahat alırız.

"Göreceksiniz tüm Dersim halkına hele bir seyit uygulaması başlatalım. Eğer başarılı olursak çok iyi bir siyaset yapmış oluruz. Ulama seyitlerle bir taşla iki kuş vururuz. Böylelikle aralarında kırgınlıklar ve saldır-

malar başlar. Alişer Beyin vekil olması için; Nuri Dersim'i gösterdiği yararlıkla Milletvekili önerisini sağladı. Koçgiri Haydaran aşireti bahane bularak kabul etmedi. Koçgiri ile Haydaran aşireti, aralarındaki husumet dolaysıyla asla bir daha anlaşamazlar." (rapor 124)

Pir Seyit Rıza çok hoşgörülü biriydi. Etkileyici konuşması ile insanların gönlünde taht kurmuştu.

Karşı taraf da Seyit Rıza'yı anlatırken, tamamen çarpıtarak anlatıyordu. Bazı Dersimliler "bu zatın Erzincan'da bir çeşmenin başına Ankara'dan vali olarak gönderilmiştir." Demesine karşılık:

Erzincan Mebusu Hacı Fevzili ise müzakerelerde çok hoş görülüydü. Konuşurken etkiliydi. Söylediği her sözcük, yürek burkan ve yürek dağlayan cümleler ve kelimelerle tamamlardı:

"İnsanlar ölmesin istiyorum. Bırakın yaşasınlar, onların kimseye zararı olmaz."

İki dudağı arasından çıkan sözcükler çok etkileyiciydi. Sürekli;

"Halkımın sürekli sıkıntılar, üzüntüler içinde yaşadığının farkındayım, bu durumu zora sokmak istemiyorum. Her türlü anlaşmaya hazırım. Dersim halkı benim için çok önemlidir. Bir dut ağacının altında otururken Seyit Rıza bu sözleri söyledi. (rapor 123)

Pir Seyit Rıza'ya gelen hastalar kısa zamanda iyileşir Şifa bulurdu. Bu da bir mucize idi. Bu zat hiçbir zaman kimseye bunları anlatmazdı. Seyit Rıza'nın eşyaları şimdi Dersim'de değildir. Ankara'da polis enstitüsündeki müzenin bir köşesinde durmaktadır. Başbakan İsmet İnönü 15 Haziran 1937 tarihinde şöyle der: "Zaten silahları teslim edecekler" dedi. "O mert bir insandır verdiği sözü tutar. Sözüne sadık bir insandır. Haydaran, Yusufan ve Kureyşan aşiretleri 2000 silah teslim ettiler. Bu aşiretler Pir Seyit Rızanın sözünden dışarı çıkmazlardı. Azerbaycan'dan ve Kafkaslar'dan Der-

sim'e gelen Koçgiri aşireti tamamen

Seyit Rıza'nın sözünden dışarı çıkmazlardı.

Başbakan İsmet İnönü Dersim hadisesi üzerinde tek bir iz kalmayacak, Dersim diye bir yer olmayacak artık Tunceli var. Onunda bir kaza olduğunu herkes bilecek. Seyit Rıza'nın bir Seyit evladı olduğunu hepimiz biliyoruz. Söz konusu devlet devlettir. İrade tek olur, mesele budur. İnönü tek kelimeyle son sözü söyledi ve noktayı koydu. İsmet İnönü yeniden 25 Ekim 1937 de istifa etmesi için baskı yapılmıştır. Net olarak Pir Seyit Rıza idam olması için bu kararı veren Elazığ'da İhsan Sabri Çağlayangil'dir. Atatürk gelirse Seyit Rıza'yı bağışlar, idam ettirmez. Derhal Seyit Rıza'nın idamı gerçekleşmelidir. (Rapor 124)

Karakolda, Karakol komutanı Seyit Rıza'ya sorar:

"Sen Seyit Rıza mısın?" deyince:

Seyit Rıza: "Sen bana hangi Seyit Rıza'yı soruyorsun?" diyerek şu yanıtı verdi:

"Dersim'de hangi taşı kaldırsan, hangi çalının dalını oynatsan, hangi derede bir insan görsen, hepsi de Seyit Rıza; ben ne bileyim kim, hangi Rıza'yı bana sordun?"

Seyit Rıza tutuklanarak Erzincan'a doğru yola çıkarılır. Halk bu olayı duyunca şehrin girişine toplanır. Ortalık bir ana baba günüdür. Pir Seyit Rıza, halkın tepkisizliği yüzünden birden öfkelenir ve yüzlerine sertçe şöyle bağırır:

"Berbat olasınız, beter olasınız, inkârcısınız, intikamcısınız, insanlık dışı insansınız, benim Erzincan'a çok hizmetim oldu. Sizleri Ruslardan gece gündüz korudum kolladım. Beni iki askerin elinde kurtaramadınız. Ben gidiyorum siz de peşimden gelirsiniz!" der.

1939'daki Erzincan depremi Kasım ayında Seyit Rıza'nın bedduası idi. Depremle taş üstünde taş kalmadı.

***

Bese'nin oğlu Hüseyin ile birlikte Elazığ'dan Hozat'a giderken; Pir Seyit Rıza'nın oğlu Seyit Yusuf, u Binbaşı Şevket'in gözü önünde Kırganlı aşiret Reis'-inin Şato oğlu Salman vurdu. Yusuf'un mezarı Seyit Rıza'nın babasının yanına defnedildi. (Rapor 123)

***

Dönemin yetkilileri 12 Kasım 1937 günü Başbakan Celal Bayar, İçişleri Bakanı Şükrü Kaya, Bayındırlık Bakanı Ali Çetinkaya, General Abdullah Alpdoğan, Vali Şefikcioğlu, Polis müdürü İbrahim, Eski Adalet Partili Dışişleri Bakanlığı yapan İhsan Sabri Çağlayangil; aşiretler arasına soktukları nifak sonucu, ispiyoncular aşiretler arasında fink attılar. Seyit Rıza'nın amcasının oğlu Hüseyin mağarada saklanan Alişer Beyin ve Zarife Hanımın başlarını keserek getirip para karşılığında yetkililere teslim etmiştir. Bu olayla birlikte Seyit Rıza halktan tamamen koptu. Kendisi Alişer ve Zarife Hanıma yapılan hunharca davranışın karşısında şoka girdi.

"İtibarsızlar yüzünden kendim teslim olacağım, bu halktan hiçbir beklentim yok," diyerek kendisi teslim oldu. Rapor 124)

HAZRETİ ÂDEM VE HAVVA NESİLİ DÜNYADA EHLİ- BEYİT VARLIĞININ VAR OLUŞU İLK ALEVİ NESİLİ HAZRETİ ÂDEMİN OĞLU ŞİT PEYGAMBER; İLK ALEVİLİK ONUN NESİLİ İLE VAR OLMUŞTUR

Dünya tarihi Şit Peygamberin Ehlibeyt dini İslam dünyada ilk insanlar Rıza şehrinde varlığını tamamlayan Ehlibeyt yolu uludur. Var olan bir varlığını neslini inkâr edenler, Muaviye zihniyeti ve yandaşları tarafın-

dan inkâr edilmiştir. Evren ve yaratılışta hiçbir varlık yaratılışı inkâr edilemez. Yaratıcı güç yarattıklarıyla kâinatı var etmiştir. Allah'ın birbir ismi var, o isimlere inanmak ve itikat etmektir. Allah'ın binbir adını içinde hissetmek, Ehlibeyt sevgisi ve yakınlığı dünya malı varlığıyla alakası olmayan; alakası insan sevgisi ve yakınlığıla donatılmıştır. Allah Ehli- beyti her şeyden arındırarak tertemiz pak olarak kılmıştır.

Hazreti Muhammet Benim ümmetime bıraktığım emanet ve varlığım Ehlibeytim ve Kur'an-ı kerimimdir. Diye buyurmuştur.

Kur'an-ı Kerimi yüreğinde hissetmek Allah'ın adı, bir de Rahmanırahimdir. İkisi birbirini tamamlar.

Evren ve yaratışta yaşayan tüm canlı ve cansız varlıklar yaşamlarını devam ettirirken; son Peygamber Hazreti Muhammed'e kadar azgınlıkları ve sapıklıkları ile dünyayı yaşanmaz hale getirmişlerdi. Hazreti Muhammet tüm kötülükleri ve yanlışlıkları Allah'ın emirleri ile düzenledi. Böylece insanlar birbirini sevmeye ve karşılıklı haklarına saygı gösterdiler.

Halifelik dönemiyle birlikte bölünmeler yeniden başladı. Ebu Bekr, Ömer ve Osman Muaviye'nin etrafında toplanarak onun düşüncelerini egemen kılmaya başladılar. O günden itibaren Hazreti Muhammed ve Ehli- Beyt'ini itibarsızlaştırmak için her türlü yolu denediler.

Şit Peygamber'in nesili Ali ve Ehlibeyt taraftarları en çok baskı ve zulmü Muaviye döneminde başladı. Muaviye Hazreti Ali'nin öldürülmesiyle yandaşlarını toplayarak;

"Artık İslamiyetin koruyucusu ve kollayıcısı yoktur. Bundan sonra eski inanç boyutumuzu yeniden yeryüzünde hâkim kılmaya çalışacağız diyerek; Hazreti Muhammedin ve Kur'an-i ilkeleri itibarsızlaştırmak için elinden geleni yapmıştır.

İlk Cami Muaviye döneminde açılmıştır. Muaviye

taraftarları yalanlarla, dedikodularla, karalamalarla hileyi şerle inkârcı ve imacı dini İslamı inkâr ederek Müslüman adı altında Ehli- Beyt yanlısı olanlara her türlü kötülüğü yapmaya başladılar.

Hazreti Muhammed'in eşi Hazreti Hatice ve Amcası oğlu Hazreti Ali'nin eşi Fatıma oğlu Hasan ve Hüseyin oğlu Zeynel Abidin soyu Pir ve Pirvanidir.

Zeynel Abidin ocağı dünya tarihinde yer alan Ehli-Beyit'in silsilesi Zeynel Abidin seceresiyle şöyle devam edip gelmiştir.

***

İran Şahı Şah İsmail Sefavi devletinin kurucusu, İran'dan Horasan'dan sonra Dersime gelen soy ağacımızı görmeyen gözler görsün artık. Bu devirde doğruları söylemek nedense suç sayıldı. Ama bilinmedir ki doğru tek bir tanedir, ama yalan binbir tanedir. Bilinçli olarak Ehlibeyt soyunu inkâr edenler, her türlü hileyi şere başvurarak iftira, yalan, dedikodularıyla akla hayale gelmesi mümkün olmayan karalamalarla bizleri birbirimize düşürmeye uğraştılar, başarılı oldular mı kısmen oldular. Başarılı olamadıkları tek nokta kutsal Kitabımız Kur'an-ı Kerim ve İçimizdeki Ehli- Beyt sevgisini öldürmelere, idamlara, zindanlarda zihirlenmelere karşın ilahi sevgiyi yüreğimizde söküp alamadılar.

Yıllarca baskı ve zulümlerine karşı sessiz kaldık. Ama onlar durmadılar biz sessiz kalsakda onlar karalama ve komplolarına devam etmekten vaz geçmediler.

İŞTE DEDEM PİR SEYİT RIZANIN SOY AĞACI

Pir Seyit Rıza'nın babası: Pir Seyit İbrahim

Kardeşi: Pir Seyit Hüseyin

Oğlu: Pir Seyit Rıza

Pir Seyit Rıza'nın çocukları;

Oğlu: Pir Seyit Hasan
Oğlu: Pir Seyit Riziki
Oğlu: Pir Seyit Hüseyin
Oğlu: Pir Seyit Ali
Oğlu: Pir Seyit Memet
Oğlu: Pir Seyit İbrahim (Tokat Zile)
Oğlu: Pir Seyit Yusuf
Pir Seyit Rızanın amcası: Pir Seyit Hüseyin
Amcası: Pir Seyit Hasan
Amcası: Pir Seyit Gülali
Dedesi: Pir Seyit Ahmet
Dedesi: Pir Seyit Mustafa
Dedesi: Pir Seyit Hasan
Ataları: Pir Seyit Hasan Bey
Ataları: Pir Seyit Ali
Ataları: Pir Seyit Memet
Ataları: Pir Seyit Ali
Atalırı: Pir Seyit Hüseyin
Ataları: Pir Seyit Nurali
Ataları: Pir Seyit Hacı Rüstem
Ataları Pir Seyit Şah Hüseyin
Ataları: Pir Seyit Şah İsmail
Ataları: Pir Seyit Şah Ali Ekber
Ataları: Pir Seyit Şah Emir
Ataları: Pir Seyit Battal Hüseyin
Ataları: Pir Seyit Gül baba (Sineminli evlatları)
Ataları: Pir Seyit Şah İsmail babası; Pir Seyit Şah Haydar
Ataları: Pir Seyit Şah Feyruz
Ataları: Pir Seyit Şah Safiyüddün torunu; Pir Seyit Cüneyd

Ataları: Pir Seyit Şah Huda

Ataları: Pir Seyit Şah Pilten

Ataları: Pir Seyit Şah Salih

Ataları: Pir Seyit Şah Bay Sungur

Ataları: Pir Seyit Şah Davut

Ataları: Pir Seyit İmam Zeynel Abidin

Ataları: Pir Seyit Hazreti Ali'nin oğlu İmam Hüseyin

Ataları: Pir Seyit Hazreti Ali'nin oğlu İmam Hasan

Ataları: Pir Seyit Hazreti İmam Ali

Sanırım bu soy ağacımızdan sonra belki elinizi vicdanınıza koyarak iftira ve karalamalarınıza son verirsiniz artık,

Pir Seyit Rıza'nın oğlu, Pir Seyit İbrahim (Tokat-Zile) soyu Türkmenistan'da, İran'da, Kalan, Dersim, Suriye Şam'da; yeni Şamda yayınlanan El- Amalel Kavmin Gazetesinin 7 ağustos 1939 tarihi haberinden Ehli-Beyt soy ağacı yukardaki gibi yayınlanmıştır.

***

Türkmenistan da, İran'da, Irak'ta İslam coğrafyası ve Dersim'de yaşayan Seyitler Haşimiler aşireti Kabilesinden Hazreti Muhammed'in soyu amcası oğlu Ali El-Murtaza neslinin doğumu, İmam Hüseyin oğlu Zeynel Abidin'in soy ağacından gelmektedirler.

İslamiyetin bölünüp parçalanması Muaviye döneminden başlamıştır. Muaviye camileri yaparak İslamiyetin itibarsızlaştırılması için elinden gelen her şeyi yapmıştır. İnsanlar arasındaki ilişkilerde tutunda yaşamın her noktasında anti propaganda yaptırarak, olmayan şeyleri oldu gibi gösterip, Ehli- Beyt ve yandaşlarına iftira, hile, kov, gaybet, akla gelmeyecek zulüm ve karalamalarla o günden bu güne devam etmektedir.

Hazreti Muhammedin Son veda hacındaki söylenen emanetlerine ölümüyle birlikte inkâr ettiler adeta.

Hemde kısa sürede.

***

Osmanlının gözü İran topraklarındaydı. II. Beyazıt döneminde 1481- 1512 döneminde; Kürt, Şia, Alevileri, Zaza, Kızılbaş ve Sefavi devletindeki Ali ve Ehli- Beyt taraftarları genellikle Kızılbaş olarak söylenirlerdi. Kızılbaş sözcüğü Türkçe bir kelimedir.

Anadolu ile kuzey İran topraklarında, İran'ın egemenliği altında yaşayanlar Kızılbaş Alevilerdi. O dönem Alevilerin Türkiye'de yaşadıkları iller; Sivas, Malatya, Kırşehir, Hacıbektaş, Muş, Adıyaman, Harput, Dersim, Çabakçur, Bingöl, Erzincan, Erzurum Muş il ve ilçelerin köylerinden yaşarlardı. Kars, Van, Ardahan, Bitlis, Hakkâri, Batman, Diyarbakır, Mardin'in il ilçe ve köylerinde zorla asimilasyona uğratıldılar.

***

Tokat, Zilan şehri ermeni kalesinin olduğu yer Osmanlı ve Yavuz'un katliamlarında göç eeden alevilerin dağılmasına sebeb olmuştur. Pir Seyit Şah Hıdır'ın oğlu, Pir Seyit Şah İsmail ms. 1071 tarihinde önce Bizans ile Roma İmparatorluklarının egemenliğine dayalı Evliya Çelebi Seyahatmanesi'ndeki örnek:

Burası Tebriz alametinden tarihin ilk Alevi

Türkleri devleti Safavi İmparatorluğunun kurulduğu 1502'de Alevi devleti İran'da hükmünü sürdürüyordu.

Hazreti Ali'nin doğum tarihi 599' dur. Sultan Nevruz bayramına doğumu denk gelmektedir.

Hazreti Ali çaresiz Irak'lıların bölünmesinden sonra Kufe'ye geri döndü. Hazreti Ali'yi; İbni Mülcem ve Muaviye'yide Berk- Emr ibni aseşida, amr ibni Berka öldürülmesine karar verenler:

Kılıçlarını kuşanarak ilgili şehirlere hareket ederler.

Kufe'ye gelen İbni Mülcem, zaman geçirmeden Hazreti Ali'yi takip eder. Böylece ayın 17. Günün Perşembeyi Cuma'ya bağlayan sabah Allah'a niyaz etmek için evinden çıkarken kapının eşiğinde adımını dışarıya atar atmaz; İbni Mülcem Hazreti Ali'nin başının öntarafına zehirli kılıçla üç darbe vurdu. Aldığı darbalerle mübarek sakalı al kanlara boyandı.

İbni Mülcem saldırı anında:

"Emir ve hüküm sadece Allah'a aittir. Ey Ali sana ve arkadaşlarına değil!" diyerek haykırır.

Zehirli kılıç darbeleriyle yaralan Hazreti Ali üç gün sonra; zehirin tüm vücuduna yayılmasıyla hakka yürür. Muaviye dokuz gün sonra bu durumu öğrenince bayram yapar. O günden bu güne muaviyenin ilan ettiği şeker bayramı her yıl kutlanır.

Kerbela seyitlerini anmak, yezide nefret ve lanet okumak, buna karşın Ehlibeyte selavat okumak ve ihanet etmeyerek Ehlibeyti sevmek, sahip çıkmak Mur'an tebrini dikkate alarak son peygamberi anma ve tebri edilmiştir.

Ebu Bekir, Ömer ve Osman'la başlayan inkâr Muaviye ile birlikte İslamiyet ve Hazreti Muhammet ve onun Ehlibeytine karşı sürdürülen karalama ve itibarsızlaştırma devam ederek İslamiyet mezheplere bölünerek parçalanma yoluna gidilmiştir.

Osmanlı ve Yavuz'un katliamlarından zor durumda kalan aleviler çeşitli yerelere ve ülkelere göç etmek zorunda kaldılar. 1071 tarihinden önce Bizans ile Roma İmparatorluklarının egemenliğine dayalı; Evliya Çelebi seyhat namesindeki örnek: Tebriz alemetinden tarihin ilk alevi türk devleti olan Sefavi devleti kuruldu.

***

İslam dininin bölünmesinin ilk kıvılcımı, Hazreti Muhamed'in vefatıyla başlamıştır. Hazreti Muhammed'in cenazesi kaldırılmadan, Bekir, Ömer, Osman

halifelik sevdasına düştüler. Hazreti Muhammed'in cenaze namazını bile kılmadılar.

Cenaze yerdeyken Ebubekir kızı Aişe'nin yanında bulunan Hazreti Muhammed'in 500 hadisini istiyerek yakar. Hadisleri yaktıktan sonra sabaha kadar uyumadan odasında dolanır. Sabahleyin Aişe'ye "Başka hadis var mı?" diye sorunca, Aişe:

"Daha ne olsun o kadardı baba, onları da yaktın." Diye yanıt verir.

Böylece o günden itibaren halifelik ile birlikte Ebubekir, Ömer Osman bir taraf, Ali tek tarafta olmak üzere bölünme başlamıştır. Gerçek İslami ilkeler Peygamberin ölümü ve halifeliğe geçişle inkâra başlanmıştır.

Muaviye'nin halifeliği dönemi ise İslamiyete karşı bir başkaldırı ve İslamiyetin yok edilmesi için elinden gelen her türlü kirliliğe ve Zulme başvurulmuştur. Muaviye öyle bir zalim ki, Hazreti Ali isminin söylenmesini bile yasaklamıştır. Ali'ye düşmanlığından dolayı, ismi Ali olan kimi insanların sadece isminden dolayı başlarını vurdutmuştur.

Muaviye'nin Hazreti Muhammed'e ve Ehli- Beytine olan kinini öyle işlemiştir ki, oğlu Yezit de yaptıklarıyla babası Muaviye'yi fersah fersa geride bırakmıştır.

Hazreti Ali oğlu İmam Hüseyin, Muaviye'nin oğlu Yezit tarafında 681 yılında 59 yaşındayken ailesi ve çocukları ile birlikte hunharca katledilerek şehit olmuştur. Şehit oluş tarihi on ekimdir. O günden bu güne Hazreti Hüseyin aşkına yası matem ilen edilmiştir. Hazreti Hüseyin bir adıda Aşkın Şehididir.

Hazreti Muhammet zamanında ne Hazreti Muhammed'in söylemleri ve hadislerinde, ne da Kur'anı Kerimde amen sözcüğü yoktur. Yezit Hazreti Muhammedin Göz nuru Hazreti Hüseyini şehit ettikten sonra; muaviye Ebubekir, Ömer ve Osman taraftarlarına ısrarla Yezit'in günahının af olması için tüm taraftarları-

na dualarının kabul edilmesi için Amen (Amin) insanlara zulüm yapmıştır. Taraftarlar şimdi bile kime dua ettiklerinin farkında değiller. Çünkü amen sözcüğü Bir fravun olan Amenyumun; amen olarak kısaltılmış adıdır. Yahudiler ve Hristiyanlar arasında kullanılır. Ama İslamiyette yoktur.

Hazreti Hüseyin'in savaşmasının anlamı ise insanları yozlaştırmamak ve haksızlıklara uğratmamak, koruyup kolmak için kadına verilen kölelik hakkını kabul etmedi. "Cennet annelerin ayağı altındadır" kutsallığıyla kadına hiçbir şekilde kötü davranılmasını istemedi. Zalimlere karşı mazlumun tarafını seçti. Bu nedenle canı pahasına kendini feda etti. İnsanlar bunu bilmedikleri için o günden bu güne halen kadına şiddet, hakaret ikinci sınıf vatandaş olarak görme yozlaşması devam etmektedir.

Muaviye Dönemi yani Emeviler dönemi zihniyeti İslam âlemini ve değer yargılarını yozlaştırarak mağdur bırakmaktı. Başarılı da oldular.

Kur'anı Kerim 6666 ayet üzerinde 114 suredir. Ebubekir halifelik döneminde dokuz tane Kur'an yazdırdı. Bir tanesini de kendisi yazdı. Sonra on kuranı bir araya getirerek 9 tanesini yaktırdı. Sadece kendisinin yazdığı Kur'anı bıraktı.

Kur'anı Kerim Hakk kelamıdır. Hazıreti Muhammed tarafından insanlara tebliğ edilmiştir.

Hazreti Muhammed son veda hacında; Gadrihumda 124 bin insana İslamiyetin geleçeğine dair öğüt ve nasihatlarında sonra toplanan halka seslenerek: "Size emanet olarak iki şeyimi bırakıyorum. Bu emanetlerim Allah'ın ipidir. Bunlara sıkı sıkıya sarılın. Emanetlerimden herhangi birine kütülük eden, bu kötülüğü bana etmiş olur. Emanetlerime düşmanlık eden bana düşmanlık eder. Emanetlerim Kur'anı Kerim ve Ehli-Betim'dir" dedikten sonra; Hazreti Ali'yi yanına çağıra-

rak halka: "Benden sonra vâsiim ve halifem Ali'dir ona beyat edin." Buyuyur.

Gadrihumdaki 124 bin insanın tümü Ali'ye övgüler düzerek beyat ederler.

Kur'anı kerim İslam dininin anayasasıdır. Hazreti Âdemin inancına inanmak, itikat etmek, sabretmek, bir saati bin saat yapan, Allah diyelim, kadim billar nurdan, "La ilahe illallah Muhammeden Resulullah "Cenabi Hakk diyelim. "Rahmaırrrahim ya resulullah"

Hazreti İbrahim peygamberin bir adı da Halildir. Hazreti Muhammed'in en büyük dedelerindendir. Halil İbrahim Hud Peygamber soyundandır. Halil İbrahim Peygamber, Âdem Peygamberin yaratılışından 3337 sene sonra ve İsa Peygamberin doğumundan 2122 sene önce dünyaya gelmiştir. Halil İbrahim Yüce Allah tarafından Habil kavmine Peygamber olarak gönderildi. İslam dini hakkında kendisine on suhufluk bir kitap gönderildi. Halil İbrahim peygamberin çevresi yakınları ve soyu Cebrail vasıtasıyla kendisine şöyle iletildi.

"Ey İbrahim sen ve senden sonra doğacak olan bütün erkek çocukları 7 günlük iken sünnet et." İlahi emrini yerine getirdi. Kendisine gelen ilahi emirle önce kendisi 93 yaşındayken sünnet oldu. Böylece ilahi emirle sünnet olan ilk Halil İbrahim peygamberdir. Sünnet Halil İbrahim peygamberden kalmıştır. 195 sene yaşamıştır.

Aynı zamanda Halil İbrahim oğlu İsmail'i Hak Teâla'ya kurban ederken gösterdiği cömertliğe karşı İsamil'in yerine Cebrail aracılığıya gönderdiği koç kurban edilmiştir. Kurban da aynı zamanda Halil İbrahim peygamberden kalmıştır.

***

Seyit Hünkâr Hacıbektaş'ı Veli soy ağacı bilgileri bilindiği gibi; Hazreti Muhammed'in erkek evlatları yaşamadığı için; peygamberin soyu kızı Fatıma ile Hazreti

Ali'nin evliliğinden dolayı dünyaya gelen İmam Hasan ve İmam Hüseyin ile Haşimiler aşireti soyunun Hazreti peygamberin kızdan Evladı Hüseyin'in vasıtasıyla süre gelmiştir.

Hacı demek Hazreti Muhammed'in türbesini ziyaret etmek anlamıdır.

Dünya malından el çekmiş, nefsini öldürerek hakka teslim olmuş, Ehli- Beyt'in yasını tutarak gözyaşı dökene hacı denir.

Veli demek, evliya ve Eren demektir. Yüce Allah'a tüm benliğiyle inanan keramet gösteren kişiye evliya denir.

Hacı Bektaşı'ı Velinin evlatları yoktur.
Babasının adı Seyit İbrahim el- sani,
Onun: babasının adı, Seyit Musa
Onun: babasının ada Seyit İsak
Onun: babasının adı Seyit Muhammed
Onun: babasının adı Seyit İbrahim
Onun: babasının adı Seyit Hasan
Onun: babasının adı Seyit İbrahim Mükkerrem Mücap
Onun: babasının adı imam Musa'i kazım
Onun: babasının adı imam Caferi Sadık
Onun: babasının adı İmam Bakır
Onun: babasının adı imam Zeynel Abidin
Onun: babasının adı İmam Hüseyin Şahı şehidi deşti Kerbela
Onun: babası adı Hazreti İmam Ali birinci İmam

Seyit HünkarHacı Bektaşı Veli'nin annesinin adı Fatma, Nuriye'dir. Seyit Hünkâr Hacıbektaş'ı Veli alevi kızılbaşlarının en büyük tarikatın kurucusu ve yaratıcısı Miraç adını almıştır.

Farz olan kırklar cemi Hazreti Muhammed'in 8 Haziran 632 yılında Hakka yürüdükten sonra islamda bölünmeler ve ayrılıklar meydana geldi. Bölünmeler halifelik döneminde başlamıştır.

***

Kırklar cemi hazreti Muhammed'in ölümünden sonra soyundan gelen seyitler tarafından kırklar cemi yürütülmektedir. Ayrılıklar din ve mezhepler o zaman başlamıştır.

Hazreti Muhammedin kızı Fatıma'dır.

İmam Zeynel Abidin'in annesinin adı Şehriban; o devirde İran hükümdarı olan Cürüdün kızıdır.

İmam Zeynel Abidin'in karısı, amcası Hasan'ın kızı Fatima'dır.

İmam Hüseyin'in deşti Kerbelada şehit edildikten sonra, İmam Zeynel Abidin hasta ve yedi yaşındaydı. Kerbela vakasından ölümden kurtulmuştur. İmam Zeynel Abidin'in eşi Fatima'dan iki kız ile birlikte sekiz çocuğu olmuştur.

Muhammet Bakır, Bahir, Zeyad, Eşref, Hüseyin Ali olmuştur. İmam Zeynel Abidin'inin ölümüyle yapılan araştırmalar sonucu soyun devamı; İmam Melik'in oğlu İmam Muhammed Bakır'dan yürümüştür.

İmam Cafer Sadık'ın annesinin adı Ümmü Fürve, Ümmü Fürve Ebubekir'in torunlarından Kasım'ın kızıdır. İmam Cafer'in eşinin adı Hamide'dir. İmam Cafer'in Hamide'den 4 çocuğu olmuştur. Musai Kazım, Muhammed İshak ve Fatıma'dır. Abbasiler devrinde İmamı Cafer Sadık mezhebinden dolayı alevi kızılbaşlar denilmiştir.

Hazreti Muhammed'in vefatından sonra İslam âleminde gelişmeler;

Hazreti Muhammed 20 Nisan 571 yıında doğdu.

Peygamberlik ünvanını 620 tarihinde 40 yaşındayken erişti.

Hazreti Muhammed'in eşi Hazreti Hatice 620 yılında Hakka yürüdü.

Hazreti muhammedin ölümünden 148 yıl kadar son-

ra İslamiyet mezheplere bölünerek İslam Dininin parçalanmasına başlanmıştır. Bölünmelerle ilgili bir sürü çatışmalar ve savaşlar olmuştur. Muaviye zihniyetiyle kölelik yolu açılmış insanlar ırklara ve cinslere ayrılmıştır.

Hazreti muhammed'e ait emanetler 1517'de Yavuz'un halifeliği almasıyla Osmanlının eline geçti. Hazreti Muhammedin emanetleri Emevi zihniyetiyle kabul edilmemiştir.

HAZRETİ HÜSEYİN VE YASI MATEM

Hazreti Hüseyin; Hazreti Muhammed'in torunu; Hazreti Ali'nin Eşi olan, Hazreti Muhammed'in Kızı Fatime'nin ciğerparesi, iki cihan serveri olan Hazreti Ali imam Hüseyin'in doğum tarihi 626'dır. Kerbela'da Muaviye'nin oğlu Yezid tarafından 681 yılında 59 yaşında Ekim ayının 10. gününde şehit olmuştur. Yası matem 1 Ekim de başlar. 12 Ekim de

biter.

Âdem Aleyhi selamın soyundan olan 12 imamların yasına birde 3 masumu pak yası eklenerek yası matem tutulur. Yası matemin hicri tarihle alakası yoktur.

Muaviye'nin iki oğlu vardır. Büyük oğlunun adı Amin, küçük oğlunun adı Yezid'dir.

Hazreti Muhammedin torunu şehit edildikten sonra. Muaviye Ebu Bekir, Ömer ve Osman taratarlarına ısrarla Yezid'in günahının af olması için Tüm taraflarına amin sözcüğünü kabul ettirmek için zulüm ve işkence yapmıştır. Tarafların kime dua ettiklerinin farkında değil, âmin kelimesinin anlamını bilmemektedirler.

Oysa İmam Hüseyin'in savaşma nedeni insanları yozlaştırmamak ve haksızlıklara uğratmamak, kadınlara yapılan kötü muamele ve köleliği kabul etmediği için canı pahasına kendini feda etti. İnsanlar bunu bil-

medikleri için insanlar o günden bu güne asimilasonla yozlaşmaya devam etmektedirler. Muaviye'nin ve emevi zihniyeti İslam âlemini Hazreti Muhammed'in ve Kur'an ın ilkelerinden tamamen mahrum bırakmak için elinden geleni yapmışlardır, yapmaya devam etmektedirler.

Kutsal kitabımız 6666 ayet ve 114 suredir. Kutsal kitabımız Allah'ın Resulu tarafından insanlar için hazırlanmıştır.

Ehlibeytin dini İslam kitabı da Kur'an'ı Kerimdir. Aynı zamanda da İslam dinin de anayasasıdır.

Hazreti Âdem'in inancı inanmak, itikat etmek

ve sabretmektir. Bir saati bin saat yapar. Bin saati bir saat yapar.

Allah diyelim Nurda; "La ilahe illallah hak birsin Muhammeden Resilallah" Cenabı hak diyelim "Rahmarirrahiim ya rasulullah" Cenabı hak diyelim.

Hazreti İbrahim peygamberin bir adı da Halildir. Halil İbrahim Hud peygamber soyundandır. Hazreti Muhammed'in en büyük dedelerindendir. İbrahim peygamber Âdem peygamberin yaratılışından 3337 sene sonra ve isa peygamberin doğumundan 2122 sene önce dünyaya gelmiştir. İbrahim peygamberin çevresi yakınları ve soyu yüce Allah Cebrail'i gönderdi. İslam dini hakkında on sahifelik bir kitapla peygamberlik göndermiştir. Şöyle nida etmiştir:

"Ey İbrahim sen ve senden sonra doğacak olan büyük erkek çocuklar 7 günlük iken sünnet et. İbrahim peygamber ilahi emri yerine getirdi. Önce kendisi sünnet oldu. Kendisi sünnet olduğu zaman 93 yaşındaydı. Sünnet olan ilk insan İbrahim peygamberdir. 195 yıl yaşamıştır. İsmail Peygamber, Halil peygamberin büyük oğludur. İsmail peygamberin annesi Hacer adında bir cariyedir. İsmail hicretten 2782 yıl önce Filistinde doğmuştur. Halil peygamberin çocukları olmuyordu.

Turdağına çıkarak Allah'tan dilek diledi.

"Beni soyumu yürütecek bir evlat ver, 17- 18 yaşından sonra onu sana kurban tekrar geri vereceğim;" diye dilekte bulundu.

Dileğinden 13 yıl sonra İsmail doğdu. İsmail 1718 yaşlarındayken İbrahim peygamber rüyasında İsmail'i kurban olarak vereceği vaadi hatırlatıldı. Rüyasından uyandığında:

"Ey Yarabbim!.. Evlat istedim ama acaba yanlış bir diek mi diledim." yaradana yakardı.

İsmail'i kurban etmek için, eşi Hacere:

"İsmail'e en güzel elbiselerini giydir, bir dost ziyaretine birlikte gideceğiz." Dedi.

Hacer ismaili giyindirdi, süsledi. İbrahim peygamber Allah'ın adını şöyle anmıştır; "inanıp itikat etmektir yaradana."

İsmail'in gözlerini, elini ve kollarını bağlayıp yüz üstü yatırıp, tekbir getirerek bıçağı çaldı ama bıçak kesmedi. Sinirinden bıçağı yanındaki taşa çaldı, bıçak anında taşı ikiye böldü. Sonra da Allah'a:

"Yarabbi! Sana verdiğim kurbanı izeti dergâhına kobul görmedin mi?" diyerek başını yukarı kaldırda. Baktıki Tur dağına bir kurban indirildi, Cebrail, Mikail ve Azrail tarafından. Kurban olarak gönderilen kuçu getirerek:

"Ya Halil İsmail'i kaldır, dileğin kabul oldu. İsmail yerine koç kurban geldi." Dediklerinde. Halil İbrahim:

"Allah'ım sana şükürler olsun evladımı bağışladın. Dileklerimi kabul ettin. İsmail yerine koç'u kurban olarak gönderdin. Yüce yaradansın varlığınla her zaman büyüksün, senden başka yaradan tanımam, evladımı bağışladın." Diyerek ağlamış. Bu nedenle kurban Hazreti İbrahim'den kalan bir adettir.

***

Seyit Hünkâr Hacıbektaşı Veli soy bilgileri; bilindiği gibi Hazreti Muhammed'in erkek evlatları yaşamadığı için, peygamberin soyu kızı Hazreti Fatıma ile Hazreti Ali'nin evliliğinde dünyaya gelen oğulları Hasan ile İmam Hüseyin; Haşimiler aşireti soyunun devamı Hazreti Muammed'in torunları Hasan ve Hüseyin adındaki evlatları vasıtasıyla yürümüştür.

Hacı demek Hazreti Muhammed'in türbesini zi

yaret etmek anlamındadır.

Dünya nimetlerinden el çekmiş, nefsini öldüre- rek hakka teslim olup gözyaşı dökene hacı denir.

Veli demek, evliya demek; tanrıya inanan keramet sahibi kişiye ermiş denir. Evliya seyitler Ehlibeyt neslinden olanlardır. Seyit Hacıbektaşı Veli'nin ve kadıncık ananın evlatları yoktur. Hacıbektaşı Veli'nin babası Seyit İbrahim el- sani, onun babasının adına Seyit Musa, onun babasının adı Seyit İshak, onun babasının adı Seyit Muhammed, onun babasının adı Seyit İbrahim, onun babasının adı Seyit Hasan, onun babasının adı Seyit İbrahim, onun babasının adı Seyit Mehti, onun babasının adı Seyit Muhammed Sani, onun babasının adı Seyit Hasan, onun babasının adı Seyit İbrahim Mükkerrem Mücap, onun babasının adı İmam Musa'i Kazım, onun babasının adı İmam Caferi Sadık Ehlibeyt yol ve erkânını yürüten ve dünyada ilk hoca İmam Cafer'i Sadıktır. Onun babasının adı İmam Muhammed Bakır, onun babasının adı İmam Zeyneli Abidin, onun babasının adı İmam Hüseyin Şahı şehidi Kerbela, onun babasının adı Hazreti Ali'dir.

Seyit Hünkâr Hacıbektaşı Veli'nin annesinin adı

Fatma Nuri'yedir. Seyit Hünkâr Hacıbektaşı Veli alevi kızılbaşların en büyük tarikatlarının kurucusu ve yaratıcısı olduğu için Miraç adı almıştır.

Farz olan kırklar cemi Hazreti Muhammed'in hakka yürüdüğü 8 Haziran 632 yılından sonra, Emeviler

döneminde islamı bölmeye başlamışlardır. Hanefiler, Malikiler, Şafiler ve Hambeliler olarak dörde bölmüşlerdir. Bu durum halifelik döneminde başlamıştır.

Peygamberin ölümünden sonra soyundan gelen seyitler alevi ve yol erkânı olan kırklar cemi yürütmüşlerdir. İslam dininde mezheplerin oluşmasıyla; Muaviye Hazreti Muhammed'in islam dininin geleceği için gösterdiği yolu takip edenleri. İtibarsızlaştırmak ve kendi safına çekmek için eski inanç boyutu olan Cebiriye mezhebini kabul etmeyenlere hükümdarlığını kullanarak halkın üzerinde baskı ve zulümlere başlamıştır.

Ehlibeyti itibarsızlaştırmak için her türlü zulmü yapmıştır. Horasan Nişabur şehrinde doğmuş ve Horasandan Anadoluya gelmiş. Rumi yunus, Tabduk Emre, Hacıbektaşı Veliden feyiz almışlardır.

Yine Suriye'nin Şam'da yayınlanan El- Amelal Kavmin Gazetesi'nin 7 Ağustos 1939 tarihli haberinde, Ehlibeyt soyunun beyanı görülmüştür.

Hazreti Muhammed'in kızı Fatime'dir. İmam Zeynel Abidin'in annesinin adı Şehriban'dır. Şehriban o devirlerdeki İran Hükümdarı olan Cürüdün kızıdır. İmam Zeynel Abidin'in karısı, amcası İmam Hasan'ın kızı Fadime'dir. İmam Zeynel Abidin'in babası İmam Hüseyin Kerbela olayında Yezid tarafından şehit edildi. İmam Zeynel Abidin o zaman hastaydı. O zamanlar yedi yaşındaydı. İmam Zeynel Abidin Kerbela olayında ölümden kurtulmuştur. Zeynel Abidin'in eşi Fatma'dan 2 kız ve 6 oğlan olmuştur. Muhammed Bakır, Bahir Zeyd, Eşref Hüseyin ve Ali olmuştur. Yapılan araştırma sonucu soyu İmam Melik'in oğlu, İmam Muhammed Bakır'dan yürümüştür.

PİR SEYİT RIZA KİMDİR?

Pir Seyit Rıza denince Dersim akla gelir. Pir Seyit İbrahim oğludur. İki tane eşi vardır. Biri Diyap Ağa'nın kızı Elif Hatun, diğeri Kırgan aşiretinden Besi Ana. Besi

Anadan dört çocuğu oluyor.

Pir seyit Rıza yedi tane oğlu var.

1- Pir seyit Hasan

2- Pir Seyit Memet

3- Pir Seyit Hüseyin

4- Pir Seyit İbrahim

5- Pir Seyit Risiki

6- Pir Seyit Yusuf

7- Pir Seyit Ali

Dersim'in piri pir Seyit Rıza iksor aşireti soyu pir ve pirvani'dir. Ocağı Zeynel Abidin Ocağı Dersim'de ve dünyada görülmektedir. Ağdat köyünde, Haveler köyünde, Sosis yaylasında, Cevizli köyü Dersim'de 2 tane mahallesi vardır.

Lirik köyünde doğan, Pir Seyit Hüseyin anlatıyor.

Seyit Mehmet torunu Seyit Hüseyin;

"Bizim soyumuz belli bir soydur. Bütün herkes bilir ana dilimiz Zaza'dır. 2. Dilimiz Kürtçe'dir. Bizim aslımız Türkmen'dir, diye devam etti. Seyit Rıza'nın büyük oğlu Seyit Hüseyin ve Seyit İbrahim'in oğlu öykümüz bitmez, bizleri bitirir. İnsanlar Dersim'i bırakıp taşına toprağına hasret kalacaklar. Biz İmam Hüseyin'in soyuyuz. Bizim dedemiz Seyit Battal Hüseyin' in türbesi eski Malata'- dadır. Biz onun devamıyız. Bizim esas soyumuz pir ve pirvanidir. Geçim kaynağımız hayvancılık, çiftçilik yapmaktır. Mamiko'dan Kalen'e, Kalen'den Dersim'e gelmişiz. Biz Seyit evladıyız. Seyitlikten gelen himmetimizi takiben bizi istemeyenler vardır. Bizim insanlığımız farklı bir boyuttadır. Seyit evlatları o nedenle her şeye saygı duyarlar. Bizim himmetimiz büyükten küçüğe gider. Soy böyüklerimizin nasihati üzerine böyle devam eder. Yol ve erkânı yürütme hep ailenin küçüğüne verilmiştir. Köylerin biri de Gurik'tir.

Zazaca Aanadilimiz ama farsça da biliriz. Bu bizim bir eski hikâyemizdir. Bileceksiniz ki bu bize masumlardan kalmıştır. Dersim denince Munzur akla gelir. Munzur'un köpük köpük akan suları, doğduğu topraklara ve doğasına bir güzellik verir. Tujik babada bize içten vurdular. Bu çapulcular, ekmek verdiğimiz, su verdiğimiz, bizim dost dediklerimiz; meğer hep düşmanca davranırlarmış, çoğunlukla üzerimizde oyun oynadılar. Bizi hiçe saymaya başladılar. Dersim'in onurunu viran edip yerle yeksan eylediler. Bu nedenle Dersim bize dargın, Munzur üzüntülü, felaket getiren, kalleşçe hareket eden çapulcular bizi bitirdi. Bu öyle bir dert ki bizi yedi bitirdi.

1931, 1932, 1933,1934 yılı bitim tarihinde hikâyemiz büyüktür. Kimi gerçeklerin su yüzüne çıkması nedeniyle Seyit grubumuz dağılmaya mecbur bırakıldı. Çünkü bu diyrada artık yaşamamız zora girmiştir. Göç olayı başlayınca; bizim dede yurduna çok göçenimiz oldu. Hazar Denizinin güneybatısında Tahran'ın kuzeyinde şu an yaşamlarını devam ettiriyorlar. Hazreti Ali'yi katleden ibni Zatiler bizim soyumuzu da katlettiler.

***

Osmanlı Rus harbinde Pir Seyit Rıza'nın Osmanlı ordusuna yardım ederek, Seyit Rıza'nın adamları Erzincan ve Erzurumdaki Rus ordusunu geri püskürtmüştür adamlarıyla. Bu savaşta İmranlı Çalıyurt (Azger) köyünde Alişer ve hanımı Zarife büyük yararlıklar göstermiştir. Şimdi bakıyorum da Seyit Rıza'nın ülke bütünlüğü ve beraberliği için gösterdiği yararlıklar göz ardı edilerek; bazıları çıkarları için Seyit Rıza için karalama kampanyaları başlatmışlardır.

İnsan elini vijdanına koyup düşünmesi gerekir. Seyit Rıza hem Ruslara karşı şavaşacak, hemde kendi ülkesinde kendisiyle birlikte düşmana karşı savaşanlara, savaştan sonra, düşmanca bir tavır takınacak; bunun kabul edilmesi mümkün değildir.

Seyit Rıza'nın bir evladı olarak bunu kabul etmiyorum. Dersim de olanlar çarpıtılarak verilmiştir.

Dersimde ilk olay; Nazmiye'de o tarihlerde bir askeri karakol kurulmuştur.1925 Şeyh Sait isyanında; Şeyh Sait, Seyit Rıza'yla görüşmeye geliyor. Seyit Rıza ile Şeyh Sait bir araya geliyorlar. Şehy Sait görüşme esnasında Seyit Rıza'ya:

"Gel birlikte savaşarak kendi devletimizi kuralım." deyince, Seyit Rıza:

"Akşam olmak üzere, bir sürü yemek hazırladım, etler yemekler pişmek üzere; hele yemeklerimizi yiyelim ondan sonra konuşuruz." Deyince:

Şehy Sait hiç düşünmeden:

"Biz sizin kestiklerinizi yemeyiz." Deyince Seyit Rıza bir anda neye uğradığını şaşırıyor. Ama kısa zaman diliminde kendini toparlayarak cebindeki anahtarını çıkararak şehy saite uzatarak:

"Buyur komların ve ahırların anahtarları, senin adam

- ların beğendikleri hayvanları alıp kessinler. Misafirimizsiniz, yorgunsunuz, yorgunluğunuzu giderin sabahleyin sorunları konuşuruz," diyerek ayrılıyor.

O akşam Seyit Rıza adamlarıyla ne konuştuğunu pek bilen yoktur. Ancak bildiğimiz tek gerçek sabah olup Seyit Rıza ile şehy Sait kendi adamlarıyla bir araya geldiklerinde:

Şehy Sait ne diyorsunuz, bizimle birlikte savaşacak mısınız? Dediğinde Seyit Rıza:

"Biz kardeş değiliz bir kere biline. Bizim soframıza oturmayan, kestiğimizi yemeyenlerle kardeş olmamız düşünülemez bile! Hal böyle olunca asırlardır birlikte yaşadığımız insanlarla nasıl savaşırız," diyerek kesip atar.

Oradaki şehy Sait'in yandaşları kısa sürede bir tezgâh kuruyorlar. Bir kadını tembihleyerek karakola yakın çeşmeye suya göderiyorlar. Kadına:

"Bakracın birini doldururken ikinci bakraç dolmadan üstünü başını yırtarak avazın çıktığı kadar bağırarak, askerler bana tecavüz etmeye kalkıştılar," diyerek bağır.

Bu olayda askerler ve halk tarafında ölenler oluyor. Dersim'deki ilk kıvılcımda böylece yanmış oluyor. Olaylarla ilgili raporlar sürekli çarpıtılarak tutulmuş.

Dersimdeki ilk olayla, Sivas'ta 2 Temmuz 1993 teki olayla ne kadar da bir birine benziyor. Sivas'ta birileri tarafından gerçekleştirilen 1993 yılı katliyamı, ne hikmetse bir hafta sonra Erzincan'ın dağ başındaki Başbağlar köyünde sünni canlarımızdan 70 yaşındaki insanlar Sivas'ın intikamı diye katlediliyorlar. Sivas suçluysa neden Sivas'ta kimseye bir şey olmadı da Erzincan Başbağlar da yaptılar. O yetmiş yaşındaki insanları hunharca katlettiler. Bunu düşünmek soruşturmak ve doğruları günyüzüne çıkarmak devleti yönetenlerin işi olsa gerek.

Karakol baskınından sonra Dersim'de olaylar gün gün artarak devam ediyor. Yanlış ve taraflı raporlar yüzünde 1937- 1938 katliamıyla süreç devam etti. Katliamdan sonra da sürgünler idamlar birbirini izledi.

Dedem Pir Seyit Rıza sorgulandığında sürekli; benim hiçbir suçum yok, tek bir suçum vardır. O da Ehli Beyt'in bendesi ve Alevi olmamdır. Sorgulamanın birinde de hâkime diyor ki:

"Hâkim Bey; beni sorgularken hep çapulcuları dinledin. Benden tek bir cümle sormadın. Bu davranışınla hem insanlara, hem de Dersim'e ihanet ettiğinin farkında mısın? Ama asla boyun eğmiyeceğim. Yaşadığım son dakikaya kadar elimden geldiğince doğruları söyleyeceğim. Asla ve asla boyun eğmeyeceğim ve diz çökmeyeceğim." Der:

O günden sonra Dersim'de olaylar gün gün artarak devam ediyor. Yanlış ve taraflı raporlar yüzünde 1937-1938 katliamıyla süreç devam etti. Katliamdan sonra da sürgünler idamlar birbirini izledi.

Dedem Pir Seyit Rıza sorgulandığında sürekli; benim hiçbir suçum yok, tek bir suçum vardır. O da Ehli Beyt'in bendesi ve Alevi olmamdır. Sorgulamanın birinde de diyorki Hâkime:

"Hâkim Bey; beni sorgularken hep çapulcuları dinledin. Benden tek bir cümle sormadın. Bu davranışınla hem insanlara, hem de Dersim'e ihanet ettiğinin farkında mısın? Ama asla boyun eğmiyeceğim. Yaşadığım son dakikaya kadar elimden geldiğince doğruları söyleyeceğim.

Asla ve asla boyun eğmeyeceğim ve diz çökmeyeceğim." deyince Hâkim sinirlenerek:

"Ben sana danışacak değilim, kararı veren benim sen değilsin. 10 Kasım daki duruşmasından sonra; 15 Kasım 1937 yılı Cumartesi günü gece Elağız Buğday Meydanında ani bir kararla üç oğluyla birlikte idam ediyorlar. İdam edilen oğulları; Pir Seyit Hasan, Pir Seyit Hüseyin, Pir Seyit Risiki ve yiğenlerinden Fındık Ağa ailesinden beş ferdiyle birlikte idam ediyorlar.

Cuma günü Ankaradan akşamüzeri bir karar geliyor. Ama devlet daireleri kapalı... Cumartesi günü de hâkimler sorumluluk kabul etmeyerek duruşmaya gelmiyorlar. Askeriyeden gelen yedek hâkim gece saat 03.00' de karar veriyor.

Seyit Rıza idam sehpasına giderken son isteği:

"Beni çocuklarımdan sonra idam etmeyin, önce beni idam edin," dediğinde:

"Biz seni de çocuklarını da idam etmiyeceğiz, ama bir şartımız var. O da şu bu yoldan vaz geçeceksin," dediklerinde:

Seyit Rıza:

"Ben yolumdan vazgeçemem. Eğer yolumdan vaz geçersem. Kerbela benden davacı olur, Atam Hüseyin benden davacı olur," deyince:

Orada bulunan görevliler:

"Mademki sen inadından direniyorsun; bizde önce oğlun Hüseyin'i idam edeceğiz," diyorlar. Sonrada alay edercesine:

"Bak görüyor musun şimdi Hüseyin'i kurban ediyorsun?" dediklerinde:

Seyit Rıza:

"Hazreti Hüseyin için bir oğlumu değil, tüm ailemi kurban veririm;" diyor.

Sıra Hasan'a gelince:

"Ben Hasan'ı versem ne olur, vermesem ne olur, O da İmam Hasan yoluna şehit olur, oğlum Risiki'de, mağarada taranan ve kanları sel gibi munzura akan, ailem ve tüm etrafımdakiler şehit edildiler, o da şehit olsa ne olur." deyince arkasında bacısının oğlu Fındık Ağa'yı idam ediyorlar. Sıra dedem Dersim'in Piri pir Seyit Rıza'ya gelince hâkim bir kez daha soruyor:"

"Kararından dönüyor musun? Dönmüyor musun?" deyince:

Atam Seyit Rıza: "Ben kararımdan dönersen Hazreti Hüseyin ve Kerbela benden davacı olur," diyerek idam sehpasına tekmeyi vurdu.

Ben Pir Seyit İbrahim oğlu, Dr. Duran oğlu Pir Seyit Tezel'im, Pir Sultan'ın yolunu sürmem gerekir. Böylece neslime hatıra kalsın.

Atamı idamdan sonra gece götürüp, Tujik baba dağı ile Elazığ arasındaki derede on iki kişiyi bir mezara koyuyorlar. Şu anda devlet hala bunu açıklamıyor, onların kabirleri nerededir bilmiyoruz.

Ben de Seyit Rıza torunu olarak bunun bir açıklamasını istiyorum. Bu zulmün artık son bulması gerek, sür-

güne gitsek de, kesilip asılsak da; ata yurdunun özlemi ile onların yaşadığı yerleri gezip görmek, hasret gidermek doğal hakkımız. Yüreğimizde kor alev gibi gün gün harlanıp yükselmektedir.

Yaşamım boyunca hep üzüntü içinde yaşadım. Her attığım adımda korkunç bir zaman dilimine adım adım yaklaştığımın farkındayım. Tehlikelere ve tusaklara karşı Cenabı Allah'ın rahmetine sığınıyorum. Yaradanın inayetiyle benim hakkımda ister iyi düşünsünler isterse kötü düşünsünler; ama hiç kimse hakkında kötü bir düşüncem yok; benim için ne düşünürlerse düşünsünler onları hak Teâla bildiği gibi yapsın derim sadece...

Dünya malında hiç gözüm olmadı. Olmayacak da. Çok insanlar adamlar görüyorum ama insan göremiyorum. Düşünüyorum da neden yediklerimizi içtiklerimizi haramdan sağlıyoruz. Haram lokma yemektense, aç kalıp yüce yaradanın rahmetine sığınarak nazar etmek. Helal bir acı soğan, dünyanın balı

kaymağında daha değerli değil mi?

Hacıbektaş velinin dediği gibi:

"Her ne ararsan kendinden ara

Mekke de Kudüs te Hac da değildir."

Dönüp durdukça, her ne ararsam insandan arıyorum. Kıblem ve kabem insandır.

Pirini, mürşidini ve rehberini bilmeyen, kırklar meclisine varıp, halini hal etmeyen, ne Ehli Beyti bilir, ne de kutsal kitabımız Kur'anı bilir.

Bu nedenle insanı insan olarak görür, hiç birini birinden ayırmam. Dünyada var olan tüm canlı ve cansız varlıklar bu kâinatı yaradanın eseridir. Her canlı ve cansız varlığın bir görevi vardır.

Darı dünyada tek varlığım yıllar önce aldığım bir sazım, eşim ve iki çocuğum, zaman zaman ummana daldığımda yanımda bu varlığımı görüyorum.

Ve diyorum ki şu Dersim'e birgün yolum uğrarsa; atamın o topraklarını doya doya öpsem. Onların gezip oturdukları taşı toprağı kucaklasam. O Munzurun suyunu havasını doya doya yüreğimin derinliklerine bir çeksem.

O güzel atama o Dersim şehitlerine çok sözüm var. Ben onları birer evliya olarak kabul ediyorum. Her ne kadar ben Tokat'ta doğup büyüsem de, Dersim'deki Ağdat köyü, sosis yaylası, Vanık köyü, Cevizli köyü, Havalel köyü, atamın yaşayıp gezdiği yerler her zaman yüreğimde bir sevdadır. Herkesin böyle bilmesi gerekir. "Bülbülü altın kafese koymuşlar illa vatan, illa vatan demiş" İşte benim de vatanım Dersim'dir. Ben bir vatan sürgünüyüm, o yolun da yorgunuyum. Kimi zama yaralı, kimi zaman üzgünüm. Orada yaşayan herkesi seviyorum, onlar beni sevmese de. Nedendir derseniz, orası benim atamın yurdudur da ondan.

Kimileri bana:

"Siz Atatürk ile Seyit Rıza resimlerini yan yana koydunuz, diye beni kınadılar. Ama hiç kimsu bunu anlamadı. Anlamadıkları için nedenini de sormadılar. "Sadece kınadılar.

Atatürk İmam Rıza soyundandır. Elazığ'da Dedem Seyit Rıza ile Atatürk'ün; Vali Ali Cemal'ın Konağı'nda bir kaşılamaları olmuş.

Dedem Seyit Rıza içeri girince Atatürk ayağa kalkınca, Ali Cemal Bey Atatürk'e:

"Paşam sen herkesin önünde ayağa kalkmazdın. Neden Seyit Rıza'nın önünde ayağa kalktın.

Atatürk Valiye şöyle der:

"Pir Seyit Rıza soyca, Zeynel Abidin soyuna mensuptur. Ve bizim pirimizdir. O Zeynel Abidin soyuna mensup bir insandır. Bizler de İmam Rıza'lıyız, o yüzden kalkıyorum. Yoldan da yaştan da benden büyüktür, bir saygı gereği ayağa kalktım." Diyor. Bende bunu bil-

diğim için Atatürk'e büyük saygı duyuyorum. İkisinin resmini bir araya asmakta bir sakınca duymam mümkün değil.

Seyitler Âdem atadan bu güne devam ederek, son nebi Hazreti Muhammed Mustafa'dır. Hazreti Muhammet Mustafa'nın soyu da Ali yel Murtaza ile devam etmiştir. Hazreti Muhammed'in ehli beyti on iki imamlardır. Hazreti Ali soyundan olanların hepsi aynıdır. Hazreti Hüseyin Kerbela da şehit olmadan önce emanetleri oğlu Zeynel Abidin'e teslim etmiştir.

Ahmet Yesevi ve Hacıbektaş Velinin evlatları yoktur. Horasan pirlerinden bugüne kadar, atalarımızdan, o neslin soyu olduğumuz için, aldığımız postun varlığını devam ettiriyoruz. İşte Seyitler Âdem Ata'dan bu güne Hak dinine inanlar ve anlatanlar o soydan gelenlerdir.

***

Pir Seyit Hüseyin Dersim'de Cevizli köyünde gazetecilerin sorduğu soruya şöyle yanıt verdi:

Siz alevi misiniz? Diye sorulduğunda:

"Evet biz aleviyiz. Ama her şeyden önce şunu bilmeniz gerekir. Siz mollaların söylediklerine inanır olmuşsunuz. Vay efendim biz mum söndürüyor muşuz; kadın ve erkek hep bir arada kalıp yanlış işler yapıyor muşuz, sözleriniz tamamen art niyetli bir davranış biçimi. Emeviler döneminde bu güne kadar sürekli bir karalama çamur atma, Hazreti Muhammet, onun kutlal kitabını ve Ehli Beytini itibarsızlaştırmak için ellerinden geleni yapmalarına karşın, bir şey kazanamadılar yalandan iftiradan, kov ve gaybetten başka ellerine bir şey geçmedi mollaların.

Ben bir seyit evladıyım. Aynı zamanda Dersim'in Piriyim. Alevilik hakkında sizi bilgilendireyim, anlamadığınız yerde de sorunuzu sorun gerçekleri size anlatayım.

Bizim yolumuz ve erkânımızın Alevilik olduğu doğru. Neki bu yol 'kıldan ince kılıçtan keskindir.' Eline Beline Diline sahip olmayanlar bu yola giremezler. Bizim yolumuz Hazreti Peygamberin son nefesinde söylediği şu sözü hiç unutmayın.

Hazreti Muhammed Gadir Humda son veda haccında da bunları 124 000 hacıya söylemiştir.

"Ben size iki şeyimi bırakıyorum bu iki şey benim emanetimdir. Biri hak Teâla tarafında bana iletilen Kur'anı Kerimdir, biri de Ehli beytimdir. Ematlerime karşı olan bana karşıdır, bana karşı olanda Allah'a karşıdır. Emanetlerime düşman olan bana düşmandır, bana düşman olan da Allah'a düşmandır."

Biz mühübi hanedanız, on iki imam nesliyiz. Kerbeladaki Aşkın Şehidi İmam hseyin'in torunlarıyız. Soyumuza Seyit denir. Herkes Seyit olamaz. Bir de yeni yeni türemek te olan sahte seyitler töremeye başladı. İşte o sahtekârlar özümüzü kullanarak bizleri karalamaya çalışıyorlar ama bilmezlerki Güneş hiçbir zaman balçıkla sıvanmaz. Bizim yolumuz ve dinimiz Muhammet Mustafa ve Ehli Beytin yoludur. Duvazı imam okuyanlar, Kırklar Cemi, Abdal Musa Erenleri ve on iki imamların, on iki hizmetini tamamlayanlar ve yürütenler bu Seyit evlatlarıdır. Dinine sadık bir Müminin yapılan bu hizmetleri yani Pirler makamı, Mürşitler makamı, Rehberler makamını iyi kavramalılar Bunları öğreten ve yürütenlerde Seyit evlatlarıdır, onlar da 12 imam soyundan gelenlerdir." Diye sözünü bitirir. Seyit olabilmesi için 12 imam soyundan gelmelidir. Pir Seyit İbrahim 1927 yılı bir Çarşamba günü Öğlen saatinde bu söylemi Cevizli köyündeki büyük ceviz ağacı altında gazetecilere yapar. Gazeteciler ellerini göğüslerine koyarak sessizce çekilir giderler.

Orta Asyada zülüm görüp, gelip Anadoluya yerleşen Seyit ocakları

Dersimdeki Seyit Ocakları varlığı devam belgesi (1)

Seyitlerden çoğunun soyu Türkmendir. Aşiretler arasında bölgeler arası yerleşkelerde ortaya çıkan alevilerin çoğu türkmendir. Yavuz döneminde binlerce türkmeni katletmiştir. Özellikle 1517 yılında halifeliği aldıktan sonra, Akdenizde Dulkadi ve Menteşoğullarından 120.000 Türkmen alevinin kellesini kesmiş, dağa kaçanlar kaçmış kaçamayanların bir kısmı gelik Kürtün deki Güvenç Abdal ocağına sığınmışlardır. Egedede aynı katliam yapmış oradakilerde dağa kaçanlar kaçmış bir kısmı da gelip Sivas'ın divriği köylerine yerleşmişlerdir. Yavuz kendi döneminde yaptığı katliamlarla 300.000 Türkmen alevisini katletmiştir.

Ehli Beyit soyundan gelen Seyitler kurdukları ocaklarda alevi yolunu erkânını insanlara öğreterek, mevkileri köyleri ve varlıkları Seyit Rıza'ya kadar devam etmiştir.

Cevizli köyü, Ağdat köyü, Vanık köyü, 2. Konağı Sosis yaylası. Bu köyler Dersim'de Sin kazasına bağlıdır. Dersim'de de iki mahellesi vardır. Aşağı Abbas ve Yukarı Abbas diye adları geçer. Aşiretleri İksor aşireti soyu da Pir Pirvane dir.

***

Dersim'de, Erzincan'da, Elazığ'da, Pir Seyit Rıza'nın mahkeme sahneleri:

İzzettin Paşa Seyit Rıza'ya kim olduğunu sonrunca:

Seyit Rıza:

"Ben Dersim Piriyim, Rızo'yum. Hangi Rızo'yu soruyorsunuz? Dersim de herkes Rızo'dur. Her meşenin altında bir Rızo vardır. Her taşın altında bir Rızo, Munzur'un her köşesinde bir Rızo vardır. Atam kimseye

boyun eğmedi, ben de kimseye diz çökmem, bu da size dert olsun. Dolu da yağsa, yağmur da yağsa su birgün yatağını bulur. Gerçekler olmasaydı filizler bitmezdi. Evren ve yaratışın güzelliği olmasaydı kaplıcalar olmazdı. Ağlayan ayaların kırk gözesinde fışkıran sular dersim'in özüdür. Gece gündüz içimizde akan özün gizli bir şifası vardır." Deyince yüzüne hayretle baktılar. Seyit Rıza söze başlayınca daldığı düşten uyanır gibi yeniden Seyit Rıza'ya döndüler.

"Bu bir sırdır. Dersim'in suyu, Munzur'un köpüğü, uyuyan kayaların esen rüzgârı, Düzgün babanın duası, Tujik babanın havası, Dersim'in özü, Hacıbektaşı Veli'nin yolunda Allah hepimizi korusun kollasın. Geldik gidiyoruz artık. Yargıya söyleyeceğim sözlerim belli. Biz Aleviyiz, özümüz Kerbeladır, on iki imamlardır. Hünkârla özümüz birdir. Biz insan değil miyiz? Tüm adliyelerde ifadelerim hep aynıdır. Savummamda kendime yakışanı söylerim. Sürekli beni tehdit ederek halkımı ezmeye çalışıyorsunuz. Yalanlarınızla dolanlarınızla bizi canımızdan bezdiriyorsunuz. Suçumuz ne vergi mi vermedik? Devlete karşı mı geldik. Söyleyinde suçumuzu bilelim bari. Ben size söyliyeyim suçumuzu. Alevi olduğumuzu hazmedemiyorsunuz?" deyince hâkim sinirlenip mahkemeye ara vererek:

"Akıl işi değil bu konuşmalar;" deyince:

Seyit Rıza'nın gözleri parladı, tüyleri diken diken oldu. Hâkim şaşkınlıkla:

"Söyleyecek sözün mü var?" deyince

Seyit Rıza:

"Evet, var Hâkim Bey var. Çapulcuların iftiraları, çekememezlikleri bizi bitirdi Hâkim bey! Enginlere daldık artık bu süreç yetmiyor. Dostlar bizi bıraktı, ne gelen var ne de giden. Dersim'im bana yetiyor. Artık buğday meydanı kararı sizi bekliyor Hâkim Bay; ne söysem de boş artık, çapulcuların yalan ve iftiralarını delil olarak

dosyalara yerleştirmişsiniz. Bu da sizin adelet anlayışınız. Bir azda oturduğun makamın hakkı için bizi de dinleseydiniz ne olurdu. Kıyamet mi kopardı, ya yoksa dünyanın sonu mu gelirdi? Evet biliyorum hâkim bey her şeyi biliyorum. İçişleri Bakanı Şükrü Kaya, Genel Kurmay Başkanı İhsan Sabri Çağlayangil, Jitem raporunu hazırlayan Abdurahman Alpdoğan, Başbakan Sayın İsmet İnönü'nün kayıtsız şartsız raporu içindeki emir ve direktiflerde, kayıtsız şartsız Pir Seyit Rıza'nın idamından haberim var hâkim bey haberim var, idam çözüm değil, Aleviyim ben hâkim Bey Alevi, Ehli Beyttenim. Dersim herkese yol oldu yalan dolanla hazırlanan roporlar ve dönen dolaplardan ötürü. Emevi zihniyeti Muaviye yandaşları mollalar muradına erdi mi? Ama bilesiniz ki aslan yatağı boş kalmaz. Baksanıza acımıza binaen Munzur dağlarında kuşlar bile ötmez oldu. Yavrularımız yetim kaldı. Yuvalarımızın kapıları kilitlendi. Tarihler önce Pirsultan kendi talebesi yüzünde darağacını boyladı. Ben de Dersim için, Pirsultan'ın yolunda gidiyorum. Kâinata kadar sürerim bu yolu."

***

Yıl 1937'de üç jandarma, bir başçavuş, Seyit Rıza'yı Dersim'den Erzican yolu üzerindeki köprüden geçerken Seyit Rıza:

"Ey köprü ben gidiyorum, artık sen de git," deyince askerlerin gözü önünde köprü yıkılıyor. Jandarmalar şaşkınlık içinde Seyit Rızaya hayretle bakarak:

"Eyy! Amca ne yaptın. Hiçbir şey kalmadı." Dediklerinde, Seyit Rıza ser verip sır vermedi. Yürüyerek Erzincan'a indiler.

Yıl 1937 Seyit Rıza yaşamının son zamanları, tanıdıklarına beni bu üç jandarmanın elinde alın" diye söyledi. Ama aldığı cevap yüreğine bir alev düşürdü:

"Git artık,"dediler "Bıktık usandık senden" dediklerinde: Seyit Rıza:

"Güz ayı artık, ben giderim ama siz de peşimden gelirsiniz," dedi hüzünle.

Yıl 1939 Pazartesi gecesi saat 12.00 sularında Erzincanlıları deprem vurdu. Bütün Erzincanlılar Pir Seyit Rıza'nın bedduası dediler.

Bu bilgi ve belge prof. Dr. Ali Kılıç ve Vali Ali Cemal bilgisi ile yazılmışlardır. Kimi kitaplara da sızdırılmıştır. Seyit Rızanın oğlu Seyit İbrahim sürgünde olduğu rapor edildi. 1884 doğumlu bu ifadeler yazılıp çizilmiştir. Toplum içinde herhangi bir haksızlığa meydan vermezlerdi. Her türlü olayı, mahkeme işleri gibi halleder, yanlışı kesinlikle kabuletmezlerdi. Her kötü işi sevgi ve saygı sınırları içinde görürlerdi.

***

Seyit Rıza sorunu; Hazreti Muhammed'in Hakka yürümesinden bugüne kadar devam eden Ehlibeyt ve Alevi sorunudur. O yola baş koyan bütün seyitler hakarete uğramış, zehirlenmiş, darağaçlarına çekilmiş ve katledilmişlerdir. Seyit neslinden gelenleri tamemen yok ettiler. Böylece çakma Seyit, dede ve babalar türedi.

Dersimdeki seyit evlatları:

1- Pirsultan Abdal 2- Seyit Sabun Evladı saadettir. Şeyh Salih evlatları Seyit Cafer'dir. 3- Seyit Saf evladı saadetten evlatları, 4- Pirsultan evladı Pülümürde Hacılık köyünde, 5- Sultan Munzur evladı Ovacık Kazası, 6- Abdal Musa evladı, 7- Ali Abbas Hazreti Abbas neslindedir, Erzincan Kistim Süleymaniyeli Köyündedir. Devlet arşivi 3137 sayılı nüshasında bu yayın yapılmıştır. Sahabeye dikkat çekmektedir. Dersim erenlerinin zor durumda olduğunu 'El Arabi gazetesi tarafından sızdırılmıştır' Nuri Dersim'i tarafından.

8- Keçeci baba, Ocağı Dersim'de ve Tokat'ta, 9- Seyit Hasanlı Ocağı, Ovacık, Pülümür Dersim'de, Vanık köyü, Cevizli köyü, Ağdat ve lirik köyüne bağlı Sosis yay-

lasında yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Bu Seyit evlatları Pir ve Pirvanedir. Seyit Hasanlılardır, bunlar Seyit Battah Hüseyin'in devamıdır. Türbesi eski Malakya'dadır. 10- Sineminli Ocağı Elaziz'den Kemah Karaoğullarının bu Ocakları yüzyıllara dayanır. Tabileri Alevilerin beyninden yeredinmiş, tıpkı Hünkâr Hacıbektaş Veli gibi, Ahmet Yesevi gibi bağımlılığı vardır. Uzun yıllardır kendi aralarında çok kollara ayrılmışlardır. Pir makamı, Mürşit makamı, Rehber makamı olarak üçe ayrılır. Seyit evlatlarıdır. Oturdukları post, Peygamber postudur. Kutsalları İmam Cafer postudur. İmam Hasan, imam Hüseyin'e vekaleten Seyit evlatlarına emanettir. Herkes Seyit olamaz, Seyit olabilmesi için, Seyidi saadet evladı Resul soyundan gelmesi gerektir.

11- Garip Musa Horasan erenlerindendir. Hacıbektaş Veli dergâhında hizmet hizmet alma ile bu unvanı aldığı belirtilmiştir.

12- Ağu içenler, Karacan Kerbela ocağı, Dersim Hozat'a bağlı Karabekir köyü; Mir Seyit köse, Seyit ve Mençek bir Ağu içen Ocağı, Karadonlu Can Baba merkeze bağlı sin köyü Dersim'dedir. Mir Seyit Köse, Seyit Mençek, Seyit Koca dört kola ayrılır Ağu içenler.

13- Hubyar Sultan Ocağı merkezi olan Tokat Almus Hubyar köyünde, Üryan Hızır Ocağına bağlıdır. Kapatma sürecinden bugüne yıllardır Kureşan Ocağı Dersim'de Nazmiye ilçesi Seyit Mahmut Hayrani soyundandır. Düzgün Baba Hacı kureşan'ın tek oğludur. Hacı Kureşan Çilekeş köyünde keramet göstermiştir. Orada 40 gün çile çektiğinde Hakka yürümüştür.

14- Ahi Avrani gerçek adı Mahmut'tur. 1247'de Kırşehir'e yerleşmiş ahilik Ocağını kurmuştur. 1 Nisan 1261'de öldürülmüştür. Bir Filozof tarafından...

15- Kerbela'da İmam Hüseyin Mescidinde, Ali Ekber, Ali Askar ile birlikte Kerbela'da şehit düşen 72 kişinin türbesi vardır. Hazreti Ali'nin türbesine ise Meşhed

al denir. Bağdad'dan 80 Km ve Fırat'a 25 Km'dir.

16- Haydar Sultan Ocağı Merkez Kırıkkaleye 40 Km uzaklıktadır, Haydar dede köyündedir.

17- Şah İsmail Hatayi 1847- 1524'de tam 843 yıl evvel Hakka yürüdü. Türbesi Erdebil derfahında babası Şehy Haydar yanındadır.

18- Seyit Battal Gazi Malatya Serdarı Hüseyin Gazi'nin oğludur. Bizanslılarla yapılan Akrenois savaşında şehit düşmüştür. (740) Türbesi Eskişehir'dedir.

19- 3. Yüzyıl başlarında Seyit Battal Gazi; İlk Anadolu'ya göç eden erenlerin kafilesi ile gelir. Böylece Horasan'dan Dersim'e göç başlamış olur. Dersim'den de Anadolu'ya dağılmaya başlar. İlkin Seyit Hasanlı; sonradan da Dersim'e Hasanlı denildi. Esası Seyit Hasanlıdır. Bu Seyit evlatları Yukarı Abbas ve Aşağı Abbas mahallerinde yerleşiklerdi. Bu Seyit evlatları imam Hüseyin soyundandır. Din hizmetleri yaparlardı bu durum Seyit Rıza'ya kadar devam etti. Seyit Rıza halk önderiydi. 1870 yılında babası Seyit İbrahim'den emaneti devralmıştır. Seyit İbrahim'de babası Seyit Mehmet El Efendiden devralmıştır. Seyit Mehmet El Efendinin babası olan Kara Kazan Hakları olup, Hünkâr Hacıbektaş'da görülmektedir. Aynı zamanda Fındık ağa rehberi; Fındık Ağa'nın babası da Kamer Ağa'dır ve Rehberdir. Fındık Ağa'nın soyu da Türkmendirr.

DERSİM'İN KİMLİĞİ

Galen Memiko ve 1922'den sonra Tunceli olması görüşmeleri:

Dersim'de Seyit evlatlarının ve Seyit Hasanlı nameleriyle mümkün oludğu kadar, şubeleri Dersim'de Ovacık, Mazgirt, Hozat ve Kızılkilise dört ilçenin noktasıdır. Tunceli'de şubeleri vardır. Bu Seyit evlatları İksor aşiretinin kendilerine göre bir iki asır önce Malatya'dan meydana gelen bir deprem üzerine mezheben son za-

manlarda İran'- da bir kavim olarak kabul edildiğinde bölgeye Türkmenlerden sonra gelmişler.

Göz önünde tutulması gereken en önemli husus; Seyit Hasanlının soy isminin Tezel olarak geçmesi... Asırlardan beri bu sözcüğün kökeni zazadır. Sözcüğün ilk okumaları medeniyetidir. Mezepotamyadaki ilk dillerdendir. Güney Dersim yöresi ise Seyit Hasanlı İmparatorluğunun devamından bu yana, Seyit Hasanlı Caferi Geyik evlatlarıdır. Güney dersim'de yaşamını sürdürmektedirler. Dersimde iki mahallede adları geçer. Mahalle adları Aşağı Abbas ve Yukarı Abbas olarak geçer. Soyları Pir ve Pirvanidir. Bu Seyit evlatlarının Dersim üzerinde çok farklı bir kişiliklerinin olması aynı zamanda Din hizmetlerini yürütürlerdi. Alevilik Din hizmetleri konusunda yetkinlerdi. Her türlü sorunu hiç kimseye zarar vermeden kendi aralarında halederlerdi. Sanırım Aleviliğin en özverili yanı bu ola gerek. Bir nevi halk mahkemesi...

Müstakil evlerde yaşamlarını sürdürülerdi.

Pir Seyit İbrahim Sesin kalesine yakın Anık köyü bir isimle görülmektedir. Kimlik tartışmasında, Dersim'lilerin kimlik konusunda 1800'lerin ikinci yarısından itibaren sürdürülen bir tartışmadır. Ve giderek Ehlibeyt tartışmasına dönüşmüştür. Ayrıca İksor aşiretinin Dersim'de bir Seyit kimliğine sahip olması 2800 nüfusu olan Seyit Hasanlı Dersim kökenli hakkında:

a- Türkçe

b- Kürtçe

c- Zazaca

d- Ermenice

e- Kırmancıki konştuklarına ilişkin tesbitler yapılmıştır. Anadolu'nun Batı Ermenistan ve Kürdistan Türk egemenliğinin ayrıca Şeyh Sait hakkında müfettiş olarak görevlendirilen Avni Doğan 1922 yılında hazırladığı Kürt raporunda Zaza ve Dersim dâhildir. Seyit Ha-

sanlı'nın Horasanda kalan soyismi Tezel'dir diye yazar. O sıralarda yapılan bir toplatıda söz konusu Dersim gündemi; Şükrü Kaya'nın yazdığı rapora göre, Dersim hakkında Pir Seyit İbrahim ve Dersim'de sayılan aşiretlerden Koçgiri aşiret Reisi Cafer ve Miço amcası 6000 nüfusa sahip olan Koçgiri aynı zamanda Pir Seyit İbrahimin talipleridir. Ve en büyük desteği veren Koçgiri aşiretidir. Karabel aşireti Reisi Mehmet Ali Karahan, aşiret Reisi Mahmut Koç, Draman aşireti Reisi Seyido ile birlikte aynı zamanda; Pir Seyit İbrahim'in talipleridir. O nedenle Amlevilikte birbirne büyük bir bağlılık vardır.

Pir Seyit İbrahimin soy devamı; Hacı Rüsten oğlu Pir seyit Battal Hüseyin Bey ise o sırada Irak'ta bulunan Mısır'daki ve daha sonra Amasya'da bulunan Sultan Selim'in, Hacı Rüstem'in oğlu Pir Seyit Battal Hüseyin ise o sırada Mısır'da iken, daha sonra Amasya'da bulunan Sultan Selim'in kendisini 1477'de Kemah işgalinden sonra Pir Hüseyin öldüğü zaman 16 çocuğ vardı, Pir Hüseyin'in büyük oğlu Pilten Bey; 16. yüzyıldan itibaren Pir Hüseyin'in üçüncü oğlu Rüstem Peltek'de bir cami ve bir hamam yapmıştır. Biri bay Sungur tarafından 1577 yılıda Hakan, Rum, acem, Arap ile Dersim'i karalamak için vergi vermiyorsunuz diye, eşkıyalık yapıyorsunuz diye bizleri ok etmek için her türlü karalama kampanyalarını devlet ve millet içerisinde devam ettiriyorlar. Hâlbuki biz gerekli her şeyi kurallara göre yerine getiriyorduk. Sadece Alevi olmamız nedeniyle devletin nazarında yerimizin olmadığı için kimi iftiralara ve karalamalara maruz kalıyorduk. Osmanlı ideresi altında, Dersim üzerinde yıllardan beri Alevi halkına ve seyitlere Zülum ve işkenceler yapılıyor. İnançlarının İslamın özü olduğunu bilmelerine karşın, alevileri karalama ve iftira atarak, öteki toplumlar arasanda küçük düşürerek itibarsızlaştırmak için elinden gelen her türlü yola başvuruyorlardı.

a- Alevi-islam ülkesinde, b- Alevi, c- Kırmançiki ülkesinde bahseder şekilde değişik senaryolar ve komplolar üretiliyordu. Alevilerin çoğunluğu, Dersim üzerinde Anadolu'ya dağılmıştır. Erzincan, Elazığ, Maraş, Malatya, Amasya, Tokat, Sivas, Çorum ve Yozgat'ın bir kısmının Alevi olduklarına dair ropor tutuldu. Şükrü Kaya'nın tuttuğu raporlarda bunları görüyoruz. Dilleri Zaza, Kırmancıki, seyit soylarının dili zazadır anlamında. Seyit Hasanlı'ya çok farklı bakan ve zaman zaman da tanımayarak devlet yanlısı olarak gizlenip görünmeyen enbüyük zararı kimi aşiretlerden görmüştür Seyit Hasanlı. Draman ve Kırga aşireti en büyük zararı bunlardan görmüştür. Bu raporlara izleyici olarak oğlu Seyit Rıza 1852 doğumlu, Seyit Rıza'nın oğlu büyük abisi Seyit Hüseyin de oradaydı.

***

Müfettiş İbrahim Talat ikinci bir görüşmede müfettiş buradadır; haksızlık bilgisi olduğunu hissetti. Açlık ve sefalet içinde çuvallarla ekmek dağıttıklarını, arta kalan ekmeği de:

"Paşalar bu ekmeğide alın, yalnız sizi sürgün göndereceğiz!" Abdurahman Alp Paşa da "yoksa hepinizi yok ederiz" diyerek sürgüne başladılar.

İnsanları açlık ve sefalet içindeki yaşamlarıyla; Amasya, Sivas, Tokat, Çorum, Konya Ovası, Kırıklareli, Kastamonu gibi illere dağıttılar. Birde Kırıkkale'de Abdurahman Paşanın güç kullanmasıyla ve İhsan Sabri Çağlayangil'in de destek vermesiyle dersim halkını bilinmedik diyarlara sürgün ettiler. Elaziz 15. Hükümet yanlısı muhalefet Seyit Rıza'yada bu zorunluluğu gösterdi. Perme perişan halkı zorunlu sürgün ettiler. Böylec aşiretler arasında çatışmalar başladı. Aslında Dersim'i yakıp yıkanlar aşiretler ve Türk ordusu oldu. Sürgünler yoğun ve toplu halde devam etti. Teslim olmamak için insanlar kaçmak zorunda kaldılar. Bu durumu

gören General Abdurrahman Alpdoğan, Seyit Rıza ile anlaşma masasına oturdu. Fakat anlaşamadılar. Tüm çabalara karşın, bölge üzerinde silahlı nöbetçiler, General Alpdoğan'ın emri ile katliyamlar yapıldı. Burası bizim yerimiz olacak diyerek bölgeye uçaklar ve asker sevk edildi. 1937 de Dersim tamemen kuşatıldı havada ve karada. Binbaşı Şevket tarafında Seyit Rıza'nın ailesi teslim alındı. Anlatılara göre 15 Haziran 1937'de 60 kişinin katledildiği yetkililer tarafından dile getirildi.

Erzincan'da Müfettiş İzzettin Paşa'nın kendisi mecburen bu sorunu yetkililerle görüşerek, bu böyle devam edecektir diye söyledi.

Tujik Baba eteğindeki Ağdat Kasabasında Seyit Rıza'nın çalışma arkadaşı; aşiretlerin birleşmesinde yoğun çaba sarfeden, Seyit Rıza ile birlikte; Ferhat aşiret Reisi Cemşit Ağa'nın evinde, Prof, Dr. Nuri Dersim'ininde bulunduğu bir toplantıdaki değerlendirmeye karşın, aşiretler arasında birlik ve beraberlik sağlanamadı. Sağlanamama nedeni de Şeyh sait ile işbiriliği yaptıkları nedeniydi. Böylece kendi aralarında çatışmalar başlamış. 1936 yılında Türk ordusu bir taraftan, Şayh Sait'in adamlarının biryandan, Seyit Rıza'nın İsyanı olarak algılandı. Çapulcular Seyit Rıza'yı yalnız bırakıp teslim oldular. General Alpdoan Seyit Rıza'ya:

"Sen de bize geri dön, tüm aşiretler döndü bir sen kaldın."

Seyit Rıza:

"Tüm bu olanlara karşın ben kimseye boyun eğmem, şimdiye kadar da hiç kimseye boyun eğmedim."

Alpdoğan:

"Eğer gelmezsen, son zamanda seni halkın adı na ben de kurtaramam. Sen burayı bize teslim edeceksin," diyerek Seyit Rıza'yı tehdit etti.

Kış başlamıştı. Dersim'in koşulları zorlaşmıştı. 1937 baharında karlar erimeye başlayınca askerler yeniden

saldırıya geçti. Seyit Rza Dersim'den Erzincan'a giderken tutuklandı.

General Müfettiş İzzettin Paşa kendisine Seyit Rıza olup olmadığını sorduğunda:

"Ben Dersim'in Piri'yim. Dersim'de her taşın altında, her meşenin altında, Munzur'un her köşesinde bir Seyit Rıza vardır. Şu durumda hangi Rıza'yı soruyorsunuz?" diye cevap verdi.

Seyit Rıza o yanıt üzerine 14 gün süre ile mahkemede sorgulandı. Sorgulama sonucu idama mahkûm oldu. Yıl 18 Kasım 1937 tarihinde üç oğlu ve bir kardeşiyle dört kişinin idamına karar verildi.

Seyit Rıza karalı bir şekilde her savunmasında:

"Bizim özümüz on iki imama bağlı, biz korkmayız, yılmayız hakkımızı savunuruz. Kerbela evladıyız. Çapulculara inanmam, zaman zaman saçları diken diken olurdu. Bize hiç kimse soyumuzu inkâr ettirmez, biz evladı Resuluz, soyumuzdan geçemeyiz. Bizim orada Vanık köyünün alt tarafında bir gümüş selavetli iki kilo harç üstünde yıldızla parlayan İmam Hüseyin'in Şahadet parmağı torunu idam olduysa nefesi nefesine ben geldim." diye cevap vermiş.

Jandarmalar durumu İhsan Sabri Çağlayana bildirmiş. İhsan Sabri Çağlayan'da Dersim halkı duymadan o emaneti götürün Vanık köyündeki kiliseye götürüp papaza teslim edin. Bu durum 2- 12 Mart 1937 gecesi bu kanıtlarla pir Seyit Rıza'nın İmam Hüseyin'in torunu olduğunu kanıtlamıştır. Dersim de pir ocağı olarak gerçekleşmiştir. Ulus Gazetesinin 1937'de yayınlamış olduğu bu gerçek haberi, İhsan Sabri Çağlayan'ında daha sonra açıkladığı gerçek bir kanıttır. Bu sözler Fevzi Çakmak tarafından da, askeri nöbetçiler tarafından da Erzincan'da söylenmiştir.

Yıl 1931 o zaman nüfusumuzun çoğunluğu orta Asyaya dönmüştür. Türkmenistan, İran, ırak, Suriye,

Şam'a döndüler. Cok az bir kısmı Türkiye de kalarak yaşamlarını sürdürmekte. Vali Ali Cemal sordu:

"Pir Seyit İbrahim babanız ne zaman hakka yürüdü." Pir Beyit Rıza şöle cevap verdi:

"Babam 1931 yılında hakka yürüdü, Pir Seyit Memet Dedem ikisininde türbesi Ovacık Vanık köyünde anıt mezarlığında toprağa verildiler. Pir seyit Rıza evlatları:

1- Pir seyit Hasan, 2- Seyit Memet, 3- Seyit Risiki 4- Seyit Yusuf, 5- Seyit Ali 6- Seyit Hüseyin, 7- Pir Seyit İbrahim 1925'de tokat Zile'ye sürgün,

Her şey bitti dedi. Daha önce Şeyh Sait İsrarla yanlış yaptığının farkında oldu. Bizleri ve kendisinin bittiğini anlayınca dönüş yaptı. Tüm yoğun çabalara karşın kabul görmedi. Aşırı dinci molların tarafından yenilgiye uğradığını anladı. Koçgiri aşiretinin dağılması Dersim'den Elazığı- Koçpınar, Sivas- Zara ağırlıklı dağılmıştır. Tokat Çakal aşireti Amasya'ya dağılmıştır. Böylece kimi aşiretler Anadolu'ya dağıldılar. Pir Seyit Rıza'nın atalarından kalma Tezel anlamı burada bir talibinin üretimini yaptığı, tuz suyu maya almamış, göl tamamen kurumuş. Seyide durumu anlatmış. Talibiyle beraber gölün başına giderler ki; gölde bir damla su yok. Seyit talibiyle gölün başında talibine derki:

"Yönünü köye dönder hiç arkana bakmadan beni bekle,"Talibi göle sırtını dönünce Seyit:

"Neye kesildin tez maya alarak gel" diyerek göldeki kuru toprağı karıştırmış. Göl bir anda suya kavuşunca Seyit talibine dönerek:

Hiç dönüp arkana bakmadan köye doğru yürü." arkalarına bakmadan köye giderler. Köyde tüm köylüleri bir araya toplayarak kurban keser lokma yer dua ederler. Bir gün sonra talibine:

"De haydi git tuzunu alda gel," böylece Seyidin soyadı Tezel olarak kalır. Tezel bir anlamı burada kalmadır. Bir anlamı da Horasan'daki isimleridir.

Sosis yaylasında Pir Seyit Rıza'nın 1923'te Cumhuriyetin yeni kurulmasından dolayı insanlar alışık olmadıklarından dolayı, eski düzeni istiyorlar. Cumhuriyete alışmak için bayağı zorlanıyorlar. Sanki Dersim'liler Cumhuriyeti istiyormuş gibi davrandılar. Oysa halk devlete olan görevlerini yerine getiriyordu. Bazıları yalan yanlış haberlerle:

"Bunlar Cumhuriyeti istemiyorlar," diye gerekli yerelere durmadan şikâyetlerde bulundular. Dersim ve halkı gün gün devleti yönetenlerin nazarında sürekli itibarsızlaştı. Doğaldırki eski yönetim dönemini bırakmak bayağı sancılı geçti, biri insanlar için zor oldu. Nedense Cumhuriyete karşı olan molların sözlerine yöneticiler inandılar. Yeni de olsa Cumhuriyeti isteyen Dersim halkına isyankâr gözüyle bakıldı.

Yazılan yazılar ve düzenlenen roporlar tek taraflıydı. Oysa Cumhuriyet döneminde raporlar ve yazılar 1938'lere bakıldığında el terazi göz kantar olmalıydı, ama öyle olmadı her şey ters tarafından ele alındı.

Prof. Dr. Nuri Dersim raporunda şöyle yazıyor:

Dersim'de Pir Seyit Rıza'nın talipleri:

1- Koçgiri aşireti, 2- Şeyh Hasanlar aşiteri, 3- Draman aşireti, 4- Pezgör Aşireti, 5- Bahtiyar aşireti, 6- Kalan aşireti, 7- Kırgan aşireti, 8- Aşuran aşireti

Bu aşiretler Seyit Rıza'nın telipleridir. Alevi halkının öncülüğüne sahip olan, tüm halkına güç katan dürüslüğüyle: insanları bir arada tutmaya çalışıp, haksızlıkları ataletle gideren bir kişiydi Pir Seyit Rıza.

Pir Seyit Rıza duruşmalar boyunca, infazının yapıldığı ana kadar; sanıklar alındı mahkeme götürüldü, çingeneler geldi on lira istedi. Peki dediler. Sanıklara mahkemeden karar çıkarıldı. Ve ceza infazına çarpıldı. Sıkıyönetim komutanı Abdurahman Paşa, İhsan Sabri Çağlayangil, Polis müdürü İbrahim tarafından çoğu kararlar Atatürk'ten gizli almışlardı. On iki kişinin idamı-

na karar verildi. Bazıları berat etti. Pir Seyit Rıza sehpaya kendi yürüdü, çingene koşunca onu itekledi, ipi kendi boynuna kendisi geçirdi. İdam ipi üç defa kopdu. 4. Defada kendi infazını kendisi gerçekleştirdi. İnfazın gerçekleştiği akşam İmam Hüseyin'in şahadet parmağı "benim torunum idam olduysa ben geldim," diye Vanık köyündeki evinde bulunmuştur

ORTA ASYA'DAN ANADOLUYA GÖÇ EDEN ZEYNEL ABİDİN OCAĞINA MENSUP SEYİTLER İKSOR SOY OCAĞI;

1 2 3 4 5

6 7 8 9 10

16 17 18 19 20

1- Hazreti Ali Ehlibeyt'in ışığı
2- Kerbela'da Şehit olan Hazreti Ali oğlu Hüseyin
3- Hazreti Hüseyin'in oğlu Zeynel Abidin
4- Pir Seyit Şah Hıdıroğlu Pir Seyih Şah Hatayi
5- Pir Ahmet Yesevi Hünkâr Hacı Bektaşı veli'nin amcası ve hocası
6- Pir Hünkâr Hacı Bektaşı Veli evlatları yoktur.
7- Dersim Piri Pir Seyit İbrahim
8- Pir Seyit Hüseyin
9-ibrahim oğlu Dersim Piri Pir Seyit Rıza
10-ibrahim oğlu Pir Seyit Hüseyin
11- Aşağı Abbas Mahallesinde Pir Seyit Mustafa
12- Pir Seyit Rıza oğlu Pir Seyit Hasan
13- Pir Seyit Rıza oğlu Pir Seyit İbrahim 1925 Tokat Zile'ye sürgün edilmiş.
14- Pir Seyit İbrahim oğlu Dr. Duran Tezel Tok- Zile
15- Dr. Duran Tezel oğlu Seyit Mehmet tezel
16- Pir Seyit Rıza'nın amcasının oğlu Seyit Hüseyin
17- Pir Seyit Rıza'nın oğlu Seyit Hüseyin
18- Pir Seyit Rızanın oğlu Seyit Risiki
19- Pir Seyit Rıza'nın amcası oğlu Seyit Hüseyin
20- Pir Seyit Rıza oğlu Seyit Ali

1 2 3

1- Dersim Piri Pir Seyit İbrahim Zeynel Abidin ocağına mensup,

2- Pir Seyit İbrahim'in kardeşi ve oğlu Hüseyin.

3- Pir Seyit İbrahim oğlu, Dersim Piri Pir Seyit Rıza

Dersim Ovacık Ağdat Köyü Aşireti İksor; suyu Pir ve Pirvani, Ocağı Zeynel Abidin Ocağına Mensup Seyitler Dersim'de Vanık Köyü, Cevizli Köyü, Sosis Yaylası, Haveler Köyü'nün iki tane Mahallesi vardır. Aşağı Abbas ve Yukarı Abbas Mahalleleridir.

4 5 6

4- Seyit Hasan Elif Hatunun oğlu

5- Seyit Mehmet Elif Hatunun oğlu

6- Seyit Hüseyin Elif Hatunun oğlu

7 8 9 10

7- Seyit İbrahim Elif Hatun oğlu (Tokat- Zile)

8- Seyit Risiki Esma Hatun oğlu

9- Seyit Yusuf Esma Hatun oğlu

10- Seyit Ali Esma Hatun oğlu

1 2 3 4

1- Pir Seyit Rıza'nın Babası Pir Seyit İbrahim

2- PirSeyit Rıza (Boy Tesbiti)

3- Prof. Dr. Nuri Dersim'i (Yazar)

4- Paşa abdurrahman Alpdoğan (Raporu yazan)

ASKERİ HAREKAT HAZIRLIKLARI BAŞLAMADAN İSTENEN BİLGİLER

Müfettiş İbrahim Talat, Vali Ali Cemal Bardakçı, Paşa Abdurarahman Alpdoğan ve Prof. Dr. Nuri Dersim ropuru hazırlamışlardır.

Dersim'de İksor aşiretine mensup Seyitler; soyu Pir ve Pirvani Mezhebi İmam'ı Caferi Sadık mezhebi. Ocağı Zeynel Abidin Ocağı, Nesili Seyit Battal Hüseyin Nesili ve Şah İsmail'e dayanır. T.C İçişleri Bakanlığına gönderilmek üzere bu rapor hazırlanmıştır. C.171. e.c.430. v.r. sayılı evrak ile gönderilmiş, 26 Ağustos 1926 tarihi belgesi ile Dersimdeki Seyitlerin Kabilesi:

1- Pir Seyit Rıza'nın babası, Pir Seyit İbrahim,

2- oğlu Pir Seyit Hüseyin,

3- oğlu Pir Seyit Rıza,

4- Pir Seyit Rıza oğlu Pir Seyit Hasan,

5- Pir Seyit Rıza'nın oğlu pir Seyit İbrahim (Tokat Zile)

6- Amcası Pir Seyit Hüseyin

7- Amcası Pir Seyit Hasan

8- Amcası Pir Seyit Gülali
9- Dedesi Pir Seyit Ahmet
10- Dedesi Pir Seyit Mustafa
11- Dedesi Pir Seyit Hasan
12- Ataları Pir Seyit Hasan Bey
13- Ataları Pir Seyit Ali
14- Ataları Pir Seyit Mehmet
15- Ataları Pir Seyit Ali
Soy ağacı Dersim'de, Malatya ve Maraş'da bu soy Zeynel Abidin soyu tespiti yapılmıştır ve seceresi tespit edilmiştir.
16- Ataları Pir Seyit Hüseyin
17- Ataları Pir Seyit Hüseyin
18- Ataları Pir Seyit Nur Ali
19- Ataları Pir Seyit Hacı Rüstem
20- Ataları Pir Seyit Emir
21- Ataları Pir Seyit Battal Hüseyin
22- Ataları Pir Seyit Gül Baba (S.N.M.L ve evlatları) Maraş Malatya.
23- Ataları Pir Seyit Şah İsmail.
24- Pir Seyit Şah İsmail babası, Pir Seyit Şah Haydar
25- Pir Seyit Şah Cüneyd
26- Ataları Pis Seyit Şah Feyruz
27- Seyit Safiyüddin'in torunu Pir Seyit Cüneydi Şi-ilği yaymıştır.
28- Pir Seyit Şah Huda
29-imam Zeynel Abidin
30- Pir Seyit Şah Ali Ekber
31- Pir Seyit Şah Feyruz
32- Ataları Pir Seyit Şah Pilten
Adres: Yerleşim alanı Ovacık Aşağı Abbas, Yukarı Abbas Mahalleri Vanık Köyü, Ağdat Köyü, Cevizli Köyü, Sosis Yaylası Haveler Kölü Dersim'de 3000 nüfusa sahip.

Not: Paşa Abdurrahman Alpdoğan denetiminde yapılmıştır. Geçerliliğini her zaman korur.

*Anadoluya yerleşen Seyitlerin bugüne kadar ilk ismi olan:

1- Darası

2- Kalen

3- Mamiko

4- Dersim

5- Tunceli olmuştur.

Dersim'deki Seyitlerin kabinesi budur. 1/1=288

Seyit Rıza'ya

Sene otuz yedi Dersim karıştı
Yaşı doksan yüce dağları aştı
Halkı için kendi canında geçti
Kırk gözeler ağlar Seyit Rıza'ya

Düzen ailesini perişan etti
İbrahim Tokat'a sürgüne gitti
Ciğerbağ köyünde bir mekan tuttu
Zile kucak açtı seyid oğluna

Bu köyde evlendi bir yuva kurdu
Mevlam Duran diye bir evlat verdi
Ciğerbağ köyünde ömrü son buldu
Ecel burda da geldi seyit soyuna

Seyit Memet dedesini görmedi
Babam uzak durdu yolu sürmedi
Dedem öldü ama gerçek ölmedi
Yolu sürmek düşer seyit soyuna

Dedem

Zaman çok değişti ortam bozuldu
Gelki halimizi göresin dedem
Sahte pirler çıktı talip bozuldu
Yola şer karıştı bilesin dedem

Tilki kendisini aslan sanıyor
Boş bulmuş meydanı dönüp duruyor
Bu vaziyet bedenimi yoruyor
Bunları ikaz edesin dedem

Bu yolda ser verdin sır vermedin
Bedenin yok oldu ama ölmedin
İşkenceden geçtin boyun eğmedin
Bize de destur versene dedem

Seyit Memet ödün vermem yolumdan
Dolu içtim ecdadımın elinden
Hak Muhammed Ali düşmez dilimden
Torunundan emir olasın dedem

Dede yurduna özlem

Adım Memet Tezel Tokat'ta doğdum
Seyit İbrahim'in torunuyom ben
Kul kusursuz olmaz Allah eyvallah
Dostlar bu meydanda sorumluyum ben

Dedem Seyit Rıza Darsim'in piri
Yıllar gelip geçsede bellidir yeri
Akıllara gelmez Munzur'un sırrı
Dersim dağlarının hayranıyım ben

Varıp gitsem ecdadımın yurduna
Çare varmı ayrılığın derdine
Yol sorarım şu dağların kurduna
Dumanlı yolların mihmanıyım ben

Munzur dağı

Munzur dağlarında büyür fidanlar
Uğruna verdik gencecik dağlar
Onca yıllar geçti ağlar analar
Unutmam dostlar yüreğim yanar

Varsam seyit Rıza'nın yanına
Bu canım kurban onun yoluna
Gönlüm gitmek ister Munzur koyuna
O dağ güllerine diyeceğim var

Babamın babası seyit İbrahim
Dilimde zikirdir daim söylerim
Zile dir mekânım Tokat tır ilim
Dedemin gittiği yolda giderim

On iki gözeler akar durmadan
Tesselli olamam gidip görmeden
Memet Tezel tatlı canın vermeden
Mevla'm nasip etse görsem dostlar

Ağlayan Kayalar

Dertlerim çoğaldı yalan dünyada
Ağlayan kayalar sordu halimi
Haykırdım avazım çıktığı kadar
Güller sallandı sordu halimi

Beni âdem olarak geldim cihana
Akıl fikir vermiş yaradan bana
Hayretle bakarım devri zamana
Mecnun sahra çölünde sordu halimi

Ömür gemisinin yolcularıyız biz
Gönül safranının incileriyiz biz
Yaralı yüreğin sancılarıyız biz
Lokman hekim gelip sürsün elini

Tezel'im yazar çizer anılarını
Dertlerim kaçırdı tüm uykularını
Dostlara sunarım saygılarımı
Bülbül gonca güle der anılarımı

İnşallah
Neslimizi kırk parçaya bölenler
Maksudun almaz inşallah
Gece gündüz çağırırım Mevla'ya
Yaptığı yanına kalmaz inşallah

Zalim vicdanını koymuş cebine
İçi öfke dolu sığmaz kabına
Sonunda çıkacak hak divanına
Orada yüzleri gülmez inşallah

B fanide hep düşünür cebini
Fark edip düşünmez yerin dibini
Hak doldurur erenlerin kalbini
Onların testisi dolmaz inşallah

Seyit Memet hakka doğru gidenin
Emeği zay olmaz ikrar güdenin
Ulular aşkına sohbet edenin
Muhabbet gülleri solmaz inşallah

Mamiko'dan
Soyum Mamiko'dan soyum Munzur'dan
Özüm Ovacık'ta bedenim darda
Dostlar çekip gitti kaldım zindanda
Azrail ardımda dolaşır durur

Zalimin zulmüne eğmeyiz boyun
Şahı Kerbela'da geliyor soyum
Mazlumlar üstünden oynanır oyun
Feryadım semaya ulaşır durur

İkrarımız tamdır şahlar şahına
Nasip olsa varsam ol dergâhına
Adunun yaptığı kalmasın yanına
Günler geçmez zamanla yarışır durur

Seyit Memet hakka varmak dileğim
Onulmaz derdime derman bulayım
Dağlar yol verin dosta varayım
Aılar kovanda çalışır durur

Baktım âleme
Baktım şu âlemin gidişatına
Meskeni değişmiş yolu değişmiş
Gönül pazarına uğradı yolum
Âlimler değişmiş ulu değişmiş

Farkına varmadım geçen gönümün
İmtihanla geçen garip ömrümün
Bahri ummanlarda yüzen geminin
Rotası değişmiş yolu değişmiş

Gurbete göç ettik geçim derdinden
Ayrı kaldım mekânımdan yurdumdan
Koşarım ben insanlığın ardından
Türesi değişmiş şanı değişmiş

Seyit Memet derki şaştım bu gidişe
Gülmeyi bıraktık azaldı neşe
Ömrün yazı bitti yaklaştık kışa
Çarkı değirmenin unu değişmiş

Seyit İbrahim'in Türbesine
Sene yirmi beşte sürgüne geldim
Ciğerbağ köyüne mekan eyledim
Seyit oğlu olduğumu söyledim
Dotlar kucak açtı bekledi beni

Benim soyum kaldı Dersim ilinde
Bülbülüm öterim gülün dalında
Kırklar meydanında pir divanında
Dostlar kucak açtı bekledi beni

Zile ilçesini ben mekân tuttum
Ciğerbağ köyüne "göz gönül kattım"
Burada evlendim yuvamı yaptım
Eşim çocuklarım bekledi beni

Seyit Memet İbrahim'in torunu
Çekerek çayında içer suyunu
Hacı Bozun köprüsünün yolunu
Boylayan köylüler bekledi beni

Esen Rüzgâr Yolu

Yalan söylemem yakışmaz bana
Bir insan olarak geldim cihana
Dünya fani zaten ölüm bahane
Esen rüzgâr ile eser giderim

Yazarım derdimi yüce divana
Nazar eyleyelim gelin cihana
Hesap vereceğiz yüce Allah'a
Tozlu yollar gibi tozar giderim

Şaşkınlık pazarı kalsın burada
Yüce dağlar engel durur arada
Çok yoruldum eremedim murada
Bu tatlı canımdan bezer giderim

Seyit Memet bu dünyayı neyleyim
Dersim pirlerinden odur umudum
Munzur dağlarında süzülür soyum
Sosis yaylasından gezer dururum

Dururum

Bir robot misali gurbet ellerde
Çalışır oturur yatar dururum
Sanki altın gibi ömrüm sarrafta
Her gün gram- gram satar dururum

Gönül ister yüce dağarı aşmak
Pirin huzurunda kaynayıp coşmak
Bülbülün figanı güle kavuşmak
Dikenin dalında öter dururum

Gençliğim sır oldu çarkı devranda
Hasat vakti savrulurum harmanda
Bir sal misaliyim bahri ummanda
Dalgalar içine batar dururum

Seyit Tezel anlayana bu sözüm
Hep kışa çevrildi baharım yazım
Ulu çınar gibi yaşlandı özüm
Kesilir biçilir yolar dururum

İkinci cildin sonu

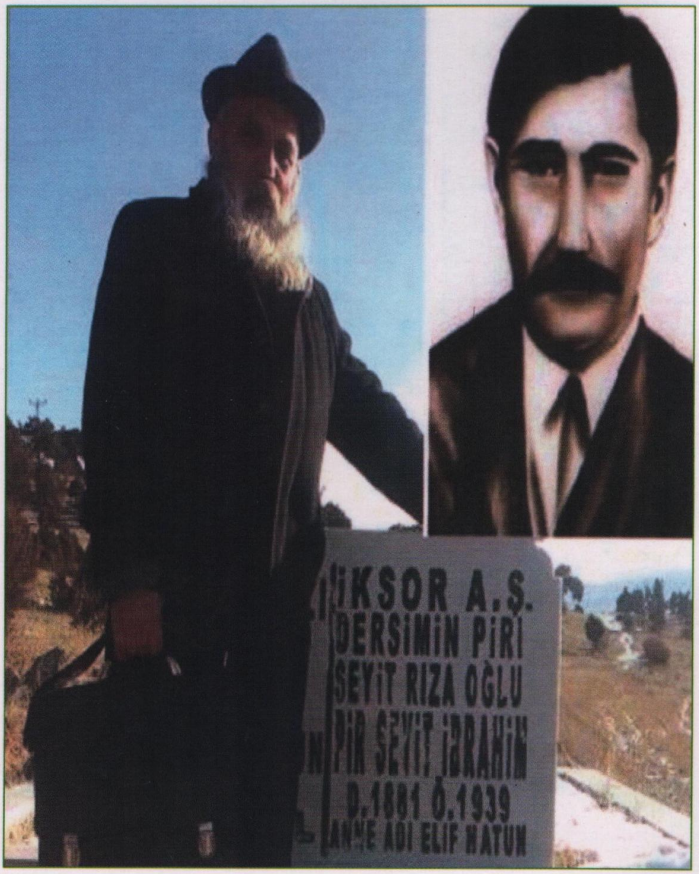

Erenlerin Piri, Pir Seyit Rıza Oğlu Pir Seyit İbrahim'in Türbesi Tokat Zile Ciğerbağı Köyü'nde bu türbe 1925 Sürgünü atamla baş başayım.

Torunu Pir Seyit Memet Tezel

THG
046733
SFZ
THG 046733 SFZ

SARISSA

ISBN 978-605-69021-5-4
9 786056 902154